

کيدای، لکه څنگه چې افغان مجاهدين د پاکستان د پيداو وېشېکېت کچه کوي، همدارنگه که پاکستان نه وای نو د دوی د خپلواکي کچه به نه وه، هندوستان په "کوچني وچه" کې لويه خپلواک اسلامي افغانستان سره هيڅ علاقه او همدردی نلري هلته چې هندوستان په کروړونو مسلمانان خپل غلامان کړي نو د دوس په غلامۍ کې د مرکزي آسيا د مسلمانانو په څير د څو مليونو مسلمانانو په لويو د هلمه لجه به نه خو غيږيده .

پاکستان په افغانستان کې د حکومت له څرنگوالي او ډول سره لدی امله هم زيات ته دلچسپي لري چې د کابل دواکمنو نه لاسه شي زياتي ناخوالې کاللي دي، د کابل دواکمنو "افتخار" وچي نسوي تولد شوي مسلمانان پاکستان ته يې رسميت نه پيژاندا و افغانستان بوا حيني هيوادو چې په ملگرو ملتونو کې شي پاکستان د غني تيوب پر ضد را پورکي، او بيا همدی واکمنو د پيټونستان په نامه په زهرجنو تېليغا توره د دواړو گاونډيو اسلامي هيوادو اړيکي خړې پړي کړي دي .

پاکستان د افغانستان د خپلواکي لپاره رڼا په قرباني ورکړي، ددی په بېدله کې اوپ د پيټونستان يا ډول ديوي غلطۍ مسئلې به نو که غتمول پکار دي، پر دې سربيره به افغانستان او پاکستان يې بل په څنګ کې نيسي او د نويال اسلامي اتحاد عملی چوکاټ ته به د سا زمان ورکولو لپاره لومړی خپته جوړېږي، اودا هم څکه چې دواړو د اسلام بربنډ خپلواکي تر لاسه کړي دي .

که څه هم معمولا "زموږ د بهرنی سياست لومړنی ترجيح له هندوستان سره پر اړيکو بحث وي، خو په څير وټو پرکولو نوسکي موزيات نظرونه پراغانستان متمرکز دي، ما مخکې يادونه وکړه اوکنه د هندوستان تڼاو کارانه حالت تل موږ پر خپله دفاع مجبور ساتلی يو، حتی زموږ پخې او اوږدې دوستي (مثلا له امريکا سره) بردي بنسټ ولري و چې پاکستان به د دفاعي او اقتصادي لحاظ مضبوطول او د هندوستان د مقابلې جوګه شي جوړول موخېل رسالت او وچيه گټلې ده خو ددی ترڅنګ مو غوښتي چې داسي نژدې اوښي

اړيکي مو ور سره پټيښکي شي چي د دوو په توګه د مسلمانانو له منلو سوچ انکسار کاوند يو هيواد تر منځ پکار دی، قايد وکي، داسي نه دي په اوږده موده کې انځم دولتي علمبردارو، هغه دوه هدفه شوي ووچي له يو بل نه څکي د بېلتون سوله" او هغه د خپري سخت ځوراو چې هندوستان په هڅه نه؟ داسي نه ده د پاکستان له جوړېدو سره وخت د مسلمانانو لپاره زيات ناورين او تللو پدغه هغوی نويه وړاندي دهندو نوازلي کيڼه او دېښتي د کړوړو نوازسانانو له يوه ځای نه بل ته د لېږد او په کشمير کې د ځګړي وريلولو په پټو کې څرګنده شوه، که په ځغلند اوسطې نظرم وکتل شي نو د دواړو هيوادونو بې اړيکي نه يواځي د دوی د حالت د بده کيدو سبب کيږي بلکې په نړۍ کې شي هم د عزت او نفوذ اور سوخ تضمين کوي، د دوستي په صورت کې دا امريکا او کاناډا په څير له نژدې توب نه گټمن کيدای شوي، او پدې کې زيات گټه دهندوستان وه، يوڅو هندوستان، دخپلو صنعتي پيداوارو لپاره به پاکستان کې نژدې بازار پيدا کولای شوي او بل ځای د پاکستان بوسيله به اسلامي نړۍ کې نفوذ او د عزت مقام تر لاسه کولای شوي خو د قومونو له ذهنيات او عقيدې سره څه کوي .

قايداعظم نژدې د پيړۍ درېيم تر راپدې وروسته د کانګرس د پريښودو يواځيني وجه دا بڼوله چې هندو له ذهنيات ديوي بلي متبادلې لارې غوره کولو ته مجبور کړي، هغه خپله ترڅه تجربه داسي تحليلوله چې کله اوچيری به هم د هندو د گټې مسئله مطرح شوه هندو جهتو نوبه له لوري که انډيرال اوکسبه مها سېاڅي، کانګرسي ويا شېنګنسي داسي زور وره مظاهره کيده چې بالآخره دی نتيجي ته ورسيږم چې دهندو او مسلمان د تگلارې اشتراک اوگون ممکن ندي، ددی ذهنيات تر ټولو بده مظاهره پاکستان تر ظهور وروسته شوه، هلته چې دهندو مسلمان او کانګرېز د درې فرقه ايز بنسټون نه مخي "برصغير" وويشل شو، هندوانو د هغه تړن له پاي بندۍ ډډه وکړه او د زوله کومې يې د پاکستان موجوديت کله هم وه ما نه لکه چې اندرا گاندي دختيږ پاکستان بيلستون د پاکستان د ختميدو په لوري لومړی گام او دودولې ورو لويږکا نو د طرحې منسو غ کيدل وگاڼه .

حقيقت دادي چې هندوانو د بيل قوم

پيشنهاده بخرنی يهودای برلای شول،
دروسته دهترلدکی وجزا عربا نوته پدی
بول ورکړه شوه چی هلته بملکونو یهود
راول شول اوبیاد "ملی کور" خبره
برای ددیوا دجلو یو دیور مفکوره واو بیته او
بالاخره شی داسرا لوبولینه ونیوه. په
هندوستان کی دانگریزانو دبیته دوه
نایله درلودل، یوخو هغه کرکه او تعصب
چی دغیر مسلمانانو لخوا دمسلمانانو
خو ضرر پورته شوی و، دوهم داچی لدی
مله چی حکومت شی دمسلمانانولسه
سنوواوخیستی و، دا ضروری و چی د
خوا نیواکمن قوم زوراوخواک مات شی
وددی لپاره شی بیلابیلی لاری چاری
پوره کړی، فارسی شی لهضا بهوا یسته
مسلمانانو کوشمنی شی ضبط کړی، دهغوی
علیمی مرکزونه اواداری شی ویجاړی و
او د۱۹۵۷ کال انقلاب ټوله جزای شی
مسلمانانو ته ورکړه خو تر ټولو ستره دا
چی دمسلمانانوله مخالفینو "هندوانو"
شی نږدی اړیکې ټینګی کړی داروپا
استبداد سره په موازی کرېبوکی ه
ساتنو هم په مرکزی آسیا کی مسلمانان د
سویانو ترخلی لاندی راوستل، ددی ق
ه گونی سیاست پرکړه، نقطه دګوهندو
ناسی قومیت دمنقوری بنسټ کیږول
اوهغه عملی دسیاسی جامی وراغوسته
د انگریزانواو هندوانودیوا انگریز
له "سپهریوم" ترسرپرستی لاندی دآل
دپا مشنل کانگرس" (دول هندملی
کره) پلیت فورم اوچتکړه
نقوداقتدار دلپاره تری کارواخلی
چی بالاخره همداسی وشول
"سربید" امملکروشی دګډومیت د
شی قاطع خلغت وکړخکه په هغه کی قو
لومسلمانو خوځرګندتاوان و، خو ترهغه پا
سته چی انگریزانو غوږمه وران
شی اصلاحات تطبیق کړل مسلمانان
شی یواقلیت وگرځاوه، په هرورکی
حقوق که کم ویا زیات داقلیتسه
سب پر بنسټ تثبیت شول، که په
نزی اسمبله کی به شی په سلوکی ۳۲-
ته تلاش کره خو به ماوریتونوکی
شی په سلوکی ۲۵ برخه و، په همدی
شی هرول بترتی دهندوا نوپه برخه
چیری به چی دمسلمانانولپاره د
تبتوبه اعمار دیوه مقید قوم

تحفظات را غلغل هلت به بیا هندو قومته کیدای شی چی پاکستان ته تان له پیلده د
دقومی سرترې په وجه زیات حکومتی هندلخواظر حجتی دی، درې جگړې پخوا
اختیارات ورکول کیدل ، پسې ډول شوی اودظلمو تیارې به په سخته سره سی
هندوانو دپیوپیو پیو روانه کړی بیلتون اغیزی کپیدې ، له دی اغزن بس منظره سره
هندوانو پرېږدوه ، اوله مسلمان نا نوره شی سره پاکستان د هندوستان په باب پسر
دکفوقیت لارونښه ، چی دپیو پیو پیو متوازا او متناصب سیاست عمل کړی، او په
لپاره بری خپله واکمنی ښتنگه کړی لا نگرې توگه تیرولسولگونوکی حکومت
شی اودهغو دزرکلنې بهرنی واکمنی داسی لار کوم چی ضیاء الحق سوله ایز
بدله واخلی ، هغوی به هیڅ توگه دسودو نه چا جوړ کولای شی ، له خپل
هندوستان پریش نشوای خوږیدای ، او سترگه وندی سره ددوستانه اړیکو پسر
پدی هدف کی ورسره دانگریزانو پوره ښتنگولو تمامه شی ، په تیره موده
مرسته وه ، دغوی پلان وچی ظاهره
هندوستان ته آزادی ورکړی (کاندی هم له پاکستان نه پوښیا نوره دجگړې فضا پید
تردومین حکومت زیات څه نه غوښتل) کړه نو صدراعظم چونجیو په ستورکی له
د هندوستانو پیوسیده پدی سیمه کی خپلی راجیوکاندی سره مخامخ خبری اتسری
بښی ښتنگی کړی اودرمنځنی ختیځیز وکړی ، بیا د هندوستان دهرنیو چارو
واکمنی مضبوط وسالای شی، پاکستان وکړی ، شران دساتیواری "پنټوک سیاسی
دسی" هم د هندوانو و انگریزانو دواړو وویل چی دجمهور رئیس ضیاء الحق اودر
کرنگوگوراکا وه ، که د هندوانو په لاسونو اعظم راجیوکاندی د خبرو اترو په نتیجه
شی ټول پرمصرینه لویده نو په منځنی ختیځ
ی انگریزانو موقعیت له زانیده په
مدی ډول وچی دواړو قومو پدیا کولای
غورځنگ مخا وکی خو قدا پد اعظم دستر
بیانات اوسلمانانو د تصمیم اوا تعادیه
راندی شی بر مخ هیڅ کام پورته نکړی ،
هندوانو اوانگریزان دمسلمان هیواد
دسی پرمنلو جوړوشول ، اوس پاکستان
داسی نه په واقعیت واوښت اودشود
غال م کی شی د موجودیت حقیقت را
کند شو، انگریزانوله آزاد او
پلواک حیثیت د پاکستان پر خمنتوب
کینمو ولو سوچ ترله پرمیږدواو دمنځ
دودانو د هندو ټول نه ملوسه سره وده
می واقعیتونه یعنی دغانگری سلاطی
میت نظریه دکوفی پر بنسټ چی داسلام آباد داپنشنده ومنی چی
پاکستان منځ ته راغی ونه ما نه هندوان
را وه هم په برصغیرکی دیو قومیت
دری وائی اودپاکستان بیل او
تقل مثل ورته گران دی، هند اوچه
هغه نه د پاکستان بیا وای اوسنیا
تک غوښتی شی اونه ورسره دسواړیکو
نودواهل دی، سیاست شی دادی چی
یوه نه یوه ډول له پاکستان نه د
تفه په جوړولو بیا کتن تر خپل واک
تر لاندی هیوادوسی نیودی حقایقو
پام کی نیولوسره پدی کی شک
لاندی هیواد دسواړیکو
پام کی نیولوسره پدی کی شک
لاندی هیواد دسواړیکو

اوس صدراعظم انگلستان اوبلجيم ته په همدې ماښام د "بليرهاوز" په محکومتي مجلسون کې چې جمهوررئيس ايوب خان پکې اوسېده ، مادخبرو تړونه يې تېر کړي او ددې تړون په لړ کې د بليرهاوز په لاس په خپل لاس کې پکې اوبه پکې راډار اوسېدنه وويل: "س خيبره جوړه شو" زه هم وروسته معلومه شو چې دغه مفروروست جمهوررئيس "گندي" د پاکستان پر باب دا امریکا کرښه بدل کړه سا وروسته دا امریکا او زموږ ما مله داسې شو چې په ۱۹۶۵ کال له هندوستان سره د تېرکړي وروسته داسې دولتي مرسته را باندې بنديده کړه ، دا امریکا پر ساسات کې بدلون دو ، عامه درلودل ، بولچه پس سره زموږ د دوستي تودوالي اودوم د هندوستان په لورې دا امریکا اساسي سمبال مو پرتا وسېدې خبره نه شو پوهېدلای چې امریکا چې زموږ دوستي نه خوځولې کتې شو لپاره ، امریکا د بغداد په بېکت (جې دغې تړون وروسته ستېرول شول) اوبه سېنو کې دروس اوچين پر خلاف د خپلې پوځي کړې استعمال کړ ، خوچې کله امریکا دروس له "مشر" خرچون " سره د سوله اړکيو ژوند دا پکې د ټيکنولو بې مانې نه ورسېد له ستونزو سره هېڅ دلچسپي ناستې شوه او په خپل مرک مشو ، په همدې ترتيب زموږ اوچين دوستي ستونزې هم امریکا له کتې وغورځاوه نو امریکا ځان ويلي زموږ د دوستي دوستي دا حاسا توب را نه ور وکړي واي ۱۶

که امریکا دخپلو ټکنوليا ره د پاکستان دوست شو ، نو هغه هندوستان هم په هېڅ توگه له پامه نشي غورځولای ، هندوستان ډېره لويه سيمه ده پرې پرېم هم ځای بېرته دې ترچين ورسته د زيات نفوس ځای وندې هغه دلويدېڅ پيروي ، اودلويدېڅ تعذيب ، ديموکراسي او سيکولر بې دينه ، نظامي خپل کړي دي ، يعني هندوستان په فکري ټول دلويدېڅ پيروان وناغ دي ، بيا دې ټول تر څنگ د ساينس او ټکنالوژي په ډگر کې ورځ په ورځ زيات تېدونکي پرمختگ کوي په هغه کې دومره وزن دي که ديوچا په پله کې ودرېږي دخالف لوري په نسبت شې وزن لېر زيات درندوي ، امریکا يو داسې طاقت هېڅکله نه پرېږدي ، عينا همدغه عوامل دي چې له روس نه شې د

اوس صدراعظم انگلستان اوبلجيم ته بريلي سفرونه درلودل ، په انگلستان کې دهغه له موخه پکې به راغلاست زموږ پر نظام دبا وړتيا په لوکلوله کوم چې په مېرور کې رواج شوی دی ، اود ديموکراسي د مور په توگه د انگلستان يا وروپاکستان لپاره مهم سندې ، دلچسپه يا سخت "برولز" دا روپا دکېا زا مرکز هم دی ، اوله دې هيواد سره زموږ زوړی اړيکې چې عملي مظاهره شې وليده شوه ددې واقعيت ترجماني کوي چې اروپا شې ولسونه او هيوادونه د افغانستان دخپلواکي دچې پر باب دپاکستان د دريځ ستا يوال او قدر دان دي او زموږ دجمهوري مشخصا توب لپاره د ښکې نيتي احاسات لري ، پاکستان له موږ سره د اقتصادي مرستې په ډگر کې د پيروانندې دي اتمخاري او کلتوري اړيکې مور سره ورځ په ورځ پراختيا اوروښ مومي له روس سره مو د افغانستان په باب له فکر نه په مېرور نظر کولو اړيکې عادي او نور مال دي ، روس راسره اقتصادي مرسته هم کړې ، د افغانستان دقضيي طرحل وروسته له روس سره دپاکستان اړيکې زياتې ټيکنيدای شي ، زړه خبره داده چې له روس سره زموږ دا پکې درلودل لازمي دي ، دهغه لوی طاقت دی او د زياتي په تېرېدو دمارکسيزم د عقايدو او نظام پر شدت کې کميت راغلی دی ، په خپله کوربا چوف په خپل هيواد کې دپکې توري تر شکنجولاندې ادا رونه دغه يا ايستواو آزادې ورکولو پر شر ايتوفايل دي .

له امریکا سره مو عموماً ډېرې اړيکې پاتې شوي ، دموماً کله مې احتياطي وکاروله ، څکه د پاکستان او امریکا اړيکې د مدوجز له حالت نه دي خالي شوي ، کله ددواړو هيوادونو ترمنځ اړيکې دومره تودې او ژغړې شوې چې مثل تری جوړ شوي ، ويل شوي چې پاکستان د امریکا تر ټولو لوی د دوست دی ، زما په ياد کې چې کله جمهوررئيس ايوب خان دکنډې د رياست پر دورو ان کې د امریکا کنگرس ته ويناکوله او وويل ويل چې کله هم تاسې په لري ختيځ کې له کومې ستونزې سره مخامخ شوي پاکستان به دخپل باوري دوست په توگه وويني ، ليدل خبرې سره دکنگرس ټول غړي ودرېدل

تورپيا

نظراتی

پیوسته به گذشته :

و حید "مژده"

السباغی در مقدمه کتاب به این موضوع می پردازد که سوسایلیسم اقوام متعدد دارد ولی وجه تشابه میان همه انواع سوسایلیسم لزوم نظارت دولت بر چگونگی استفاده از ثروت اجتماعی و تحقق بخشیدن به اصل (تکافیل اجتماعی) برای همه اعضای جامعه متفق القول اند. وی در قسمت ها شی از کتاب خویش به تشریح یکسایده میان نظام اقتصادی اسلام و کمونیسم می پردازد و اختلافات میان این دو نظام را برمی شمارد و آن جمله آزادی رقابت سودمند است که اسلام آن را تشویق می کند ولی کمونیسم آن را نابود می نماید و یسای تفا و کشمکش های طبقاتی که اسلام آن را تقبیح و کمونیسم تشدید می کند. ولی از همه مهمتر اختلاف درین مسئله زیربنائی است که اسلام ارزش های اخلاقی و دینی را اساس و بنیاد جامعه قرار داده در حالیکه کمونیسم آن را رد می کند.

از نظر سبای سوسایلیسم اسلامی از چهار عنصر فراهم می آید.

۱- حقوق طبیعی همه اعضای امت
۲- قوانینی برای تضمین این حقوق و تنظیم آنها.

۳- قوانین مسئولیت متقابل اجتماع

۴- ضمانت اجرای که به گفته سبای تضمین کننده عناصر ۱ تا ۳ فوق است مسئله مالکیت : از میان چهار عنصر

فوق عناصر اول و سوم اهمیت بیشتری دارند در کتاب سبای حقوق طبیعی افراد از لحاظ حق مالکیت در مملکت مختلف مورد بحث قرار گرفته است.

مولف بحث خود را در باره منشأ مالکیت از این آیت شریف آغاز می کند :

لله مافی السموات و مافی الارض و ان تبدوا مافی انفسکم و تخفوها سبکم به الله فیقول لمن یشاء و یعذب من یشاء والله علی کل شیء قذیر. (البقره ۲۸۴) بنا بر این مالک حقیقی همه چیز خداوند (ج) است و قبول این اعتقاد دغبار نخوت را از قلب ماحبان مال می زداید اگر چه خداوند مالک حقیقی و نهائی است ولی نعمات مادی را بیدریغ و آزادانه در اختیار افراد بشر نهاده است چنانچه در آیه (۶۴) سوره حج آمده است.

لله مافی السموات و مافی الارض و ان لله لوالئی الحمید.

ترجمه : برای اوست آنچه در آسمان ها و زمین است و همانا خداست بی نیازی ستوده سبای از این آیه دو نتیجه میگرد

در باب

۱- هیچ چیزی در دنیا مادی وجود ندارد که در اثر شرفی و تلاش انسان به تصرف او در نیاید.

۲- همه مردم به طور یکسان حق استفاده از این مواهب را دارند. اسلام متصرف هر مال را مالک بحق آن می شناسد مشروط

براینکه منشأ تصرف مشروع باشد. بنظر او هیچ منشأ تصرفی شرافتمندانانه از مالکیت بنا بر این مالکیت از طریق کدائی با ظلم و احجاف در اسلام مشروع نیست.

در مورد ملی کردن یا بیعار و واضح تر اشتراکی کردن بعضی از بخش های اقتصاد و به حدیثی از بیامیر اکرام استناد می کند که از ابوداود نقل کرده اند و می فرماید : المسلمون شرکاء فسی ثلاثی الماء و اکمله و النار یعنی مردم در سه چیز با هم شریک اند در آب در علف و در آتش و در حدیث دیگری نمک نیز در همین شمار آمده است. سبای

نتیجه می گیرد که چون این چیزها در زمان بیامیر (ص) از فروریات زندگی محروم بشمار می آمده است لذا باین آنها دلیل بر حصرشان شده نمی تواند بدین سان میتوان در چهار چوب زندگی «عالم» آب و انما بنده همه تا سیات آب یا ری آتش را مرادف را با همه منابع انرژی و نمک و علف را انما بنده همه تا زمندی های واجب

زندگی امروزی دانست. بنا به این حدیث را با یدیه مفهوم ملی کردن تمام منابع و مواد دانست که ممکن است مالکیت خصوصی آنها منجر به احتکار انحصار و بهره کشی از بیاهای اساسی مردم گردد.

سبای در جمله تا سیات که در اسلام جنبه اشتراکی دارد (وقف) و (جمعی) را ذکر

اقتصاد اسلامی

می کند. به نظر فقها، وقف موجب خروج موقوفه از مالکیت ماحبان گردیده و حق استفاده از آن به موقوف علیهم اختصاص می یابد چون وقف عبارت از عیس مال و تسبیل

شعیت و این چیزی جز ملی کردن نیست .
 "حی" اختصار دادن قطعه زمین بی
 عنوان چراگاه برای استفاده عمومی و
 بتیوع کردن ملکیت خصوصی بر آن است .
 شهور است که بیامیر (ص) و خلایق را بدین
 زمین هائی را از ملکیت خصوصی بصورت
 بی درآمد و نوا انگیزه آن توجه به نیاز
 کبدستان بودینا بر این سیاهی بتیجه
 می گیرد که در شرایط امروزی مبتسوان
 امنه حارچان گسترده که اصل ملی
 زمین را در صورتی که مالکیت مسلمین
 بیجا کند در برگیرد .

البته حتی در میان اعراب قبل از
 ایل راج بود مردم چادر نشین در دوران
 هلیت وقتی به منطقه سرسبز میرسیدند
 رتزمان از محلی که چادر خویش را در
 چارپا نموده بودند که تا آنجا که مدای
 با سنان آنها می رسید و حدود پاداری
 بود آنرا از آن خود دانسته و نمی گفتند
 فقه اسلام این نوع مالکیت خصوصی
 فقط به زور و سیطره استوار بوده باطل
 است .

و مورد قوانین تکافل اجتماعی هر
 بن مسئولیت در یک جامعه اسلامی
 لبتی متقابل بین همه اعضای جامعه
 بی می آید ولی درین مورد نیز سیاسی
 برین مسئولیت را بدوش دولت می
 بی . وی درین رابطه بیست و نه قانونی
 همه اقزآن حدیث و کتب معتبره
 ده است بر می شمارد که هدف همه آنها
 بدو هم جامعه در برابر فقر و بیبیداد

درد "مویدات" نیز نظر سیاسی
 به هدف های اشتراکی است و
 ات را به عقیدتی اخلاقی ، قانونی
 بی تقسیم می کند توصیف او از
 اقتصاد بی نیز ناظر بر نظارت
 است وی وظیفه متعصب در یک دولت
 را تا نظارت بر اجرای دستوهای
 ودینی نمی داند . از آنجا که
 بر همه شئون زندگی جامعه احاطه
 می شود موضوعات مالی ، اداری ، سیاسی
 می نیز در دایره عمل متعصب
 است .

سیاهی از مویدهات قانونی نیز
 بل دقت است زیرا وی اهمیت
 به انطباق نظام قانونی و حقوقی

اسلام با تحولات عرو زمان قابل شده
 است که ضرورت اجتماع را در حد ذاتی و لویست
 ها قرار داده است وی درین را بطوریکه
 منبع از شریع اسلامی را مخوما ذکر
 می کند :

۱- استحسان (که در لغت به معنی رعایت
 چیز خوب یا بدین خوبی یک چیز است) که
 امام ابوحنیفه پیش نهاد . هدف از وضع
 آن هماهنگ با شئون شریع با مقتضیات
 زندگی روزمره است و مستلزم عدول از نتیجه
 قیاس است هرگاه که قیاس برای اعمال
 آن محل یا مضر باشد .

۲- استصلاح در لغت به معنی رعایت آنچه
 که مناسب یا مفید است (که به قصد تأمین
 منافع جامعه مسلمین طرح شده باشد . این
 منافع بر سه قسم است

اول آنچه که شریعت بر آنها امر
 نموده . دوم آنچه که از طرف شرع
 نهی شده است . سوم آنچه که
 مستحذند و سابقه در زمان
 پیا میر (ص) نداشته است .

مستحذند و سابقه در زمان پیا میر (ص)
 نداشته است طبق اجماع علما منافع
 سوع اول نظیر حفظ و حمایت از عقاید
 زندگی ، عرض ، نقل و مال ، انسان
 و همچنین شمعین های پنج حق طبیعی آنها
 باید محترم و مرعی باشد . منافع نوع دوم
 نظیر خرید و فروش شراب ، ربا خوری غیره
 هرگز نباید مجال رسمیت یافتن یا دولتی
 منافع نوع سوم که بدون سابقه است باید
 تا آنجا که ممکن است بر مبنای مصالح
 توجیه شوند ، بر سمیت شناخته شده و
 مورد حمایت قرار گیرند تا درین تعریف
 از مصلحت را امام غزالی بدست داده است
 "هدف شاع همانا حفظ و حمایت بدین ،
 زندگی ، عقل ، نسل و مال مردم است هر چه
 به حفظ این پنج اصل مدد رساند مصلحت
 است و هر آنچه بر آنها زیان رساند
 مفیدست .

۳- عرف : که عبارت است از عملکرد کلی
 چاکم بر سه مقوله پیش گفته از منافع و
 مصالح که از آن نهی شده و عملکردها نی که
 بی سابقه است حکم این عملکردها نی که
 شارع بپا آورده ، عملکردها نی که از
 نهی شده و عملکردها نی که بی سابقه است

هر چند نظرات شهید سید قطب نیز در رابطه
 با اقتصاد اسلامی شباهت به آراء سیاسی
 دارد ولی فرق مهم بین این دو نظریات
 درین است که سیاسی برای اهداف
 خویش از یکا رگیری اطلاعات اجتماعی چون
 سوسیالیسم ایا ندارد در حالی که سید
 قطب اصطلاحات رایج در فرهنگ غربی چون
 سوسیالیسم را برای بیان نقاط نظر
 شریعت اسلامی ناقص و نارسا میداند . هر دو
 در رابطه با اشتراکی دانستن بخشی از
 بخش های اقتصاد به یک حدیث استناد می
 کنند ولی سید قطب اصطلاح سوسیالیسم
 اسلامی را هرگز یکا ر نمی گیرد .
 مطالعه در نظرات دانشمندان و محققین
 مسلمان این حقیقت را بصورت واضح می
 نمایاند که برخلاف ادعای بعضی از
 این دین نیست به اقتصاد و طرز معیشت
 انسان فاکد بر نامه نیست اگر ما بخواهیم
 نظرات چند دانشمندی را که درین جا آورده
 آنان ذکر بعمل آید جمع بندی نموده
 محورهای اساسی اقتصاد اسلامی را در پیر
 تواین نظرات مشخص سازیم به این نتیجه
 خواهیم رسید .

۱- اقتصاد و طرز معیشت در اسلام (بر عکس
 سوسیالیسم و کاپیتالیسم) زیرا بیست
 زیرا تریه اسلامی کسانی که بیاید نظام
 اقتصادی را در جامعه محال تطبیق میدهند
 در قدم اول اهمیت قرار دارد . تا زمانی که
 افراد یک جامعه از زمین حلال و حرام و
 حقوق خود و حقوق اجتماع را در نیابند

داسلامی انقلاب شاندار بریالیتوب او برکړکی او عقدی ولاړ حرکتونه

د "بشارت" په قلم

ترتیب دوستان او دښمنان دواړه خپل مصالح او اهداف د مجاهدینو د حالت او وضعی په څرنگوالي کې گوری زموږ په دوستان او هغه لوری چې د افغان مجاهد ملت دعقا بدوا و اهداف په ترسره کېدو او تحقق او د ملتونو د خودارادیت او خپلواکۍ حق د درناوی په تطبیق د افغان نستان د قضیې دا مولی او عا دلانه حل او ختم غوښتونکی دی د مجاهدی قوتونو په حالت او موقعیت کې د مثبتو، قوی اوسالسو عمروونو او حقیقتونو تیاره، پوخته او لوړیدو ته سترگی پرلار دی، او ددی پر عکس مخالفین او دښمنان د مجاهدینو د ځواکونو په منځ کې د منفي او کمزوریو ټکورو څرگندیدو او پراختیا په به ا میځدی خو په هر حال که زموږ د ملت ا سرنوشت نجات او ژغورنه ده همداسلامي انقلاب د ځواکونو د حالت په څرنگوالي پوری تړلی او که خدای (ج) مکه ولیدل او سقوط شي همدی د جفا دی قوتونو د تصمیمونو، کړنلاری او کړو وړو په کیفیت پوری اړه لري.

رومان شاید دومره احمقان نه وي چې د خپلو سولې لیکو تر ماتې وروسته دی پدی ضروری چې د تنجیبی سیاست او لېوالت ده حکومت دی د افغان نستان او لس د توندی او پراخی جگړې د لمبو په وړاندی ټینګ شي، بلکې اوس د هغوی زیات امید در ژیم د محدود مقاومت تر څنګ د مجاهدینو په منځ کې د لویو داسی منفي

ټکیو در ا ټکاریدو او اوج په خواړی چی له کلونو کولنورا هیسی شي پټ او پکاره دښمنان او نا پوه دوستان د نندوری غړوی، هغه چی گنتی مجاهدین دیو ه ا د تشکل، و ا د تنظیم او واحدی جبهی، موضع او سیاست د طرح کولو او تطبیق جوړه گډی، بلکې یواځی د تشدد، جگړی او "ما جرا" غوښتنی وگړی دی او نور د سیاست او نظم لپاره نه شمه طرح لری اونه هم دیوی ټاکلی طرحی د تعمیم او تطبیق لپاره د ګډ تصمیم او عمل کفایت او اهلیت له مودی مودی داسی تبلیغات روان وچی د پورتنیو واقعیتونو په پکی نیولوسره د مجاهدینو نقش د جگړی تر موجودیت پوری دی او د جگړی تر دورو وروسته د سیاست او وجودولو په پکی به یو وکی به بریطینی ډول متلاشی کیسوی، همدارنگه داسی ذهنیت وچی برافغانستان کی دروسی لیکو و خفصور دیوی داسی گډی انگیزی نقش درلود چی د افغانانو لپرو تصمیمونو، واقعیتو ښاو و څرکا توتوشی بڼه، صورت او جهت ورکاوه، او دروسی لیکو وپه وخواستان "أصلا" له یوې دا ډول گوی اوستری انگیزی نه یی برخی کیوی او پدی ډول ددوی په منځ کی د زیاتو ټکیو کیچونو، ستونزو او نا خوالو در ا څرگندیدو پیا وړی احتمال شته !!!

دا هغه مایل وچی زموږ بیلا بیلو دښمنانو و رپوری خپل امیدونه تړل، څولکه

د افغان نستان اسلامي انقلاب هغه وخت به پوځی لږکړکی بریالیتوب وگا ټه چی روسان زموږ له هیواد نه دخپلو پوځونو پر ا بستو مجبور شول، که ظاهراً پدی باب د مختلفو جهتونو لخوا د بیلا بیلو انگیزواو اهدافوله مخی څه پوښتنی او شیعات مطرح شوی وی، بیله مسئله ده خو په واقعیت کی د دوست او دښمن دواړو په ذهنونو کی دا خبره کیناسته چی نور نو د مجاهدینو په لاسونو کی د افغان نستان د سیاسي واک د لویو په منځ کی څه داسی ټاکنی اوجدی پوځی خنډ ا مانع نشته چی د هغه په پکی نیولو سره دی داسلامي انقلاب د ماتې او بېری پوښتنه مطرح شي، یعنی د تنجیب مزبور رژیم دروس اود هغه د پیلو یا نوله پوځولوبی درینه پوځی، سیاسی اومالی مرستوسره سره داسلامي انقلاب د جفا دی طاقتونو په وړاندی دیو ه داسی فکتور په توګه نندی مطرح چی همدی د قضیې د جهت اوسرنوشت په ټاکلو کی له یو ه بنسټیزا و قاطع نقش نه برخمن وی دا طبیعی هم ده ځکه چی د افغانستان په قضیه کی دوه اصلی طرفونه وو، یوروس او بل مجاهدین، اوس دروسا نشو په توجها هدین د پوځینی املسی جهت په توګه د قضیې جهت ټاکي، پدی

څرنگه چې لوی خدای (ج) دده په لار کې دوتلیو مبارزینو د "نصرت" اوسا تنی دمه وهلی او موږان له پیله دخپل اسلامي انقلاب په مخه کې ددی حقیقت عملي انځور او تجسم په سترگولیدلای، همداسې شی یوځل بیا پدی سختو وخطر ناکو شیبو کې چې واقعاً دیو مسلمانو سپیونو په وینو کې ولې ملت داسارت او آزادی او مرګ او ژوند او دټول مسلمان امت دسرنوشت لحدی دی زموږ اسلامي انقلاب ته دخپل تائید، هدايت اونصرت دلل په را اوږدولو دجهاد قیام دتونوته د یوه موقتي اسلامي حکومت پرچوږیدو د توافق کولو دستر تميم او عظیم گټام پورته کولو توفیق ورپه برخه کړاوس گورو چې ددېن دټولو اټکلونو او انتظارونو برخلاف دجهاد هینو حکومت جوړ دی، برکار بوخت او تراوسه دڅلوروهیوادونو لخوا په رسمیت پېژندل شوی او داسلامي هیوادونو دکنفرانس په سازمان کې شی دافغانستان چوکي هم ترلاسه کړی ده ، موږ په وایسو چې ددی حکومت جوړښت نیمګړتیاوی - تلری اوپاشي په پوړاندی ستونزی ندی برتی خودا واقعیت پرخیل ځای مسلمدی چې لدی ټولوسره مره شی هم اوسنی حالت ددېنما نوزیات اټکلونه او انتظارونه له خاوروسره برابرنکول، اوپدی ډول دافغانستان داسلامي انقلاب یو شانندار بریالیتوب بلل کیږی .

اوس زموږ داسلامي انقلاب دسرنوشت سا زېرمختګ پرورس سربریره له څو مسوزو منفی او مخا لفعوتونواو تما یلاتوسره په مقابله کې دی .

لومړی لویډیزاودهغوی داخلي بلوڼا چې دافغانستان ولس دسرنوشت دټاکل کیدواو حکومت دجوړیدو په باب شی خپلی زیاتنی استعماری هیلې دجهاد هینسود کفایت او اهلیت په رابطه په غواړنکونو او تحلیلونو پورې تړلی وی چې مخکې ورته اشاره وشوه .

اوددی ترڅنګ شی په مرموزه توګه داسی هلی ځلی هم پیل کړی چې وګړای شی دخپلودی اټکلونواو تبلیغاتو لپاره یو عملي او علنی ثبوت هم پیدا کړی . د مشورتي شوری دغونډو پرترڅ کې دا ډول هلی ځلی ښی محسوس شوی ، که څه هم دی

هلوځلو ظاهري جهت داسې ښودل کیده چې دهجای تنظیمونوله منځ نه دهغه اودهغه شخص او یا خلقي را وړاندی کیدل هدف دی خواصاً "کلی هدف دا وچي حکومت پر جوړیدو دجهاد هینو دتوافقی لپاره پیل شوی حرکت له ماتې سره مخامخ کړی او پدی توګه ددی "سند" ترلاسه کړی چې کنی مجاهدین دجګړی ترپای ته رسیدو وروسته دخالاتودسبائیت او وضعی د - مقابلی لپاره دطرحی او پروګرام له وړاندی کولو عاجزی او اوس پرلویډیز ده چې دجهاد هینو په "وکالت" ادمعالمی اومفاهیمی تالارنه را وړاندی شی !!

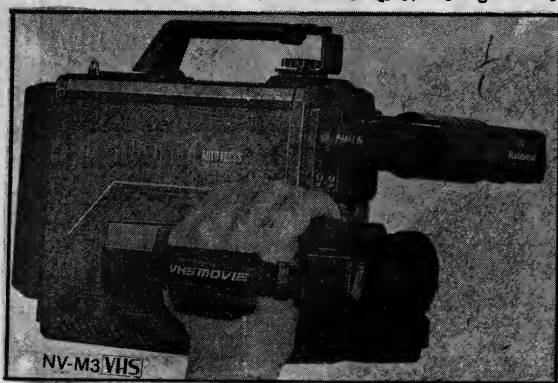
که څه هم دشورتي شوری دغونډو په شیبو ورځو کې دهمدی هلوځلوله امله ملت او انقلاب دیولو کړوونکو موضوع کړیاوناسمو حرکتونواو خوالی ولیدی خوالحمدلله چې دا انقلاب دفعالوقیام دتونواو قوتونو دا احتیاط او قریباتی په شاننداری مظاهری حکومت انتخاب او جوړشوه .

اوس چې کوری دحکومت بڼه او تګلاره له هغو ځانګړتیاوواو مشخصاتوسره مورت نیسی چې لویډیزشی په افغانستان کې له خپلو بنسټیزو ګټواو هدفونوسره په تکرر کې ویني اوددی حکومت په جوړښت عملي سیاست اونګلاره کې خپل هیڅ شرط پوره اومتحقق نکړی په پوړاندی شی په کرکه اودېمنسی ولای تبلیغات کوی چې ګني دا حکومت دافغانستان دټولوسیا سی تما یلاتو او ټولنیزو قوتونوله نما بندګی اوتتمیل نه بی برخي دی او .... واقعیت دا دی چې دسواو انتقالی حکومت پرچوږیدو دجهاد هینو

بریالی کیدل او بیا پداسی روحیه او حالت دحکومت حرکت او پرمختګ چې له هغوسیا ستونواو اهدا نوسره دی کومته چې لویډیزپرافغانستان کې اسلامي ، "بنیادګرائی" او "افراطیت" وایسی دالویډیزلپاره غیرمنتظره پیښه ده لسه همدی ځایه ده چې لویډیز دجهاد هینسود حکومت په پوړاندی نه یواځی سوړدی بلکې په دیربرورځو کې شی تبلیغات درس او د هغوی دمزدور اوتله تبلیغاتوسره مخا نګړی ورته والی لری .

په تاسف سره باید ووايو چې دټولنی او انقلاب په منځ کې هم یوشمیر داسی ذهنیتونه او طغیانی شته چې دا انقلاب دبلوڼو جراتو په باب شی مومع اودریخ دشمی ګټی او خپل مطمحله چورلیځ نه تنظیمیږی ، هغوی په یوه داسی ناروغی اخته دی چې په ټولواو لټونو کې شی د تحلیل اوتتمیم لوری دخپلی ګټی او عقدي له مخی ټاکل کیږی لدی سره شی کارنشته چې دا حالت او جریانات دیوه پالم طرز فکر او داسلام اوملت دسرنوشت په باب دمتعده نه احساس اودردله مخی مطرح کړی بلکې غواړی هغه ټکی تربحث لاندی ونیسی چې په ګڼو لای شی په نتیجه کې شی هغه جریان محکوم او هجوو کړای شی چې بریلا بیلووجوا توشی ورسره عقده پیدا شوی ده ، ډیره دردوونکی ده چې دا زموږ دټولنی او انقلاب یوه جدی ناروغی ګرزدیلي داسی ښه چې څه مشخص افراد پری اخته دی .

خونه کسان چې په ټولنه کې شی په یوه

دیهلوما تیک تها جی خواک اوتحرک نه

بی برخی دی اوکله بیا دشارا یغود مساعدت بواخی دیوه مسلمان انقلابی له عظمت سره له امله په دی اړخ کی دکارشدت تها ملرته سمون نه خوری بلکی په یوه داسی شیبه کی کیری تبلیغات کوی چی په داخل کسی دخی دملت دآزادی اواسارت دپاکتیی کا رتشیدله پامه غورځیدلی لکه چی مخکی پراودی پداسی بی باکانه عمل لاس پوری مواشاره وکړه ددی ډالی وگړوا اعتراضو ددسمن دا هدا فولپلاره خدمت کول دی، او نه اوانتقادونه دیوه متعدها نه هدف لپاره پدی کار پرته لدی چی دځان لپاره نوری نه بلکی په خپله داعتراض اوانتقاد مگری اوروانی ستونزی جوړی کوی بل لپاره دی، دمجا هدینودا انتقالی حکومت هیڅ هم نشی کولای، نورپدی انقلاب کی په اب هم ددی ټیپ وگړوموع ددی پر دبی عمله خیرواوبی مسئولیتها وشمار ځای چی زموږ دمسلمان ملت داسلامی ټوله جدا لوندوران پای ته رسیدلی، مبارزی ددی سترا وشا نندار بریالیستوب اوس له څه سره چی انقلاب اوملت سروکار دارزست اوپر مخنگ پرلاروچارودفکسراو لری اوڅه چی جریانات اووا قعیتونه سوچ پرنسبټ ولای وی اوددی قدم دعملی اغیزمن کولای شی داتقلابی فکسراو کیدوپه جهت کی دشوی بی مثاله احتیاط انقلابی طرحی اوانقلابی عمل اوتعمیم دورانندی اوقریانی مظاهری ته اشاره رنگین امتزاج دی اوبس.

وشی ټوله ورځ پرمختی اوتخویشوونکو پکوداسی تماس نیول چی ترشائی نه منطقی اوعملی طرحه وی اونه انقلابی اخلاص اوانقلابی تصمیم نقش عمل، نه

یوډول څه وجاهت ترلاسه کوی اوپدی ناروغی مبتلا وی پیره دردوونکی ده. همدغی افرادوی چی کله کله دخپلو گتوا وغدولپاره عادی ستونزی دومره لویوی چی دواړخطائی بررا منځ ته کیدو تما مپری اوکله بیا سترس تر پرمختگونه داسی له نظره غورځوی چی دنگ او شپها تو دچاپیریال دپراخیدو هلی ځلی وی، که کوم اتحاد دشی دگتیی متضمن وی سوحسی دستوب اوړگودلپاره شی د"دیرآ پند درست آید" دلیل اوتوجیه برابری وی اوکله داسی نه وی تودا نحلل اوادغام په نه عملی کیدوشی تورنوی، که دکوم حکومت جوړیدل شی گتیی تا مینوی دیوی اداری دفعا لولولپاره شی وروسته او دروازی ټکوی اوکله داسی نه وی. بیا بیلا بیل ملاحظات عنوانوی، که کله دشارا بطو دنا برابری له امله په سیاسی اودیپلو ماتیک وگرکی دکارا وفعالیات ساحه تنگه وی واشی چی زموږ انقلاب له سیاسی،

سخنی پیرامون اجتماع ما!

در این دوره، یک دوره تغییر ارزشها و سپس زدگی معنویات و تزلزل مبانی فکری و اخلاقی گذشته است. از آن ها، دانسته یا ندانسته، عمدتاً یا تصادفاً در قالب در این دوره، که پیشرفتهای علمی در زمینه تکنولوژی، حمایت از دین، راه ریشه کن ساختن معتقدات مذهبی را می اندیشه ها را در گروگان ساخته و به جنگ علیه عقاید مذهبی پیاپی پندکها از نظر آندیشمندان دور نیست.

بیا خواسته، تا آنجا که گروهی در پندار "برتری دانش از بیایید رویدادهای زندگی را بنگریم و عقاید بیاندیشیم دیس" و "مرگ مذهب" بسر میبرند.

در این دوره، که آدینی به موازات تحسیر کائنات، از حال در بیابیم و در سایه حقیقت با آزادی واقعی هم غوش گردیم. خویش غافل مانده و فکروندانی و دگما تیسیم فکری و انجماد برای فردی که معتقد به خرد و دانش میباشید بسیار رتلسید و عقیده، همه جا گیر شده، که علیرغم پیشرفتهای علمی، بشریت در دناک است که عمر گرانهای خود را به جای کسب دانش و به انقراض و تباهی تهدید میشود.

در این زمان، که ممالک غربی به استعمارگری و شرقی ها مقامات علمی رهبری کند و نه روزنه ای از منطق و خرد بر برب زندگی مملکت دچار اند، برویش بگشاید، هستند مردمی که سنگ آزادی و بهتر زیستن را به سینه زده و بادست های ستم ریز و اندیشه خا خا نه خود موجودیت خود را فراموش کرده، و در نیکا پوی بهره برداری یک لحظه آرام نیستند، چرا کسی به آن هائی گوید، شما که از اندوخته و این در تلافی جدا شدن از میراث خویش مشکلی را از سر راه انسان ها به خوشی جوان ها بر نمیدارید است، در این زمان که در این میان جوامع اسلامی تنها چرا میخوابید بر مشکلاتشان نیز بیا فزا یید؟ و به توده های به ظواهر دین دلخوش و در آن میان کاپیتالیسم و کمونیسم بی خبر چنین مرموزانه دلسوزی می نайд؟ آخر این ذرنده برای خاموش کردن متعل اسلام می کوشند، در این عصر، خویی تاکسی؟ بیا شید منصفانه قضاوت کنید آیا مقصود این که سیل بنیان کن مظاهر تنگنیم تمدن، نسل نورا میرود تا دست از انسان شماها چیست؟ که با تشکیل مجالس عرس و عرس بگرداب سقوط و خاموشی بسیار در این عصر که با مسکهای و نئایش زنا نخت و عریان و رقص چنین بی باکانه فریبیده "تجدد" چهره غفیری عفا ید تا نراسر پوش می می تازند، آیا میخوابید و توسط فیلم های ضد اخلاق و هندو مکتب زهر آکین خود را با کپسول "نوگرا ئی" در اندیشه غیرت، درس بهره گیری به دختران و پسران بیا موزند؟؟ و فکر جوان ریخته و مسموم شان می کنند.

در این وقت، که سوا ل ایدئولوژی سعی و بجری در س های شعو ا انگیز یاد گیری از مجلات، که ره و رده های استعمار است میخوابید به رشد فکری درس اخلاقی، تقوی و عفت کمک آلودگی و خیانت و سرکشی و جنایت می آموزند.

در این وقت که قلم های آلوده نشریات را با استخدام گرفته کنند؟؟

تا با نشر مطالب سکسی راه بر خوردهای غیر قانونی را هموار سازند و شتی و نکبت آنرا بنام "آموزش درس زندگی" سر بدشی را تفریح سالم معرفی نموده و بدین ترتیب افکار اکثریت را در سیر انحرافی خود به تحریک واداشته، بشری که پوش نهند.

در این وقت که مردوزن، دختر و پسر در با مانیها و آفرینش او برای نکا مل شیوه انسانییت و کسب قضا کل و بالابردن آمار جرائم و فساد و فحشا، همکاری و همراهی دارند تحصیل خرد و دانش است آزا و اوار است که در برابر هر لذت خلاصه اکنون، که دردها و نیا زهای جدیدی پدیدار شده، تسلیم بدون قید و شرط شود؟ لذتی که انسان را از مسیر ایجاب میکند تا به فوریت راه های حل قاطع و عالی را بیاییم حقیقی زندگی منحرف نموده و احساسات و عواطف انسانی او آموزش مسائل دینی یکی از مهم ترین طرقی است که را از بین میرود آیا چنین لذتی برای افراد فهمیده و در راه سازندگی فرد و جامعه اثری ندارد.

دانا معنائی دارد؟ این قرآن مجید است که با صراحت مجامع دینی و موسسات اسلامی متعددی در کوته و کناره میفرماید: "انسان های راستین کسانی هستند که از هر

SHAFAR

مسلم است که این طرز تفکر را اشتباه خالی نیست.

برای روشن شدن باید ابتدا به سبب بشریت چه میخاهد و هدفش چیست؟ و آنگاه ببینیم که آیا این ها می تواند آدمی را به هدف نزدیک تر سازد و آدمی را آن گونه که میخاهد پرورش دهد.

در اینکه انسان از زندگی چه میخاهد؟ فطری است که مورد اختلاف است و همین اختلاف موجب اختلاف آراء و اندیشه میشود.

آنچه را که اکثریت قبول دارند و بدینا تش میروند، سلامت جسم و جان و جامعه است جسمی سالم و روانی سالم و تواضع

ای منظم و محیطی آرام، که در آن از آزادی و برابری و برابری حریت، مساوات و اخوت و بنحواصن وجود داشته باشد و آدمی در پناه این ها به تکامل برسد و زندگی را بهادیت ببیند، این خواسته و نیاز و هدف انسانهاست. دانش در آن مین بیاری از این نیازها مؤثر است و به همین جمعیت در اسلام آنقدر به دانش پژوهی تشویق شده و دانشمندان را احترام است که تنها دینی که بشری ممتاز دانش پروری را در انحصار خود در آورده اسلام است.

قانون هم در حفظ نظم و آرامش محیط اثری بسزادر دارد. روی این جهت قانون شکنی یکی از کارهای ناسود است از نظریات و بیان دینی، در این مورد هم کتب مبسوطی موجود است.

اما دانش و قانون به جهت نواقصی که دارند نمی توانند تا حدی که سعادت بشر باشد، نواقص این دوزیاد است و ولی مختصراً بعضی آنها اشاره میشود.

نواقص دانش:

۱ - دانش جز نتیجه تجربیات و مطالعات و دیدنیها و شنیدنیها چیزی نیست و چون آدمی موجودی محدود است تجربیات و مطالعاتش نیز محدود است، ولی بشریت نامحدود است و تغییرات زندگی و نیازهایش نامتناهی است، و دانش محدود نمی تواند حکومت نامتناهی داشته باشد.

۲ - بسیاری از موضوعات بوده است که زمانی بعنوان پایه دانش و جزو عینیات علوم بوده و زمانی هم بکار مرسوم شده و از بین رفتند، از آنجا که آنچه را که هم اکنون بعنوان موضوع ثابت علمی در آمده و زمانی از بین نرود.

۳ - دانش امروزی تا حدی پیشرفت های نتوانسته معماهای جهان طبیعت را حل کند و آنقدر مشکلات و مجهولات در سر راهش قرار دارد، چگونه میتوان دندربنیان را زمان ما فوق بشریت و ما و راه طبیعت تشریح دهد.

۴ - آیا همه این ها دانش به تنهایی نمی تواند در جملو مفاسد را بگیرد، وجه بسیار در دانشمندانی که از حربه علمی در راه تخریب و سقوط بشریت و فساد انگیزی و بشرکشی استفاده کرده اند که تا مدت ها از حد شمارش خارج است.

گونه بیهودگی دوری کنند" و این هم زبان استعمار است که می گوید: موسیقی در بیهودبیماریهای روانی تاءثیر بسزائی دارد من نمیدانم، اگر موسیقی شفا بخش بیماری روحی است، پس این چه رمز نیست که روان پزشکان و دانشمندان پسکنا لیزواستان روشن فکر طبقه و بعدا شت برای خدمت به جهان بشریت اجازه نمی دهند که ویالونیستها و پیانیستها این شکست خوردگان زندگی و محتادین به ه هروشین و تریاک و الکل و وسائل موسیقی خود را بردارند و اردبیمارستان ها شوند، بخوانند و بنوازند و دیوانگان را شفا بخشند تا بدین وسیله هزینه هنگفتی که مصرفا لجه دیوانگان میشود لاقل آن را صرف امور ضروری مردم نمایند؟ این سیاست های استعماری است که توانسته نیروی فعال و ارزنده اجتماعات یعنی جوانان را ماهرانه از شاهراه صحیح زندگی منحرف کرده و الگوی تکامل و ترقی را در نظرشان، دسترسی به مراکز خلافت و بی بندوباری و لایقید و بی ایمانی جلوه میدهد و جوان را در قفس تنگ و تاریکی دوزا ز هرگونه صفات انسانی قرار میدهد.

بلی اگر وضع فعلی ما روی همین مینا پیش رود انسان و انسانیت در نتیجه دور افتادن از حقایق زندگی و امور معنوی با ناکیه با ناکای های افزون تری روبرو شده و بدینا رعدم رهبر را میگردد، دیگر موقع آن رسیده که زنگار قفس را برداریم و آن را مالا مال از مقتضات دینی و اندیشه های علمی و روحیه نوع دوستی و نشاطیم و همت کنیم خود را محیط مان را از هرگونه آلودگی و تباہی پاک نموده و از پیموها یان بزرگ و عزیزمان الهام بگیریم، ما مل و افکارمان را در جهت واحد مثبت و درستی پیش برده و همه آن را در خدمت حق و مردم قرار دهیم، تا اجتماعیان از هر جهت اصلاح گردد و در زندگی پرهیزگار باشیم.

زیرا خدای بزرگ فرموده: "ان اکرمکم عند الله التقکم" یعنی گرامیترین شما نزد خدا و پندیر هیزگارترین شماست. آیا دانش و قانون می تواند اینجا یگزین دین گردد؟

در این جهان پر آشوب و سراسر فساد و آلودگی و پرازنجانیت ها، عیان ها، بیهوشا، پریشانیها چه چیزی می تواند انسان را نجات بخشد؟

دانش؟ قانون؟ دین، کدامیک؟ یا هم؟ جدا از هم؟ مسلم است که هر یک دارای منطقه حکومت جدا گانه هستند، دانش در پیشبرد آدمی از بعضی تا با ما نیها مؤثر است و قانون نیز در نگهداری انسان و جلوگیری از فغان و سرکشی و حفظ نظم اجتماعی نتیجه بخش است، و ما متکراین مطلب نیستیم، لیکن امروز به جهت پیشرفت های چشم گیر دانش و اثری که در بهر تراختن قوانین داشته است گروهی که تعدادشان هم زیاد است، چنین عقیده دارند که دیگر نیازی به دین نیست و دانش همه مشکلات بشر را حل خواهد کرد و ولی

۵ - از قبیل مارکس، لینن و ماشوکدها هزاران انسان مظلوم را در کره زمین نابود کردند،

۶ - دانش نمی تواند ندنه تنها غرایز و تالیات را کنترل کند بلکه نمی تواند درس فداکاری و عاطفه و ... بآدمی بیاموزد والا چرا امروزه علم پیشرفت سریعی دارد و اکتشافات و اختراعات جالبی به جهان عرضه داشته نتوانسته از سیمر صودی ناراحتی های روحی و بیماریهای اخلاقی و اجتماعی و بی نظمی های جهانی جلوگیری کند میگویند دانش برای سلامت جسم است؟ متأسفانه در این جهت هم نتیجه منفی است چرا امروزه اینقدر بیماران جسمی و روانی زیاد است که انسان این قرن برای آرامش روان خود!!!! زندگی را با تمام خوبیها و لذات آن ترک می کند و به هیپی گری و پتلی رومی آورد.

چرا امروزه اینقدر بی عفتی و تن فروشی و مفاصد زیاد است آخر چرا پیشرفت علم جلوه این را نمی گیرد؟ انسان امروز دچار غرور علمی است و همین غرور گور آدمیت را حفر میکند.

نواقص قانون :

با توجه به نواقص دانش نقص قانون هم معلوم گردید زیرا که قانونگذار از همان دانش ناقص بهره میگیرد و روی همین جهت قانون در اثر تغییر زمان و محیط و پیشرفت جامعه قابل تحول است، آخر فکر آدمی بدون کمک از یک دیده ثابت،

اشتباه و خطای می کند بعلاوه قانون در همه جا و همه وقت قابل اجراء نیست، بخشی سارق در شهر از ترس قانون دزدی نمیکند ولی در روستائی دور از وجود قانون چه می کند؟ بلکه باید بدانیم که قدرتی که آدمی را بر اعمال قانون و فرار از قانون شکنی دغوت می کند چیز دیگری است و بعبارت دیگر قدرت دینی است که بآدمی درس احترام بقانون را می دهد.

امروز مردم جامعه بعقلت بی دینی حتی از اجرای قانون و قبول قوانین هم سر باز میزنند، هر روز شاهد تبذیرات در مجازاتهای قانونی و حق کشی ها هستیم.

تنها چیزی که میتواند انسان را در مسیر تکامل پیش ببرد و از عصیان و طغیان جلوگیری کند دین است و بس.

اینکه میگوئیم دین منظورمان در این جا دین اسلام است والا ادیان دیگر فاقد اعتبارات لازم می باشد خود دارای خطاها و نواقص می باشند که در کتابها بطور کامل ذکر شده است ولی اسلام، اسلام آنگونه که در حقیقت بوده و نه آن گونه که در ظاهر می باشد، فایده سعادت بشری است.

و راستی که "خویشدین هرگز غروب نمی کند؟"

چیزی موجب میشود که آدمی تاب روخواند و دنیا کان و نسل خود را بشناسد؟ چه چیزی ما را متوجه میگرداند در مقابل پدر و مادر گستاخی دست بردارد؟ چه چیزی موجب آن است که انسان از بداندیشی و بدبینی دوری کند؟

چه چیزی باعث میشود که مردم دروغ و خودکشی و یا س - نروند؟ دانش یا قانون؟

در کدام مواد قانونی داریم که اگر کسی مرتکب نیت بدو اندیشه سوء و دروغ و فکر خودکشی افتاد او را مجازات کنند. آیا در کدام پدیده علمی و قانونی استفاده از موسیقی و مواد مخدر ترک نموده است آیا جرایمان، دین، اسلام، است که همه این مجازات را در بر دارد؟

بشرا امروز مردم دوران اولیه را وحشی میدانند، چون بسبب مملکتی را ویران نمیکرد و چون با شنیدن کلامیک مانند دیوانه و وحشی زندگیشان را نمیکرد و چون از این دلقک بازیها بدور بود و چون هیپی ها را جنگلی پشت پا بهمه چیز زنده بود، و .... آخر این همه قانون و پیشرفت دانش چه کرده است. خلاصه ما پیدا نیست؛

تا روزی که دین در جامعه جهانی وجود نداشته باشد یا بد منتظر مرگ بشریت بود.

این بیان خداوند است که میفرماید: "ومن اعرض عن ذکری فان له مغبه ضئک" سوره - طله آیت ۱۲۴

آنکس که از یاد من و دستورات من روی گرداند به ناله آرمی روانی و نابسامانیهای زندگی مبتلا خواهد شد.

بشریتین قانون :

انسان به قانون نیازمند است، تا از بی نظمی ها و تجاوزات در امان بماند و تا در میدان نزاع بقا و اجتماع در بر تو قانون در فضا و آسایش برسد، و تا جامعه از هرگونه گسستگی محفوظ باشد، و تا سعادت ابدی یابد.

قوانین که به پیشگاه بشریت عرضه شده است دودسته است یک دسته قوانینی که آن را بر بنوع کرده و بصورت قوانین سیاسی، اجتماعی، اخلاقی، حقوقی و ... است و دسته دیگر قوانینی که از طرف خداوند برای انسان ها رسیده است، مکتب ها و ادیان و آئین زیادی در جهان بوده و هست و بنه همین جهت هر کس از خود می پرسد چه قانونی را بپذیریم؟ و از کدامین اطاعت کنیم؟ کدامیک نیازهای ما را برآورده میکند و جسم را سالم و روانم را زائرش میبخشد؟ و کدامیک سعادت متعین میکند؟

شاید این اولین و مهم ترین سوالی است که بدون استثناء و در همه حال و برای همه افراد وجود دارد.

این همه کوششها به منظور همین و این همه تحقیقات بسزای این منظورات، طبیعی است که پاسخ باین سوال نیازمند بحث طولانی و عمیق است، لیکن از نظر بیکی کوتاه و خلاصه تا حدود مطالعات ما باقی میدهم تا چه قبول افتد.

گفته شد که تمام قوانین که در دسترس بشر است از دو حال خارج نیست یا قوانینی است که پدیده افکار انسان است

میشود.

یک دسته قوانینی که خوبی و نیکی آن برای همه روشن است و از علت و فلسفه آن هر کسی آگاهي دارد مانند امر به راستی و درستی و امرات خوشبینی و مردانگی و غیرت و کوشش و فعالیت و مانند اینی از کژی و دروغ و خیانت و بدبینی و ستم و .... این قسمت را هر کس و در همه حال خوب میدانند و به نیکی آن اعتراف دارد، یک دسته احکام و فرامین است که با پیشرفت دانش ا هبیت و فلسفه و علت آن روشن شده است، مانند زیان های مشروب خواری زیان های موسیقی و گوشت خوک و ضررهای نزدیک شدن به چیزهای گناه در اسلام نجس و پلید شده شده مانند خون، بول، منی، و فواحش بسیاری از احکام واجب مانند روزه و ... و مستحب مانند تشریفات خوردن غذا و مستحبات نشستن و برخاستن و .... گروهی از دستورات اسلامی هم امید است با پیشرفت دانش مکتشف و روشن گری .

بعلاوه با تمام پیشرفتهای علمی که منصب بر گردیده و با تمام دشمنانی که داشته است و همیشه منتظر بوده اند - حمله به اسلام کنندگان اکنون هیچ یک از دستورات اسلامی مخالف با مبانی حقوقی و سیاسی و منافی با موازین پزشکی و اجتماعی شناخته نشده است و هنوز نتوانسته اند، دستوری از اسلام را از درجه اعتبار ساقط سازند، من نمی دانم چرا بدون دلیل باسلام حمله میشود و چرا مسلمانی از مبانی میراث گرانها بخوبی نگهداری نکرده و عمل نمی نماید این همه فضا دار کجاست :

این تندباد وحشتناک اخلاقی که جوانان را شتابان بسوی ناکامیها میبرد چیست ؟ و این طوفان سهمگین که کشتی حیات نسل نور ایدست امواج سقوطی می سپارد از کجاست و چرا هر لحظه بر شدت فشار آن افزوده میگردد ؟ و چرا هنوز هستند کسانی که نمی خواهند بفهمند چه بیچارگی تهدیدشان می کند ؟ چه تا به تاز و راست که در مانند و بدبختی اند و نمی خواهند با نمی توانند درک و مانند گی و بدبختی کنند گروهی که نمیدانند و گروهی هم نمی خواهند بدانند و هنوز تشخیص در نداده اند تا لا اقل قلی نیمی از درمان کرده - باشند چرا که تشخیص درد نیمی از درمان خواهد بود، گروهی هم که می دانند نمی خواهند با نمی توانند درمان کنند . و چه وضع تا به تریخ و زو و حشت ریزی .

این لجن زار سقوط و فساد که هر لحظه هزاران انسان را در کام خود فرو میبرد چگونه و چرا بوجود می آید ؟ این تقلیدها، خود کم بینی ها، دلخواه ها، باطن و نومیذیها، استعمار و خود کشیها، تن فروشی و هوسرانی ها خشونت ها و سرکشی ها، دروغ و خیانت ها، عصیان و جنایت بنا بر این اسلام به جهت این امتیازات برترین و بهترین / گوشه گیری ها و اغفال ها و .... چنانسل جوان را اخاطه قانون محسوب میگردد در خاتمه تا گزیر با یدیه مطلبی اشاره کنم و آن اینکه دستورات و فرامین اسلام بر سه دسته تقسیم

و با دستورات آسمانی و الهی ، با نظری کوتاه بر تشری قوانین الهی روشن میشود زیرا که :

۱ - قانونگذار قوانین الهی آسمانی خداوند است ولی در قوانین بشری انسان های عاجز ناتوان ، ضعیف ، و نیازمند .

۲ - واسطه در قوانین الهی وحی است و در قوانین بشری تحمیلات و مطالعات محدود آدمی است .

۳ - ضمانت اجرای قوانین الهی عقیده و ایمان است که در همه حال و همه جا و همه ازمینه قابل اجرا خواهد بود ولی در قوانین بشری عقیده به محبت و درستی یا نادرستی قانون دخالتی ندارد ، بمعبارت دیگر در قوانین الهی، عبادت و عمل وقتی صحیح است که ایمان و اعتقاد بن موجود باشد و نماز و روزه از افزایش عقیده ای که به خاطر مصالح مادی و فردی انجام میدهند هرگز قبول نخواهد شد ما در قوانین بشری اگر کسی هم ایمان بآن نداشته باشد، بصر عمل و ولیدون قبول آن باشد، کافی است .

۴ - چون در قوانین الهی خداوند که عالم همه امور است قانونگذاری کرده است . این قانون در همه جا و برای همه کس قابل عمل است ولی قوانین بشری دستخوش تنبیر و اصلاح و تبصیر میباشد .

و چه بسیار امتیازات دیگر ، پس در این میان قوانین الهی بر قوانین بشری برتر است . و میدانیم که دستورات آسمانی هم اکنون بصورت ادیان و آئین های مختلف در جهان وجود دارد که مهمترین آنها اسلام ، مسیحیت و یهودیت میباشد .

با مقایسه کوتاه بین این ادیان برترین آنها معلوم میشود علماء اجتماع و سیاسی و دینی و اخلاقی را عقیده بر این است که اسلام دارای دستورات برتر و عالی تر است و دانشمندان و محققین معتقدند که متون اصلی مسیحیت و یهود

" عهد عتیق و جدید " دستخوش تغییر و دگرگونی شده است و نه تنها کتب اصلی آسمانی نزد اینان نیست بلکه ایسن مقدار از قوانین هم که موجود است بسیار ناکام و کونسان میباشد ، برای جلوگیری از اظالمه سخن کافی است که به نظر بیا ت چند تن از دانشمندان یهودی و مسیحی اشاره کنم .

اسپینوزا *Spinoza* ۱۶۳۲ - ۱۶۷۷ " فیلسوف یهودی در کتاب " ایحا تالاهوتی سیاسی " تناقضات و بی اعتباری تورات را کاملاً بیان کرده است .

فلپپین شاله نویسنده بزرگ مسیحی و پول ماسون اورسل محقق مسیحی و گوشتا و لوبون مستشرق معروف بی اعتباری اناجیل را بیان کرده اند و دربار بر چه بسیار اند دانشمندان و محققین یهودی و مسیحی که در برابر اسلام بزانودر آمده اند .

بنابر این اسلام به جهت این امتیازات برترین و بهترین / گوشه گیری ها و اغفال ها و .... چنانسل جوان را اخاطه قانون محسوب میگردد در خاتمه تا گزیر با یدیه مطلبی اشاره کنم و آن اینکه دستورات و فرامین اسلام بر سه دسته تقسیم

فقهی درسونه

الف : فقهی قواعد :

دوه دېرشمه قاعده (الاضطرار لا یبطل حق الغیر) ترجمه " اضطرار د بېل چا حق نه باطلوي " اضطرار د بېته وائی چا انسان دمنعه شوی عمل ارتکاب ته اړی شي چه بدي مورت کی مضطر (اړ شوی شخص) کولای شي هغه منعه شوی عمل اجراء کړي، دا ځکه چه ضرورتونه منعه شوی غېزونه مباح کرځوي، ولي که ددغه عمل دا جرا غځه سوم چه ضرورت مباح کړيدی د بېل چا حق نشته کړی وی نو دغه حق د اضطرار له کبله نه سی باطلیدلی بلکه د حق خاوند ته دی اختیار حاصل دی چه برخیل حق تمسک وکړي .

اضطرار په دوه ډوله دی: یو آسمانی او بېل غیر آسمانی. آسمانی اضطرار هغه دی چه په مضطر کسی د نننۍ سبب څخه را پیدا شوی وی لکه لوږه، تنده او ستی، او غیر آسمانی اضطرار هغه دی چه د مضطر څخه د بهرني سبب نه را ولاړ شوی وی لکه اکړه، چه د اضطرار دخیلو نوم وړ دواړو ډولونو په لرلو سره د بېل چا حق نه شي باطلولی .

مثالونه (۱) که چا یو پاره دخپل مال د حمل کولو د پاره دردی ورځو په موده یوه کپټي په کړا په ونیوله که دا چاری نوموړی موده ته کړه او کپټي لا دېرڅخه نه وه وتلی نو د اضطرار په حکم تر هغه وخته پوری چه کپټي د بحر ساحل ته رسېږي اجاره یا قسی طام قیمت لازمیږي .

پاټي کیدلې شي ، لکن دغه اضطرار اجاری برمودی پا ندی د کپټي د خاوند د زیاتي مودی دا چوری حق نه شي باطلولی بلکه هغه ته ددی حق حاصل دی چه له هغی نه خپل پوره اجر مثل واخلي .

۲- که یو چا څوک دیوکس د مال په تلف کولو مجبور کړ او مجبور شوی شخص هغه مال تلف کړی سېدی مورت کی د مال دا خاوند ته نه شي باطلیدلی، که اکړه او ملجه نه و نو مجبور کوونکی شخص د هغی په ضمان مکلف

یعنی که کله پر خلکو د کوم غېزا خېستل حرام او ممنوع شوی وی نو د هغه غېز ورکول هم پر هغوی حرام او ممنوع دی او د هغه غېز حرمت او ممنوعیت برهبر یوا خېستونکی او هم ورکوونکی باندی سره یو برابر دی له هندی کبله کومه جزاء چه پر خېستونکی لازمیږي هماغه جزاء پر ورکوونکی هم لازمیږي او لکه څنگه چه په اخېستونکی ضمان راځي کله نا کله پر ورکوونکی هم ضمان راتلای شي .

مثالونه :

۱- که یو څوک چاته رشوت ورکړی نو جزاء پر رشوت ورکوونکی او ورشووت اخېستونکی دا یو باندی مرتب کیږي .
۲- لکه څنگه چه ومی ته د یتیم د مال څخه د ځان د پاره اخېستل چا ژوندی په هندی ډول بل چاته ورکول شي هم ورته چا ژوندی دی، مگر هله که ویریده چه ظالم د یتیم پر مال مسلط کیږي نو بیا ورته د یو څه سر ورکول چا ژندی تر څو ټول مال د صاحب کیدو نه بچ شي .

۳- لکه څنگه چه د سودا خېستل حرام دی په هندی ډول د سودو ورکول هم حرام دی .
۴- که درملتون و الاددا کر دده ایت نه برته چاته سمي (زهري) مواد ورکول د جزاء لاندی راځي دا ځکه چه له دوا نه برته سمي مواد او اخېستل حرام دی نو د هغی ورکول هم حرام شول .

خاطره : که چیرته ضرورت دور کړي غوښتنه کوله نو بیا بدي مورت کی پر ورکوونکی حرمت نه پریځي او نه ضمانت ورباندی لازمیږي ځکه چه ضرورتونه یسره شوی غېزونه مباح کوي، لکه چه ددی قاعدی چه د هغه کټه مثال کی مواد اړکړنده کړه چه د یتیم مال د ظالم په منکولو کی پریوتونو شي ته روا ده چه د یتیم د مال څخه د یو څه مقدار پر ورکولو سره هغی ته نجات ورکړي .

حضور دېرشمه قاعده :
" ما حرم فعله حرم طلبه " ترجمه : د کوم څیز چه کول حرام شوی وی د هغی غوښتل هم حرام دی .

یعنی که یو کړا حرام او ممنوع وی نو پر څیر چا باندی د بېل چا څخه د هغه تر کسار دا جرا غوښتنه هم حرام نه ده تردی که هغه چاد فعل په کولو ترخړ شي او تیزی ورکړه پر هغه جزاء هم لازمیږي .

منالونه:

۱- که چا یوه پنځه فحش اوزنا کارى ته شویځ کړه برهغه جزا لازم ده.

۲- که حاکم د چا نه رشوت وغوښت پر هغه جزا مرتب کیږي.

۳- که د لښکر قوماندان دخپل لښکر څخه د پنځم سره د همکارۍ کولو غوښتنه وکړه برهغه جزا لازمه شي.

۴- لکه څنگه چې غلا، قتل او ظلم کوونکي ته ناروادی په همدې ډول ددی کارونو اجراء کول دېل چا په واسطه هم جرم او شوي.

پنځه دېرشمه قاعده:
"العاده محکمه"

ترجمه: عادت حکم گرځېدلی شي.

یعنې عادت بېرته خبره ده چې هغه عام وي او که خاص د هغه شرعي حکم دا شات لپاره چې نص پکې نه وي و اردشوی حکم گرځېدلی شي.

د عادت تعریف: په نفسو نوکې د هغه تکرار شوو امورو استقرا رته کوم چې د سلیم طبیعت د خاوندانو په وړاندې مقبول وي عادت ویلی شي، بڼه عادت پرته له زیات تکرار نه تحقق نشي پیدا کولی او نه د

تصادف یا اتفاق په ډول دیوشې په واقع نېدونکې بیتوب، عادت او عرف د مدمر له مخې سره بیا و امتحدی برهغه څه چې د

عادت اطلاق کیږي برهڼې د عرف اطلاق هم کیدلی شي.

عرف په دوه ډوله دی یولفظي عرف او بل عملي: لفظي عرف هغه دی چې د پوښې ډلې خلکو ترمنځ د یولفظ اطلاق په پوښې خاصې معنی باندې متعارف شوی وي پداسې توگه چې د هغوی په منځ کې د دغه لفظ مخه له

هغې خاصې معنی پرته بله کومه معنی نشي فهمیدلې، لکه د "دابه" د لفظ اطلاق چې د خلکو په منځ کې په څلور بولۍ حیوان متعارف شوی دی سره له دیننه چې د هغې په

اصل وضع کې برهغه حیوان اخلاقي تبدیلی شي چې برهغه باندې دې نوما ونښه راځي، یا لکه د (ناث) کلمه چې د حیوان په منځ کې شي برهغه مرفوع اسم چې هغه د

دمعلوم فعل اسناد شوی وي اطلاق کیدلی شي. پداسې حال کې چې د هغه په اصل وضع کې برهغه شي اطلاق کیدلی شي چې د کوم

څیز رښتیا کوی شوو څو چې د څیز مرکب شي هغه د هغه څیز فاعل دی.

عملي عرف هغه دی چې د پوښې ډلې خلکو ترمنځ د یوڅیز استعمال متعارف وي لکه

په عام کې د بیدار د خلکو ترمنځ عیسوي ډوډۍ استعمال، سوکه یو د هغوی وویل شي چې د ډوډۍ خولې ده؟ له دې ویاڅخه

پرته د غمښتې ډوډۍ نه بل څه نه شي فهمیدلې، یا لکه په عام کې د غمښتې قبا لود او ریشینې ډوډۍ استعمال شو.

نوکه یو د هغوی نه وویل شي چې د ډوډۍ خولې ده؟ له دې ویاڅخه پرته له اوریشینې ډوډۍ بل څه نه شي فهمیدلې.

همدا ډول عرف په عامې او خاصې عام عرف هغه دی چې د خلکو یو خاصې طائفتې ته شي استناد شوی شوی او نه شي واضح پېژندل شوی وي، او خاص عرف هغه دی چې

د خلکو یو خاصې طائفتې ته شي استناد شوی وي لکه په یوشې باندې د تاجرانو معارف او یا بریوشې باندې د صنعتگرانو معارف شو.

ددې قاعدې دپاره اصل د نښې (ع) دا قول دی چې "ما را المسلمون حسنا فوعند الله حسن" یعنې هغه چې مسلمانان شي حسن ویلی هغه د خدای په وړاندې هم حسن دی.

ولی دا خبره باید په هیڅ نه کې وچه عادت په هغو امورو کې حکم گرځولې شي په کوم کې چې هغه موجوده وي، له همدې کبله که

چې د زیتون او تیلو اودې ته ورته څیزونو د تکلیف او وزنیت په باب کوم نص نه دی وارد شوی نو د دوی دورکړي او

راکړي به وخت کې د خلکو عرف ته مراکمه کیدلې شي که عرف په کلبیت بڼه وي. نو په کبل او که په وزنیت جاري وي نو په وزن

معامله سرته رسېږي ولی په هغه موادو کې چې هغه موجودې بیا عادت ته اعتبار نشته څکه دا په عام اعظم ابو حنیفه (رح) او امام

محمد (رح) په نزد چې په یو روایت کې امام ابو یوسف (رح) څخه همداسه د څه کله

نص او عرف سره تعارض وکړي اعتبار نص ته ورکول کیږي له همدې کبله د تنبیر مصنف او نورو دا خبره کړې ده چې پرکوم څیز

د تکلیف نص و اردشوی لکه غنم، اوریشی خرما او مالګه او یا د وزنیت نص و اردشوی لکه طلا او نښه، نو هغه نص یرځل حال

ثابت دی له سره تغیر نه خوری، دا څکه چې نص د عرف نه زیات قوی دی یعنې د امام یوسف (رح) څخه یو بل روایت هم نقل شوی دی هغه دا چې که نص په عرف او عادت

بڼه وي نو هلته عرف او عادت ته اعتبار ورکولې شي او که داسې نه وي بیا نص ته

اعتبار وي، چې پدې اساس کوم نص چې د طلا او نښه و په وزنیت او د غنم او وربشو، خرما او مالګې په کلبیت و اردشوی او د

نښې اکرم (ص) د زمانې د خلکو په عرف بڼه و له اعتباره بریوتی دی څکه چې په عرف او عادت بڼه شوی نص د عرف او

عادت په تبدیلیدو سره تبدیلیدلې چې د امام ابو یوسف (رح) دغه قول ځینو محققینو لکه کمال (رح) تقویه کړې او

هم هغې ته شي په الکافي، البحر، الفتح او المنح مولفانو کې ترجیح ورکړې ده او په همدې روایت باندې د تخریج په

بڼه سعدی افندی (رح) په عدد باندې د دروا هوا استقراض او وزن باندې دا وړود بیخي روايت قائل شويدي، د مختار

د کمال (رح) وینا نقل کړې ده چې د امام ابو یوسف (رح) قول داسې توجیه کوي چې نص د موسمو و څلور و څیزونو په کلبیت او د

طلا او نښه و و وزنیت پدې اساس بڼه شوی چې د نښې اکرم (ص) په زمانه کې

عرف په همدې جاري و، حتی که عرف په هغه زمانه کې ددې برعکس وي نو خامخا به نص د هغې موافق و اردشوی وای، او که

چیرې عرف د نښې (ص) په وزن کې تغیر شوی وای نو خامخا به شي د حکم په تغیر سره هم نص بیان کړی وای، لښه دا چې

نص په عرف سره معلول دی او په هر وخت او زمان کې چې د عرف او عرف نه ورکولې شي.

مثالونه:

۱- ټول هغه څیزونه چې د یوډار عرف په جاري وي چې هغه د مېمې د مشتلا شو

یعنې ورته شامل څیزونه "څخه دی پرته له یادونې څخه په مېمې کې داخليږي. د مثال په توګه په نښې نوی طرز سره د

جوړشوی کور د څرخلا و په وخت کې پرهڼې احاطه کونکې یا څچه هم په مېمې کې داخليږي دا څکه چې نص بیا عرف داسې

با څچه د مېمې د مشتلا تر څخه بولي. ۲- که یو چا په زرافغانی مال واخیست هغه کولای شي چې بائ شي او په نوټونه

ورکړي او. د زرګونو نوټ په ورکولو شې له یوډار د څکه چې عرف ته همدې جاري دی. ۳- هر څه چې د کار له خوا یو څخه وي او په کار کړ شوی نه وي به هغې کسې د یوډار د عرف څخه متابعت کیدلې شي لکه

تارچه به خیاط یعنی جا موکند و یکی باندی دی .

۴- به سکه شوی طلا و نقره کی که دخلکو نرمخ دورکری اورا کی شغال معلوم موجوده، سوخته دغدود حکم خلی او که داسی نه، نوپیا دعروضو یعنی اجنا سو حکم خلی.

۵- که عرف پدی جاری نه، به کار فرما دی کارگرتنه ووی ورکری نوپیا کارکرد عرف مطابق ددووی مستحق نهی بلبل کیدی .

۶- که داس دبیعی به بوخت کی به سبعه کی دزین ددا خلیدو پناه داخلیدو کوکوم ذکره و شوی نوپدی باب عرف اوعادت ته مراجعه کیدی شی به کوکوم خه جعفر جاری و دهمی نه پیروی کیدی شی .

۷- که چا یو حال (حوالی) دنیا رنه دیو شی دانتقال لپاره ترکوره پیوری به مزدوری و نیو نوکوردروازی دتنه ته دهمی به حملو لوکی عرف اوعادت ته اعتبار ورکولی شی .

۸- که دهگیو، چارمنزا و دوی توروته خیزونوخه برخه فامه وختل خودا به همنی اندازه نه، جعفر اوعادت کی زیات

لوخه برته به کرابه و نیو نوپیا دمقدار به هکله دعرف اوعادت بره سم معاملیه کیدی شی بنا که کرا به نیو وکی همنه خاوری دعادت مطابق با رکرا وهلاک شوی پرده زمان شته ولی که دعادت خلاف شی با رکری و بیاضان پری لازم دی .

۱۱- که عاریتی خیزدنفیسه خیزونو خه و لکه جوا هرات نودهمی به واپس کولوکی لازمه ده جهشما عاریت ورکوو- نکسی ته وسپار شی ولی که دنفیسه خیزو نو خه نه و بیادهمی رسول همنه

۱۲- دکفالت یعنی ضامن والی الفاظ همنه کللمات دی کوکوم چه به عرف اوعادت کی به تمهدا و التزام دلا لت کوی نوکمه کفیل وویل چه زه کفیل با غا من بهیا پر ما شوی با مضامنت و کفالت منعقد کیپی .

۱۳- که چا یوکاری ددووی روحی دکارلپاره به اچاره و نیو نوکرا کره به دکار به هکله دهمی به عرف اوعادت معلوم خیال ساتی که عرف دلبرخا ته خه ترما زدیگر پیوری و نو ترما زدیگر به اوکه ترلرمر پیوتیوری و نو ورکوی، ولی که دقدق دوا وخوا و دکار دپیل اوبای دیاره وخت تعیین کری و نوپیا دهمی داتفاق به اساس عمل کیدی شی .

۱۴- که چا یوکاری دحمل دمقدار دپیا نو

سخنی ...

آدمیانی که بایدا زنیروی انسانی خود در راه پیشرفت جامعه استفاده کنند چرا تنها توجهشان به مسائل جنسی و تمسیدن دربارتی ها و خریدن به بیغولها ها و مصرف مواد مخدر است، چرا ؟

روان شناسان بایدا پاسخ گویند چا جامعه شناسان ؟ دانشمندان بایدا درمان رابگویند چا نو نگاران و سیاستمداران ؟ خانواده ووالدین مقررات یا محیط اجتماعی ؟

چون هرکسی بنا به دید و ملاحظات خود نظریه ای ابراز داشته است و از بس در این باره سخن گفته و مطلب نوشته اند دیگر زبان و قلم خسته و وامانده شده و چشم و گوش پر شده و گویا دیگر عادی شده است، ولی چون این مسئله حیاتی است از همه جوانب و جهات بایدا بررسی شود .

من به عنوان یک محصل جوان عقیده دارم که دیگر زمان نوشتن و گفتن به پایان رسیده و نوبت به سازنده گی و برنامه های عملی رسیده است .

پایان

چه کسانی اماج تیر خصمانند استعمار قرار

سوسته به گذشته :

میگیرند

"امامی"

۱۱- این را باید خائشان نمود که ملت وابسته و منحطف آن چندظوا هریرا بنام و رسول امر "ان بكون لهم الخيرة من اسلامي ما كه بخون شهدای خویش و غصه" اسلام که بقدرت، سیادت و سلط شیطانى امر هم ط . گرفته و خداوند خود را عبادت کرده است ایشان مدینه نرسانیده از قبیل نماز، هرگز اجازت نیست برای مردوزن مومن دگر هرگز نمیخواهد بعد ازین همه قربانیهای روزه، حج، زکات، تسبیح و اد ارد و که به بارگاههای خویش تقدیم داشته سایر جنبه های تبعیدی اسلام که غریبه و فیصله ما در شده باشد که آنها میخبریکار و این همه تکالیف و رنج های را که قبول حکمروائی آنها ندارد ترویج داده، و دلخواه خود بوده و مطابق بشیئیل خود عمل کرده و مشقات را که دیده و خسارات و تلفات بخش های سیاسی، اقتصادی و ابعاد نمایند.

را که چشیده و تحمل کرده است، افراد مذکور اجتماعى و جنبه های نظام زندگى دین و بنا " دولت اسلامى و همه افراد مسلمان و فروما به، اجبر و شرفیافته، بکرسى اسلام را به با دفراموشی سپرده، از صحنه اعم از مردوزن مجبور و مکلف است که در قیادت و اریکه قدرت این امت جند الله حیات اجتماعى جامعه تجردی نمایند تمام امور از دساتیر حیات بخش و جاویدان اسلامى که بزرگترین قدرت وحشی دژخیم با تأسیس خاطر پلان های الحادى و التقاطی و فرامین جهان ساز اسلام، الهام گرفته و جلا و خونخوار جهان را بجزور نیزه و شمشیر خود را انجام میدهند، چنانچه خداوند سروی از اصول زندگى ساز دین مقدس اسلام در سنگر های داغ جهاد و مقابله با المواجه درین باره می فرماید :

بشکست افتراج آمیز و برور کرد، و پیروزه اتو " منون به بعضی کتاب و تکفیرون آنکه چون دولت های گذشته قوانین اش را با خاک مالید، و چنان درس عبرت بعض ط . بر آن داده که دیگر هیچ قلدری جرئت و از آن شدید" نهی می نماید که به برخی تحت عناوین این و آن وزیر اسم و رسم و شهادت پاک گذاری را درین مرز موزم دلیبر از احکام اسلامى عمل صورت گرفته و مختلف با پایه قانون گذاری قرار مردان پاکباز، بخواب و خیال نشسته برخی دیگر متروک گذاشته شوند. و نیز داده و قاتلون الهی را که یگانه قاتلون پرورانید، و بهترین الگو و مثال برای ارشاد می فرماید که : ولانستروا بآیات حقیقی و برحق بوده و به نفع همه جوامع کشورهای محکوم و اسیر تحت ستم، در راه الله شمتا قلبلا . آیت خدا وند را به و شربت می باشد، متروک گذاشته و در آزادی ایشان از پهنه ا بر قدرت های بهاء اندک مفروشید.

متجاوز، قرار گرفته و پرچم افتخار و سرور زیرا مسلمان مکلف است که همه احکام مغزیبما برشری سرچشمه و منعی گرفته است بلندی را در بین جهانیان در اهتزاز در الهی و اسلامى را در زندگى خویش عملی اطاعت و پیروی نمایند.

آورده و برافراشته است، و سریر اعزاز شایسته و بدان عامل و با بند بود زیرا چنانچه خداوند (ج) ارشاد فرموده : آن تکیه زده و مقدرات آنرا تعیین نشده اند که بعملی کردن و یا عملی نه است : " قل جاء الحق و دهنق الباطل نمونند . نمودن آن اراده و اختیاری داشته و ان الباطل کان ذوقا ط " زمانیکه و چیز را که امیرالیزم و کفر جهانى آزادی عمل برخوردار با پندنا نچه حق آید باطل کنار گذاشته شده و تا بسود نتوانست بزور بر آن بقبولاند، بوسیله خدا وند درین مورد ارشاد می نماید : بود، چه باطل تاب مقاومت در برابر حق مگروتنو بر آن تحمیل کند، تا ابدان ماکان لموء من و لالموء مئة اذا قضی الله راندارد.

بنایا نیاید بجا قانون حق الهی که آسای اندک: خالص کنندگان دیس

شفا بخش همه دردها و آلام و عامل نجاست غویش بخدا و ندانند.

از همه مما شب و مشکلات و مایه رحمت برای مسلمان خالص و مادی هنگام خواهش

همه بشریت می باشد، قانون های ساختن کدین خود را خاص برای خدا و ندانند

هوا و هوس انسا برای خا بروسن پیشه و مخلصا نگردن اطاعت و بندگی را بذات

حکومت کنند. اقدس و تعالی خم نبوده، از ارشادات

آن قوانین که جزطم، فقر، رنج، فلاکت گرانمایه و الهام بگیریم و بوجاسای

نکبت، ویرانی، جنگ، وحشت، جهل، بپروی و فرمانبری دیگری، فرمان بر

مرض، سیه روزی و صدها بنایا نی دیگر داری و اطاعت خالق حقیقی خود را بنما

را تا حال یا زمان آورده، و نتیجه دیگر تا مستوجب مغفرت و رحمت آن ذات غفور

جزای بیست نده و نمیدهد. و رحیم گردیم. و ازینجاست که کفر

و قرآن است که شفاء بخش همه دردها و خدایا و استکبار شرق و غرب را را بنیاد

خورد کنند و امراض ضمنی اجناسی که برای اسلانی، افراطی مذهبی، را دیگال

حلقوم بشریت را می فشرد می باشد، و تندرو می نامد، چون مایه ایمان خود

چنانچه می فرماید: "و نزل من القرآن تعدد، و بدین خوش اخلاص و به خدا ی

ما هو شفاء، و رحمة الله منین ط. و آنچه خود ایگا، و ایگا، دایم.

که ما در قرآن فرو فرستاده ایم شفاء دهنده، و طوطه و دسیسه کفار علیه و هروان توحید

همه دردها و رنج و نجات بخش همه مشکلات تا زمگی ندارد:

بوده، و رحمت برای ایمان آوردگان تهمت و افتراء، توطئه و دسیسه،

می باشد. تعدید و تخویف، تعدیب و ترهیب، زخو

ازینرو فقط با توسل بقرآن است که تکیه، از اروادیت نیش زدن و خیم

بشریت آواره و مضطرب، مظلوم محروم بوده و خداوند آنها را دشمن ایشان قلمداد

اسیر و محکوم، فقیر و دردمند شفاء یافته کده است، و بدین است که هرگز دشمن به

و نجات پیدا می کند و سر خود را از رحمت سفع انان زبان نمی کشد و بدین

خداوندی بوسیله ذیل به سعادت و نیک کام بر نمی دارند، و توفی آن از دشمن

بخشتی، رفاه و آسایش، حریت و آزادی بیان گریبخردی و ابلیهی بوده و ناشی از

صحت و عافیت از امراض گوناگون اجتماعی ضعف و سستی ایمان و عقیده بخدا و ند

می گردد. زیرا خدا و ندر کرم چنانکه از خصومت و می باشد، چنانکه برخی از مسلمین

لهذا ما معتقدیم که بنیاد جز اسلام نظام عداوت، بغض و کینه، حد، امروز توقع و تصور ترا از کفار دارند.

دیگری، جزدین و قانون اسلامی قانون و تنگ چسبی کفار با مسلمین در قرآن کریم

دیگر، و جز مذهب اسلامی، مذهب و مسلک بوسله آیات متعدد بما خیر داده است، از آنها قیلا" ذکر شده، بن امرای ما

دیگر، بر سمیت شناخت، آنرا بحق که ما برخی از آیات شریفه را قبلا" ذکر کلاما" بیان داشته و می فهماند و -

دانست و بن متناقض و پابند نبود. نمودیم، همچنان از توطئه و دسیسه آنها خواننده، محترم خود می توانند در روشنی

و بنیاد جز قدرت لایزال و یگانه خداوندی نیز ما را در کتاب با حکمت خود یا خیر ساخته آنها چونگی توقع برخورد و کفر و طعوت

که سزاوار اطاعت و بندگی کردن است به است چنانچه درین باره می فرماید: جانی را در برابر پیروان دین و اهل

بیش هیچ قدرت و نیروی طاغوتی دیگری فوایدی، فی الله یوقیهم و یجیونسه، ایمان بوضوح درک نمایید.

سر تعظیم و گردن انقیاد و کرنش فرود مثال دیگری که بیان گران خدمت طبیعی

آورد، زیرا که حکم پروردگار را لمیمان که قرآن بما معرفی می دارد همان مخالفت

چنین است، و مسلمین بن ماء مورده و کفار با همه پیا میران الهی و پیروان ادیان سابقه الهی و اقدام با زاریا ذیت

از جمله ماء موربه آنها بحساب می آید تا رجو و شکنجه، تعدیب و تهدید و حتی کشتن

بن عمل نمایند و دیگر آن در صورت عمل و تحریک گردن آنها از قلمرو حاکمیت خویش

نکردن بن ماء من مادی و مسلمان بر حق و تخریب گردن آنها را دوست و دشمن

و راستین نخواهیم بود که با اخلاص دین ادا و ندایشان را دوست و دشمن

خدا و ندرا قبول و با عشق و اشتیاق از آن دوستان خدا و ند (ج) اند.

خالصانه فرمان بری و اطاعت کرده ۲- آنها خدا و ند (ج) را دوست می دارند.

باشیم، چنانچه خدا و ند می فرماید: ۳- در برابر برادران ماء من خود که

مخلصان له الدین ط. ماء منین راستین برادران فیینی و ایمانی ایشان اند

متواع و قروت می باشند.

۴- ببقابل کفار رقی، غالب و دارای عزت نفس بوده، بن بذلت نده و خود را حقیر

و کم ارزش احساس نمی نمایند.

۵- در راه خدا و ند بجایا نمی بردا زند

تادین او را غالب و کلمه او را بلند و سر

ترازند.

۶- از ملامتی ملامت کنندگان درین راه

تسریده و از سرزنش و توطئه کفار و زخم بیان

آزار و شکنجه، استهزاء و تمسخر ایشان نمی

هراسند، که کلمه (لومه) شامل همه

انواع تخویف و تعدیب، از آزار و ذیت،

تهمت و افتراء، توطئه و دسیسه، بهتان

و تکیه بر ترهیب و ترهیب، زجر و ذیت

بوده، و همه را احتواء کرده و در بر میگیرد

و ازین آیه شریف برمی آید که اهل حق

و پیروان خدا و ند (ج) بخوانند و یا نخواست

بشکل تهری و طبیعی مورد تعویض های

کفار، اهل باطل و پیروان طاغوت

قرار می گیرند، چون کفار دشمن مسلمین

بوده و خدا و ند آنها را دشمن ایشان قلمداد

کرده است، و بدین است که هرگز دشمن به

سفع انان زبان نمی کشد و بدین

کام بر نمی دارند، و توفی آن از دشمن

بیان گریبخردی و ابلیهی بوده و ناشی از

ضعف و سستی ایمان و عقیده بخدا و ند

می باشد، چنانکه برخی از مسلمین

امروزی توقع و تصور ترا از کفار دارند.

و خدا و ند درین آیه و آیات دیگر که بعضی

از آنها قیلا" ذکر شده، بن امرای ما

که ما برخی از آیات شریفه را قبلا" ذکر کلاما" بیان داشته و می فهماند و -

نمودیم، همچنان از توطئه و دسیسه آنها خواننده، محترم خود می توانند در روشنی

نیز ما را در کتاب با حکمت خود یا خیر ساخته آنها چونگی توقع برخورد و کفر و طعوت

است چنانچه درین باره می فرماید: جانی را در برابر پیروان دین و اهل

فوایدی، فی الله یوقیهم و یجیونسه، ایمان بوضوح درک نمایید.

مثال دیگری که بیان گران خدمت طبیعی

که قرآن بما معرفی می دارد همان مخالفت

کفار با همه پیا میران الهی و پیروان ادیان سابقه الهی و اقدام با زاریا ذیت

رجو و شکنجه، تعدیب و تهدید و حتی کشتن

و تحریک گردن آنها از قلمرو حاکمیت خویش

می باشد.

و نیز دلیلی دیگری که دشمنی دیرینه و

آشتی نا پذیر طبیعتی کفار و دشمنان

اسلام را با راهروان راه الهی و پیروان

مکتب توحید اثبات نموده و مصداق حقیقی

ارضا دات خدا وندی مبتنی بر مخالفت
 پیروان طاغوت و شیطان در برابر اهل
 ایمان می باشد، همان آزار رسانیدن
 کفار با پیاپی بریزگوار اسلام، و تحقیر و
 توهین ها، تهدید و تخویف ها، تمسخر و
 استخفاف ها، تکذیب و نعت های است که
 کفار با حضرت روا داشته، و آن ذات گرامی
 را با انواع زجرها و شکنجه ها آزار و اذیت
 کرده و مسلمانی و اسلام و پیروان مادی
 آنحضرت را تعذیب ها نموده و رنج های
 طاقت فرسا دادند که بر هیچ مسلمان
 پوشیده نمی باشد.

و چنانکه ما رواستماع رجهانی و امیرالایم
 سیاه سرخ پیروان حقیقی آنرا ندیدند و
 بنیاد کفر و افراطی میخواندند، در روز
 کما رزمانش پیاپی میریزگوار اسلام را بنا
 بر اخلاص و تمسح حضرتش با سلام، انکاء و
 انکالش بقدرت لایزال الهی، و قیام
 مبارکش علیه همه قدرت های طاغوسی
 ترک و کفر، و امپراطوری روم و فرانس
 و اعلام موحدن بنما، خاموش گردیدند
 آنشکده ها، جمع شدن بساط کفر و شرک
 و فرور بخت نظام های شروفساد، برچیده
 شدن حاکمیت و سلطه طاغوت، و واژگونی
 امپراطوری روم و فرانس و غلبه اسلام در
 تمام جهان و گسترش توحید و یکتا پرستی
 در سراسر کیتی، اذعان و یقین که کامل
 شدن به تحقق همه این امور و عدم تردد
 و شرک داشتن بحقیقت و حقایق دینی
 مبین اسلام و باطل بودن کفر، شرک و بت
 پرستی و بالاخره قبول همه مشکلات و خطرات
 و تحمل همه مشایب و رنجهای دین را که به
 نظر آنها دور از عقل و معیاد از احتمال
 جلوه می نمود، حضرت را مجنون و دیوانه
 می نامیدند.

زیرا عشق حضرت بخدا و ندو یقین
 کاملش به نمرت و تاشد ذات باری، تعالی
 تسوکل، خلل ناپذیر و استوارش به پرور
 دگار پادشایش با سلام، عدم احساس کوچک
 ترین خوف و هراس از خطرات و مصداق تگونا
 گون دشمنان دین، در راه بخش و نشر
 دعوت و اثبات عدین خدا و احیای رسالت
 که خدا و نند در برابر قدرت های بزرگ طاغوسی
 چون امپراطوری فارس و روم.....
 جزگروا و اندیز دیگری در آن سایه
 نیفتند و حکم روائی نداشت، نویسند

عسکت و هزیمت آنها و مژده غلبه اسلام بر
 آن ها از طرف خدا و نند که برایشان رسالت
 فرمود: " هو الی ارسل رسولی الی
 و دین الحق لیظهره علی الدین کله " و
 بالاخره ادعای حق بودن اسلام و باطل
 بودن ادیان دیگر، هدایت بودن دین
 اسلام و غلبت و گمراهی کفر الی خدا و شرک
 اینها همه چیزهای بود که بعقل کفار
 صغ و نساوانی پیاپی میروایان او قدرت
 مخالفین و دشمنان آنحضرت، نگنجید و
 آنرا خارج از دایره عقل می پنداشتند
 و به نسی کریم (ص) با این ادعاها پیش
 که به فکر و نظر آن ها سخت بلند پرواز
 دور از تصور و حقیقت جلوه می نمودند
 جنون می نمودند، و با خود می گفتند
 چطور ممکن است شخصی بی قدرت و بی پناهی
 که در بین قوم خویش جای نیافته و مجبور
 به ترک دیار، هجرت و پناهنه شدن به سر
 زمین دیگران شده است، روزی برای پناهن
 کسری و قیصر فاش آید، تخت فراعنه را
 و ازگون کرده، تاج امپراتوران را بر زمین
 بکوبد.

و با خود زمزمه می نمودند که: آیا ممکن
 است این چنین شخصی امی و ناخواندنی در
 مقابل تمدن یونان، علم و فرهنگ سقراط
 افلاطون و ارسطو و سایر پیران تمدن ادعای
 حقانیت نموده، و با زحمتی با او باشد؟
 و آیا این امکان دارد که او را به پای
 بوده، دیگران همه به گمراهی و بیگانه
 و این تهدید و نمدن، علم و فضل
 چندین هزار ساله همه یکباره در نزد
 مکتب نرفته و مدرسه ننشاند، درس
 خوانده و امی است، حجل، نادانسی،
 ضلالت و گمراهی بحساب آمده، طریقه و
 دین اوحی، و کتاب او یگانه و سبیل
 هدایت باشد؟

آن همه در مرقع معین از تاریخ و وقت
 مشخص از زمان، و در جزیره العرب بلکه
 نایب، و بقا و دنیا و نسل انسان و در جهان
 و تمام بشریت؟
 که این همه چیزها بزم باطل ایشان از
 نقل بعید بوده، و جز دیوانگی و جنون و یا
 خروج از دویز دیگری بوده نمی توانست
 باشد.

و بر سر حکم بجنون پیاپی مرتعظیم الشان
 اسلام، ساجر بودن و شاعر بودن حضرتش و یژه
 پیروان حزب خدا و نند است که

می نمودند، چنانکه امروز ما را بنا بر
 همین مسائل که از عقل استکبار شرق و
 غرب، مقابل تمدن و فرهنگ پرزرق و
 برق و میان تنهی مادی اش غیر قابل
 محوری بوده و آنرا بعید و محال می شمارد،
 سیزند و رورای دیکل، بنیاد کفر و افراطی
 آسم در حمله اسلام و مذهب که ادعای
 پیاپی مگر می اما در برابر قدرت های
 طاغوسی و تمدن مادی آن عصر بود،
 می نامد می داند.

و با دیدم بنا مدویداند، زیر
 پیاپی مرا بنا بر همین ادعا بود که هدف
 رجم زمان ها، اوج نعت ها و افترا
 و لجن وطن های آنرا قرار گرفت.
 بنا " هر که در خط او قرار داشته باشد
 خواهی نخواهی بشکل قهری و طبیعی مورد
 همین مذمت ها و اتهامات، توطئه ها و
 تاسیس کفر و رقاخا هد گرفت.

و او مثل شرک و کفر، و شروفساد
 همه علیه آن دست و جدت بهم داده و میترکا
 به سرد و مقا بله با آن خواهد پرداخت و
 درین زمان است که با بدبختی نیت خود
 مطمئن و متین گردد، و اگر چنین نباشد
 باید از زمان به ایمان خود تجدید نظر
 سوده و بحقا نیت خویش تکمیل بدویداند
 که پیر و مادی و راستین پیاپی اسلام
 سوده و در خط او قرار نگرفته است که آماج
 سیرهای دشمنان اسلام و کفر جها نی واقع
 شده است.

زیرا خدا و نند خصوصیت یک مسلمان واقعی
 که وفای صلی اسلامی و حزب الله را چنین
 بیان می فرماید: یا ایها الذین آمنوا
 من یرتد عنکم من دینه فوسف یا تالیله
 یقوم یحجم و یحبونه، یجا هودن فسی
 سبیل الله، و لا یخافون لومة لائم -

که ترجمه آن و ذکر او مایک مفا صیل
 اسلامی از غیر اسلامی، و حزب الله را چنین
 طاغوت و شیطان که در آن بیان شده است
 استقامت، یا پیردی در راه او و پیرای
 اعلام کلمه با عظمی دین او، موجب
 ملامتی، لمن وطن دشمنان خدا یا نشان
 شده، و این امر، طبیعی بوده و از آن -
 مؤمنان راستین و مسلمانی مادی هیچگونه

چون امپراطوری فارس و روم.....
 جزگروا و اندیز دیگری در آن سایه
 نیفتند و حکم روائی نداشت، نویسند

خواهی خواهی بان روبرو شده، و با یدقیلاً" یان آمادگی داشته باشند و این بیخیش زدن ها را بیجین گشاده استقبال نمایند. چنانکه پیا میرگرا می اسلام بیدان مواج گردید و در برابر آن صروشکیبا نی، استقامت و پایداری را از دست نداد و در مقابل آنهمه مخالفان حایان شروفساد، کفر و فساد، الحاد و شرک و پاداران جل و ستم دست و پا چنگ نکرید.

و با پدچنین دساتین و توطئه ها را از زکفر جمای انتظار داشت، و نباید از آنان چنین توقع نمود که به تقدیر، تحمیل، تسجید، مدح و ستایش ما به پردازند، و علیه ما به مخالفت دست نیا زده و از زحم زبنا و نیش زدن های آنان درامان بمانیم. کما این امر غیر ممکن بوده، و این امید و توقع بس بی مورد و ناساخته، زیرا ما بخاطر خداوند (ج) و دین و حرکت کرده و برای اقامه حکومت اوبه پیا ایستاده ایم نه به منظور استکبار مایه های حاکمیت و حکومت طاغوت که چوین مزدوران ایشان آمدند و توقع نداشتند امیرالیزیم سیاه و سرخ غرب و شرق را داشته باشیم.

و نیز ما بخاطر آن قیام کرده و به پا خاسته ایم که خداوند را عبادت و پرستش نموده و از طاغوت احتساب بورزیم چنانچه که خداوند امر فرموده است: آنجا که میفرماید: ان اعدوا الله و اتجنبوا الطاغوت ط. خداوند را عبادت کنید و از طاغوت اجتناب کنید.

اباء و اجتناب بمانید. تا آنکه با همه مظاهر طاغوت بمقابله برداخته، و چون ایادی استکبار رهوا و هوس خود را خدای خویش سازیم، طوریکه و خنثی نموده و آن را ناکار و آب بیرون خداوند را خدای خود میفرمایند: "افراء من اتخذ الله هوا ط. آنانی که خسته های خود را خدای خود گرفته اند؟ و جز خداوند و خداوندان نفسا خود را خدای خویش ساخته، و درین راه ثابت قدم بوده، بگوچنین لغزش و تزلزل را بر خود ندهیم.

و با پامردی و شکستایی به تعقیب هدف اصلی خویش که همانا قافه عدل الهی و نظام اسلامی در کشور مسلمان پرور ما است، استوار نگام برداشته و ثابت قدم

باشیم، چنانچه خداوند آنرا ضعیف است و ما یان آمادگی داشته باشند و این بیخیش زدن ها را بیجین گشاده استقبال نمایند. چنانکه پیا میرگرا می اسلام بیدان مواج گردید و در برابر آن صروشکیبا نی، استقامت و پایداری را از دست نداد و در مقابل آنهمه مخالفان حایان شروفساد، کفر و فساد، الحاد و شرک و پاداران جل و ستم دست و پا چنگ نکرید.

ازینروما متیقنین چنانکه خداوند (ج) پیا میرگرا میش را از آنهمه مشکلات نجات داد، ما را نیز از توطئه های دشمنان اسلام رها می بخشد، همه کارها را برای ما آسان و عبور از همه دشواریها را برای ما سهل ساخته، در صورت تقوی و ترس از خداوند (ج) و اعتناء بذات کبریا پیش و الهام گرفتن از ارشادات گرانمایه و ملت ما را به انبیا، سبب نظام اسلامی در کشور بخون غشوده و اسلامی ما، و طرده همه انواع حکومت طاغوت یاری و نصرت نموده راه را بروی ما کشوده و آنرا برای ملت ما آسان خواهد ساخت چنانچه میفرماید: من یتق الله یجعل له مخرجا ط. تا آنکه تقوی پیشه نموده و از خداوند به ترسند برای آن مخرج از موانع و مشکلات، دشواریها و مصایب بوجود آوریم.

و نیز مطمئن هستیم که در صورت تقوی و ترس از خداوند، الهام گرفتن از فرامین آن ذات باری، اعتناء بذات خداوند امر فرموده است: آنجا که میفرماید: ان اعدوا الله و اتجنبوا الطاغوت ط. خداوند را عبادت کنید و از طاغوت اجتناب کنید. و ما را در کارها توفیق داده، همه انواع توطئه ها و دساتین کفر جانی را که می کوشد از بیروی کار آمدن نظام الهی در برداخته، و چون ایادی استکبار رهوا و هوس خود را خدای خویش سازیم، طوریکه و خنثی نموده و آن را ناکار و آب بیرون خداوند را خدای خود میفرمایند: "افراء من اتخذ الله هوا ط. آنانی که خسته های خود را خدای خود گرفته اند؟ و جز خداوند و خداوندان نفسا خود را خدای خویش ساخته، و درین راه ثابت قدم بوده، بگوچنین لغزش و تزلزل را بر خود ندهیم.

و با پامردی و شکستایی به تعقیب هدف اصلی خویش که همانا قافه عدل الهی و نظام اسلامی در کشور مسلمان پرور ما است، استوار نگام برداشته و ثابت قدم

است یعنی یکی از جمله حقوق مؤمنان است. بر ما نصرت دادن ایشان است. بنا برین چون تردید را در فرموده او و تمایز راه نبوده و نباید در آن به تردید شک افتاد، که شک نکنند در آن در صورت یکفرمیتلا شده حسرا لدنیا و الاخره می گردد، که خداوند ما را از آن پناه دهند و نجات بخشد.

و از آنکه حقایق متذکره و آن همه مسایل که گفته آمدیم بر مبنای ارشادات الهی و سیره طیبه رسول گرامی و شیوه سایر پیامبران و پیا میریزگوارا سلام متکی و استوار می باشد، و مسلمین بآن مکلفیت داشته و از جمله ماء موره مسلمین به شمار می آید و با پیدان عمل کرده و با نجسام آن استقامت، ثبات و استقامت و وزیده، از ترک عمل مهمی گذشت و بسی عتثائی و لایبرائی بآن ها جدا! احتساب کرده و امتناع شما پند و در غیرا بنصورت مخلص بدین و متعهد با سلام نموده، مؤمنان مادی و مسلمان راستین بحساب نبی آمده و بعقیده وارد می آید.

و آنگاه از تائید الهی در دنیا و از نعمت او در آخرت محروم نمی گردند که این کار از ان مسلمان حقیقی بذور بوده و به شوکت مسلمان راستین سازگار نمی باشد ازینرو کارها اخلاص و تعهد بدین، ثبات و استقامت در آن، قاطعیت در تطبیق اصول و ضوابط آن در زندگی اجتماعی و فردی، طاعت، انقیاد و تسلیم در برابر احکام الهی و عشق به پروردگارها و مقاومت شد و غلبت در برابر کفر و استعمار و عاظم سوء و شوم آنها چنانچه خداوند امر می نماید که اعداء علی الکفار و رجماء بینهم ط. و ذلله علی البوء منین، اعزه علی الکافرین ط.

در افلاخ استکبار و کفر جانی و امیرالیزیم شرق و غرب تندروی، بنیاد گزائی در اسلام و افراط در مذهب باشد؟ یقیناً چنانیم.

زیرا خداوند (ج) و رسول گرامی میش را بآن امر نموده و آن راه خدا و پیا میش بوده و حقیقت دین اسلام را تشکیل میدهد که مؤمن به هر مسلمان به شما آمده، و مسلمان از جانب خدا (ج) و رسولش هرگز مجاز نمی باشد که از موفوق صرف نظر نماید. و السلام

ارگان نشراتی حزب اسلامی افغانستان کمیسیون ارشاد فرهنگ سال تاسیس ۱۳۵۹ هـ ش

دور دوم سال چهارم شماره - نهم - حمل سال ۱۳۷۸ هـ ش

يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا الاءاء كم واخوانكم ولباء ان استحباوا الكفر على الايمان ط
ومن يتولهم منكم فاولئك هم الظالمون ه فسل ان كان الاءاء كم وابناءكم واولادكم و
ازواجكم وعشيرتكم واولادكم اقتسروا ثوبها وتجاره تخشون كسادها ومسكن ترضونها احسب
اليكم من الله ورسوله وجهاد في سبيله فتربصوا حتى ياتي الله بما مره ، والله لا يهدي
القوم الفاسقين .

التوبه (۲۳ - ۲۴)

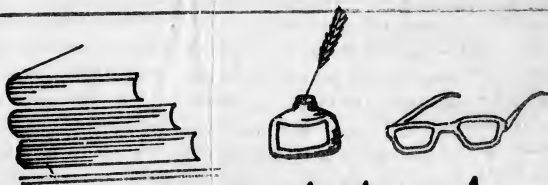
ای مسلمانان دوست مگیرید پدران خود را و برادران خود را اگر اختیار کنند کفر را برایمان ،
و هر که از شما دوستی دارد با ایشان آن جماعه ایشانند ستمگاران . بگو اگر هستند پدران شما
و پسران شما و برادران شما و زنان شما و خویشاوندان شما و آن مالهای که کسب کرده اید
آن را و تجارتی که می ترسید از بی رواجی آن و منزل ها که پسند می کنید آن را و دوست تر نزدیک
شما از خدا و رسول او و از جهاد در راه او پس منتظر باشید تا آنکه بیاورد خدا عقوبت خود را و خدا
راه نمی نماید گروه فاسقان را .

۱۰- سمنهای ایزخون بهار انقلاب اسلامی ما	ددی گنی غوره مطالب
۱۱- سفر جهادی	۱- پیغام شفق
۱۲- مرکه	۲- دروژی اسرار و حکمتونه
۱۳- مرکه	۳- بریالی بهرنی سیاست
۱۴- تربیت زن مسلمان در پر تو قرآن و حدیث	۴- نظراتی در باب اقتصاد اسلامی
۱۵- درد دل یک خواهر مسلمان	۵- داسلامی انقلاب شاندار بریالی توب او
۱۶- خاطره ها	۶- سخنی پیرامون اجتماع ما
۱۷- افغانستان به تیره عیسوی میاشت کی (د)	۷- فقهی درسونه
۱۸- دمور چلوسو خبرونه	۸- چه کسانی اماج تبر خصمانه استعمار قرار
۱۹- اونیور مطالب	۹- ددین احیاء او تجدید

مدیر مسئول : محمد معروف "قروغگر"

معاون : مولوی محمد شعیب "ثائب"

ددین احیاء او تجدید

محمدنعم "نائب"

غلوړا ما مان :

دوهم : دی غلوړو ما مان ټول کار نه یوازې دا چې د شاهي نظام د حکومت په مرسته یې ندی کړی او نه تنها دا چې د همدومد اخلي نه په آزادانه توګه یې سرته رسولی بلکې د هغوی لخوا د ورته را پیدا شوو څنډو نوسره د سختی مقابلې کولو سره یې سرته رسولی او پدی لټکې یې داسې ستونځې او تګلېفوز غملې چې له تصور کولوی انسان له حیرانتیا سره مخ کېږي ، امام ابوحنیفه (رح) دېنې امیه او بنی عباس (دواړو) په وخت کې د پیر سخت په دور وهل شوی، دیند جزاګانې یې زغملې آن تردی چې د زهر و نه په ټپا دت رسول شوی ، امام مالک "رح" ته د عباسی منصور په وخت کې دا ویا دور و جاز تعین او عملی شوی او پداسې ناوړ توګه د هغه جزا عملی شوی چې لاس یې د مټ په ځای به شوی و. امام احمد بن حنبل (رح) باندی د مامون ، معتصم او واثق د بریواو په زمانه کې په مسلسل ډول د مصیبتونو غرونه را نړولای شو ، داسې وویل شو چې کیدای شي لوی لوی ژوندی به هم د دشان و پلوتوان ونه لری او بیا د متوکسل په وخت کې د شاهي نعمتونو او تعظیم هغه باران ورباندی وشو چې د زیا توالی نه به یې په ډیره وار خطای سره چینه کړه او ویل به یې " هذا مراشد علی من ذاک " یعنی دا د نعمتو نوا وارا متیا ووزیا توالی د هغو مصیبتونو او تګلېفونونو راته ډیرګران مصیبت ده .

ددی ټولو خبرو سره هغو لور همته انسانان ونه یوازې ځان د شا هی تر تا شیر لاندې په راست بلکې اچته دی کاراودنه یې هم د دربار ونودنا شیر نه آزاد وساتله ، نن چې د اسلامی قانون او قرآن او حدیث غوره معتبره او ستند ه بانه مو په رسیدلی هغه په ډیر جزی او لږ ډول هم په جاهلیت نده ملو ته شوی او دا دوی د ډکار د غرنګوالی نتیجه ده چې دا پانګه په سوچا وضا ډول دیوشل نه بل اودنیل نه وروستی ته آن تردی چې د قرنونو وروسته مو په تر ارسیدلی او د پادشا ه واناو امیران ونودنغی غوښتنو ، دعوا مواد خلاقی تنزل اود عقیدوی او تمدنی یې لاریو پدی علومو هیڅ ډول تا شیر ونکړی .

ددی دور په مجددینو کې هغه غلوړا ما مان هم دی کومو ته چې نن د غلوړو مذهبونو نسبت کېږي (۱) که څه هم د دونه علاوه نور ددینې اما مان هم په زیات تعدا د موجودو څو لکه کومه روه یې ددی غلوړو لویوالی ثابتیږي او دا چته د نه یې د مجدد ، الی درجې ته رسوی هغه دادی :

لمړی : غلوړو ما مان نو دخپل ژور لید او د معمول نه لویو هڅیت او ډکاوت په مرسته داسې فکری تګ لاری پیدا کړی یې د هغو ژوروالی او علمی اړخ ته تایله په اتوقرنونو کې مور مجتهدین ورسیدل ، ددین دکلیا تونه د جزیا تو استنباط ول او دشریعت اصول د ژوند په عملی مسائلو د تطبیقولو بپاره هغوداسی پراخی او هراړخیز د عملی لید په رنځرا ی رامنځ کړی وی چې ددی نه وروسته څو اچته دی کار و شو لخوا په رامنځته شولوړو شواو په راتلونکې کې چې له پدې څخه څکا رکېږي ددی د ډکار په رنځا کې به کیدای یې لنده دا چې ددی دلاریو دندی نه به انسان نشی بیسی یازه کیدای .

دعبرین عبدالعزیز نه وروسته دسیاست او حکومت واکي په نځه د جاهلیت په لاسورغلي، بنی امیه، بنی عباس او بیا د ترکي نژاده پادشاهانو قدرت را منځ ته شو، ددی حکومتونو د کار غرتگوالی په لنډه وول داسی وچی له یوه طریقه یونانی، رومي او عجمی جاهلی فلسفی په مسلمانانو کی خپری کړای شوی اوله بله طریقه په علومو، صنوواو ژوندکی دلمرنی جاهلیت ټولنی بی لاری د جاهلیت دمدادی پانگی او متو په زور خپری شوی وی، دعباسی کورنی تنزل نور هم د ازیان را منځ ته کړ چی دلمرنو عباسیانو وروسته قدرت داسی کسانو ته پلا شو ور چی ددیننی علومو په هکله له مخی رانده وو، ددی توان بی هم نه درلود چی دقتضا او افتالیا به یی ورکسان ټاکلی وای، دخپلی نا پوهی او آسانتیا خو پټولو له کبله یی دشرعی احکامو دنا فذولوکار په داسی بندو لارو سرته رسول غوښتل چی په هغه کی له مخه د فکر کولو ضرورت و نه لیدل شی او ددی لپاره تر ټولو د وچ تقلید لار غوره وه او بیا دنیا خپرونکی علما وهنوی ته د مذهبی مباحثو او مناظرو بیا زار هم ولگا وه او دنا هی تر جمایی او پوری لاندی دی کار داسی پراخوالی وکړ چی د ټولو اسلامی هیوادونو منځ یی دا اختلاف او گروپ گروپ کیدلو بیا خپره کړه دا مراوا و سلا تیلولپاره مذهبی مناظرونو چرکا ونا و مرېزانو د جنگولو په څیر یوازی تفریح او هوساینه وه د خدعا مسله مسلمانانو لپاره هغه قیچی وه چی ددی دینی یووالی بی څیری څیری کړ، تر پنځم قرن پوری د حال شوچی :

۱- دیونانی فلسفی دخپری د نه عقایدو بنیاد دست شو، حدیث او فقه پوهانو د عقلی علومو نه بی خبره وولدی کبله یی ددین نظام د زمانی دغوښتنی سر هم په معقول انداز کی نه شوی ټولای او د تر ټینی اوز جوړو کولو لاری یی د عقیدوی بی لاریو دغه کولو هغه کوله، په عقلی علومو کی چی دچا نوم وهنونه یوازی په دیننی علومو کی څپا ننگه نه وړلوه بلکی په عقلی علومو کی هم مجتهدانو نظرونه وورته حاصل شوی، هنوی دیونانی فیلسوفانو مریونه وو، داسی د فتراخ نظر څښتن یی په منځ کی نه و چی دیونانی فلسفی په هکله یی پوره څپنه کړی وای او نقد کړی یی وای، یونانی فلسفی چی غوا یی په پیوستو کړی منل او آسمانی وحی به یی یوای ولی خوا اوله څو بی دیونانی فلسفی په څیرا وړی، په عامو مسلمانانو ددی حالاتو دنا شپړولو په دین بی دیونا معقول شی په حیث وپیژانده ددین هر څه ته یی د تردید او شک په سترگو کتل پیل کړ او داسی خیال یی کولو چی زموږ دین وړوکی او وړه نه ده چی د عقلی ازموینی له نری سلیی سره چپه کړی، امام ابو الحسن اشعری او دده تابع کسانو ددی تگ لاری د بدلولو هڅه وکړه خو دا له هکله د کلام (عقلی علومو) سره بلد و خو د عقلی علومو کورنی نه و ولدی کبله یی دنا وړه عقیده پوره مخنی ونگړای شواو د معتزله لاری په

خلاف یی ځینی داسی خبری په ځان و منلی چی په واقعیت کی ددین د عقیدی نه نه وی .

۲- دنا پوهانو مراودا تر نه او دیننی علومو ته دمدادی تاثیر د سر سیدولو له کبله دا اجتاه دچینی وچی شوی، د وچ تقلید ناروغی خپره شوه، مذهبی اختلافاتو تر قوی وکړه او په وړه مسئله باندی نوی نوی والی را منځ ته شوی او ددی څرغو دخپل منځی جگړو نه د مسلمانانو حال داسی شو چی ته به یی وایي: " دا وړه به غاړه ولانډی " .

۳- د ختیځ نه تر لویدیځ پوری په ټولو اسلامی هیوادو کی اخلاقی ټیټ والی څرگند شو چی دنا ټیرنه یی یوه وله هم پاته نه شوه، دقرآن اونبوت درنا نه د مسلمانانو ټولنیز ژوند تر ټیره بده خالی شو، پوهانو، میرانو، عوامو خلاصه ټولو دا خبره هیره کړه چی د خدای کتاب او دروسو سنت هم څه شی دی او که نه او هغو ته د خدای بیتا و لاریو دنی لپاره څه - مراجعه کولای شی او که نه ؟

۴- د شاه یی دربارونو، کورنیو او دحاکمی طبقی دعیاش ژوند او خپل غرضه جگړو په وجه ټول ملت حال خرابیدونکی ودنا ورا مالو بی ټیټی ټولنیز ژوند نه پیریزان رسولی و، ندن ته کتړه رسونکی علوم او دندی مخ په ختمیدوی او هغو کارونو ته زیاته توجه وه چی دنا هی دربارونو د قدر وړ و خودا خلافتاو وتمدن لپاره لوټونکی کارونه وو، پټیونه په څرگندیده چی د ټولنیز تیا هی وخت پیریزدی را رسیدلی دی .

داسی حال وچی د پنځمی پېړی په منځ کی امام غزالی (رح) پیدا شو (۱) اول یی دهغو علومو موزده کړه پیل کړه چی په وخت کی ددینوی ژوند د پرمخ تگ لامل گرزیدای شوی، په هغو علومو کی یی په ځان وریا و چی په بازاریکی غوښتونکی لیدل کیده، ددی شتمنی (ورځنی پوهی) سره یی هغه لارونیو دغه لپاره چی یی دا پوهه تر لاسه کوله تر دی حده پرمخ ولاړ څومره چی یی دیوه پوه انسان لپاره امکان ودری تر ټولو پوهنتون (د بغداد د نظامیه) اریاست بی په غاړه واوخت، د نظام الملک طوسی، ملک شهاب سلجوقی او د بغداد دخلیفه دربارونو اعتماد یی تر لاسه کړ، د وخت په سیاست کی یی تردی اندازی لاس پیدا کړ چی د سلجوقی حاکم ابو عباسی خلیفه تر منځ په څه اختلاف پیدا کیده دا اختلاف له منځه وړولپاره به یی دده خدمتونه تر لاسه کول داسی د نیولو ټیا ته در سیدلو وروسته یی په ژوندکی بدلون را څرگند شو تر کومی اندازی چی یی علمی، اخلاقی، مذهبی، سیاسی اومدنی ژوند ته ژورکتل په هغه اندازه یی دیوچی، څیړنی، تممیم او بقا و منځدې څرگندیده او په هغه اندازه دده مخالفت غوښتیرنه جکیده چی :

" تاسی ددی پلیت دریا ب د لاسو و هلو لپاره نه بلکی سور مشولیت لیری "

آخری هغه ټول عزتونه، کټي اودندی په لټه ووهلي چې درېم :

په هڅه کې یې ورځته شوی و، فقیر ورته چوپړ شو، د سباحه امام غزالي (رح) د اسلامي اساساتو او عقائدو داسې لپاره راووت، په ګوټونو کې یې فکروکې، وګرځېد او د مسلمان معقول تعبیر وړاندې کړی چې په هغه باندې په هغه وړاندوینو د نورو زوره کتنه یې وکړه، تر ډېره وخته یې په محاسدو نڅو غوږ پېرېکي په معقول انداز کې څه اعتراض نشي کېدای او عباد د تنو خوږه روح سوتره کوله ۲۸ کالو په عمر راوتلی و لدې سړي د شرعي احکامو، عبادتونو او مناسکوا سر اړ او پوره لاس کاله وروسته ۴۸ کالو په عمر بېرته ستون شو، ددې رازونه هم بیان کړي او یو داسې دیني تموري خلکو په شا نه ورسره دایکواو د هندو د معاش اخستلو نه یې توبه وکړه په اساس د ګاما نونه او هومونه کېدل چې ګواکي اسلام د عقلی د تعصب او جدال نه یې ډیر هیز کولو همیشي ژمنه وکړه، ازموینې پېټې نشي پورته کولای .

په هغو تعلیمي ادارو کې یې دکار کولو نه انکار وکړ کومې څلورم :

چې تر سرکاری تاثير لاندې کار کوي او په طوس نومي ځای کې امام غزالي (رح) دوخت په ټولو مذهبي ډلو نظر وځغلاوه یې خپله یوه آزاده اداره رامنځ ته کړه، پدې اداره کې او د هغو اختلافونه یې وکتل او د پوره څېړنې نه وروسته یې یې ځانګړي ډلو د ذهن څښتنانوته په پانګه اړول او خاص طور د اسلام او فکرو پولي وپنډي او په ګوته یې کړو چې دکومو زده کړو ورکول غوښتل وکومل شوې دده یې هڅې کوم لوی ډلو دنده د انسان لپاره دره یې اوتایل آزادي شته بدلون راوستونکی کار نه وکړای شو، ځکه چې د پښتو ښار و اوله کومو ډلو نه شپړل د اسلام نه د ټولو مانا لری، د اسلام کلونه زیات پدې خاص ډول دکار کولو وخت اجل ورنګې . اصلی عقاید کم دی او هغه کوم شپونه دی چې هر ورو د دین د امام غزالي (رح) د تجدیدی کار لښیزانان و : عقاید و له جملې څخه دي .

تر ټولو لوی بې دینوانی فلسفي د زوری مطالعې نه وروسته امام غزالي (رح) دې څېړنې د ډیرو ډلو تر منځ د جګړو په هڅه باندې نه یوازې تنقید وکړ بلکې داسې غوره تنقید اختلافو، منازعو او د بېل د تکفیر عوامل له منځه یوړل یې وکړ چې هندو رب چې په مسلمانانو نوبې غورځولې وکړې او د خلکو په لید کې یې پراخې او وسعت پیدا کړې .

شواو خلکو چې کوم نظریات د حقایقو په توګه پیژندل په کومو پنځم :

چې د قرآن او حدیث تعلیماتو باندې د تطبیق او ادبیس هغوی د دین پوه تازه کړه، یې فهمه مذهبي والی یې بې کچې کېدلو بله هېڅ چاره نه وه ورته معلومه ده نو دا هلیت نه ځایه وبلل، دوچ تقلید یې سخت مخالفت وکړ، خلک یې تر ډېره حده خبر شو د امام ددې نقد تاثیر یوازې تر مسلمانو بیا دکتاب الله او سنت لور ته متوجه کړو، دا جهاد دروح د هیواد پورې محدود نشوای بلکې تر اروپا پورې یې تاثير تازه کولو هڅه یې وکړه او دخپل وخت نژدې دهرې ډلې منف ورسیده، اوله هغه هم دینوانی فلسفي تسلط له منځه وړل او یوې لارې باندې یې اشتقاق وکړ او د اصلاح براه یلنه یې دنوی وخت د تحقیق او تنقید دروازی په برانستلو کې یې وکړه .

برخه واخسته . شپږم :

نوم : دهغو غلیظو اصلاح یې وکړ چې د فلسفې او ناولم کلیو په هغه درسي پروګرام باندې یې تنقید وکړ چې هغه بیخي په مخالفت کې هغه د اسلام حما په کوله او همدې په عقلی زور او ټکنې په ځای یې له ځان سره تاوان درلود او ننوی علومو کې یې ژور تیرانه درلوده، دې ډلې داسې کمزوري کولی تر دیني پروګرام یې وړاندې کړ، تردې وخته چې مسلمانان چې د اروپا پانګو کړي او کوی یې یسې د مدحې غمدو دنوکی کوم درسي پروګرام رواج درلود، دوه ډله نیمګړتیا وې عقلی نبوت یې په حرکت کړ او د معقولو خبرو پورې په اړوند یې درلودی، یو دا چې دیني او ننوی علوم بیل بیل وو بللواو هر ورو هغه د موضوعو اصولو په توګه منل او بیا هغه اود د نتیجه هر ورو د دین او دنیا دبیلگون په شکل څرګندیدو موضوعه اول د دین په عقائدو کې داخل، د هر چا تکفیر چې دا د اسلامي نظریه بیخي غلطه ده، دوم دا چې د شرعي علومو کوم ټول تجربې اوشاهه چې د دین په بحث ځینې داسې شپونه په درسي پروګرام کې داخل وو چې

لپاره خطر محسوسېرې همدې وضعی آخر اروپا دکمونیزم شرعی اهمیت یې نه درلود او ددې نتیجه دا وه چې د دین په لورته وځرځول او دغه حال په مسلمانو هیوادو کې هم جاری کله دخلکو تصور اړینه واز غلیدل او دغه نوروشوینودا هم او په خلکو کې یې بې اعتمادی راپیدا کوله، خو امام غزالي دلوی بدلونه کله خلک به لګیو و ښکېل کیده، امام غزالي (رح) لسه د هغو اصلاح وکړه او مسلمانانوته یې وویل چې (رح) دانیمګړتیا وې لری او دا شان سینی درسي پروګرام ستا د دیني عقائدو ثبات د هغو غیر عقلی شپونو په یې جوړ کړ چې دخپل وخت خلکو یې سخت مخالفت وکړ او خبر التزام پورې اړوند او محمور ندی بلکې ددې لپاره معقول په ټولو اسلامي هیوادو کې دده اول ومنلای شواو وروسته چې دلائل موجود دی لدې کبله پدې شپونو باندې ټینګار رکول ژورمه درسي پروګرامونه جوړ شو ټول د هغه خط سره سم جوړی شوو کوم چې امام غزالي (رح) کښلی وه، تر نن پورې چې یې ځایه خبره ده .

په عربي ديني مدرسو کې كوم درسې نصاب ويل كېږي اولنۍ يوه وزير ته ليكي : " ظلم ورځ په ورځ له اندازه زياتيږي
خط يې امام غزالي (رح) ترسيم كړې دى .
اوم :

په طوس كې اوسيدل مې پرې ايښې دى ځودى رحمه او سى
حيا طالما سودكي ووهوا وتير يودليدونه خلاص شم"
دا ښ خدو د بيان نه تردى دده پورې معلومېږي چې
هغه ديوه داسې پادشاهي غوښتونكي وچې په سوچه اسلامي
اصولونو شوى وي لدې زيات كه هغه دځمكې په هره كوټه كې
وي، كله چې دوروستى لويديځ په اخيځ كې دده ديوه شاگرد
لخوا دموحدنيو سلطنت را منځ ته شو، خودنوموړى امام په
ژوندكې داسې سياسي رنګ يوازې ضمني حيثيت درلودا و د
سياسي بدلون لپاره يې منظم تحريك اولهې ځلې نښدى

پيل كړې او نه يې دحکومت په نظام دوه وكي اشره پيدا كولو
بريالۍ شوى دى، دده نه وروسته دجاهليت په حكومت كې
دمسلمانانو قومونو حال ورځ په ورځ خرابېده ان تردى چې
بره پيښې وروسته دا تاريا نودسيلي دطوفان دروازي د-
مسلمانانو په لور ور خلاصې شوى اود هغو ټول تمدن يې له
خړاي سره مخ كړ .

د امام غزالي (رح) دتمديد په كار كې د فكري او علمي
اړخ نه يواځې نيمگړتيا وي هم وي چې هغه په دريوعنوانونو
ويشلاى شي يودا چې دښوېد علم كې دكمزورۍ په وجه ده
په كمزوروكې را پيدا شوه (۱) دوم هغه نواقص چې دده په
ذهن پاتې د عقلې علومود غلښل له كبله را پيدا شوى و .
دريم هغه نواقص چې د تصوف لور ته د ضرورت نه د زيات متوجه
كيدول له كبله پيدا شوى وو .

(۱) امام ابوحنيفه (رح) په ۸۰ هـ كې زېږيدلى
۶۹۱ م
اوپه ۱۵۰ هـ كې وفات شوى .
امام مالک (رح) په ۹۵ هـ كې زېږيدلى او په ۱۷۹
۷۱۴ م
كې وفات شوى .
امام شافعي (رح) په ۱۵۰ هـ كې زېږيدلى او په ۲۴۰
۲۴۰ هـ
۲۶۷ م
وفات شوى .

امام احمد بن حنبل (رح) په ۱۶۴ هـ كې زېږيدلى او په
۲۴۱ م
كې وفات شوى .
امام غزالي په ۴۵۰ هـ كې زېږيدلى او په ۵۰۵
۱۰۵۵ م
كې وفات شوى .

(۱) تاج الدين سبكي په طبقات شافعيه كې هغه ټول احاديث
راټول كړي چې امام غزالي په احياء العلوم كې راغونډ
كړي او هېڅ سند يې نه پيدا كېږي د طبقات غلورم ټوك له
۱۴۵ تر ۱۸۴ پورې دى وكتل شى .

عمومي اخلاق يې زكتل ، دعلم او مشافحو ، اميرانو ،
پادشاهاو نوجوانو مو وټولولو ځكه د ژوند د مطالعه كولو په موقع
په لاس ورغلى وه په خپلو پټوبي د ختيځې نړۍ زيات نه برخه
ليدلى وه چې ددې مطالعې نتيجه يې هغه احياء العلوم
نومې تاليف دى چې په هغه كې يې دهرې طبقې اخلاقي حال
باندې تنقيد كړى ديوې يوى نيمگړتيا رېښې اودهغې نفسى
اوسمديني اسباب يې بيان كړي اود اسلام دغوره اخلاقو
دسې معيار وړاندې كولوكوش يې كړى .

انتم :
دخپلې زمانې په حكومتي نظام باندې په پوره آزادهول
اعتراض وكړ او مخامخ به يې دوخت خاك مانا صلاح لور ته
متوجه كول ، او ملت به يې پوهولواودا فكري ورکا وه چې د
جبراو ظلم په پوراندې د تسليم سر ته پټې نكړې بلكې په آزاد
ډول بايد د ظلم په خلاف اعتراض وكړي .

په احياء العلوم كې يوغاى ليكي : " زموپه وخت كې د
پادشاهاو ټولواو پادشاهي ته انداز هېڅمنى حرام ده "
يويل ځاى ليكي : " ددې پادشاهاو نه خپل ځان ورپكار
ول ندې پكار ، اونه ددوى ليدل پكار دى، انسان ته يايې
ددوى له ظلم او تيرى سره كينه وكړي، ددوى دحكومت
اورودوالى خوښ نكړي، دهغو ستاينه ونكړي، دهغو په دندو
كې څنگون ونيړي ان تردى چې له هوكوماوسره چې له دوى
سره ليدكاته كوي اوددوى دربار ته رسيداي شى له هغو
نه هم لري اوسېږي .

په يو بل ځاى كې په هغه غاړه كېږلواو وعيديت باندې
اعتراض كوي كوم چې په دربارونو كې د دربار دڅښتنانو په
وړاندې رواج وو ، په هغې معاشرتي ژوند پدې وچۍ
پادشاهاو و آيرانو غوره كړي و ان تردى چې دپادشاهاو
په كورنۍ ژوند ، دهغو په پوښاك او اوسيدځا پوښو خلاصه دهغو
پرځه ته يې پليټ ويل ، پټى يې هم نووېس كړى بلكې دخپل
وخت پادشاه ته يې اوږدليك وليكوپه هغه كې يې په اسلامي
ډول حكومت كولو ته بلنه وركړه ، دحكومت مسئوليتونه يې
ورپه گوته كړواو ورته يې ويل چې : " ستا په حكومت كې چې
كوم تيرى او ظلمونه كېږي كه خپله يې كوي او كه يې ستا
مأمورين كوي په دواړو صورتونو كې يې مسئوليت ستا په غاړه
ده ، يوواري مجبور شواو دپادشاه دربار ته ورغى اود خبرو
دتيابوالي په وخت كې يې مخامخ ورته وويل چې : " ستا سى د
آسانو غي درودونو قونوله درود والى څخه ماتى شوى اود
مسلمانانو غي له لورې اومصيت نه ماتى شوى ."

دهغه دزمانې په آخرو وروځو كې چې څومره وزيران مقرر
شو نېږدې ټولونه يې وليكل اود رعبيت د سخت حال لپور ته يې
متوجه كېږو .

سمنهای از خونیهار

انقلاب اسلامی ما

نام خدا

بهار

*****

ای یک عشق و مہبط نور خدا بہار	خفا و خضر برب آب بقا بہار
روید ز رعد ارقہ دم مبارک	آیات عشق از رگ ہر گل جدا بہار
تو از کد ام کوئی خس آب آبدی	کاین گونه مست و نیمخودی سر تا بہ پای بہار
مہر غنچہ کز سموم خسران زرد گشتہ بود	چون گل شگفت از دم باد صبا بہار
صد نخل تر کہ در چمن از پافتادہ بود	سہر زد و بارہ نازہ از آن ریشہ ما بہار
بر این دلیکہ شستہ اسیر مہواییار	فرمان عشق از حرم کبریا بہار
بلند شستہ ای تو بی خبر از پہلوی دلم	بی اعتنا بہ غربت من سا لہا بہار
من ترک سر نمودم و بلند شستہ ام ز جان	تا زندہ ہمکد اغ تو ام مستلا بہار

باز آ که در سراق غمت ای بهار حسن
آزده گشت خاطر گللب زخار غم
بر جلوه ات که بر چمن لاله میفتد
آنجا که سبزه سر نزنند غیر خار غم
در حرمت هوای چمن سوختم چو شمع
ما تشنگان بارقه ای ابر رحمتیم
بر آسمان خاطر ما ابر غم بسی است
هر سو که چشم باز کنی مرگ و ماتم است
ز خمیکه تیغ خنجر بیداد آفرید
این زخم کهنه بر تن زار و ضعیف ما
پنجه پسته بر سپهر برین برق غیرتی
ما عاشق شهادت و آماده نبرد
در کوه و دشت و دره مسلسل صدای تیر
دیر است کز زمین و وطن سر نمیزند
بی مهریت بس است که عمری نیامدی
سرد است آشیان مرادم برایستی

دارم هزار داغ بدل آشنا بهار
پژمرد روح غنچه به بطن عسرا بهار
سوزد هزار سینه بداغ جفا بهار
یک گام هم تو رنج نگرودی چرا بهار
تا کی عذاب موسوم سردشتا بهار
بگرفته ایم پیش تو دست دعا بهار
ده سال روز و شب همه بار دلا بهار
رنجین بخون روایت این ماجرا بهار
زین سان به مرحمی نپذیرد شفا بهار
بسیار است لها که بود آشنا بهار
کاز پافکنده دشمن چون اژدها بهار
بر کف گرفته خنجر بران لا بهار
دارد بجای بلبل خوشخوان نوا بهار
نه نخل و سبزه و نه گل و نه نیا بهار
در کلبه که گشته چو ماتم سرا بهار
گر اندکی فتنه دن ننمائی وفا بهار

ترسم که تا تو باز بگیری سراغ من
 درد از دست غیر که در باغ زندگی
 چون سیل اشک دیده خونبار میرود
 با کاروان عشق سفر کرده ام ز خویش
 هر چند از مسافر و در شهر سیرتم
 نرودیده در طسریق رضا صبر بمرهم
 گاهی به صحرای میگذارم گاهی به سکر
 عمری بوصف و شوق جمال تو خوانده‌ایم
 و ایل را بشام و سحر و الضحی بهار
 در هیچ آشیانه نیب بی مرا بهار
 یک گل نشد شگفته ز چون چرا بهار
 در جویبار خاطر تا انتهای بهار
 بسنگ که عاقبت ببردیم کج بهار
 منزل گرفته ام بمقام رضا بهار
 آرد مرا ز فقر بملک غنا بهار
 میجویمت چنین ز زمین و هوا بهار
 و ایل را بشام و سحر و الضحی بهار

کابو کس این جهان بوجود تو زنده است

جویند هر کسی بطسریق ترا بهار

رمضان المبارک
 پ - پ - حیات آباد دیوبند

نویسد پیروزی

مژده ای میهن که شام جورپایان گشته است
 کاخ استبداد از بنیاد ویران گشته است
 اهل ایمان شاد کام و ملحدین اندر هراس
 نوبت پیروزی خلق مسلمان گشته است
 فتح و نصرت شدن صیب دوستانست یکسر
 نابکاران سخت محزون و پریشان گشته است
 رخت بر بست و بر رفت از گلشن داغ سیاه
 گلستان نغمه گاه عندلیبان گشته است
 بیروان مکتب الحاد در غم چیره شد
 از جهاد و جهاد ما نومید شیطان گشته است
 دشمنان بشکست یکدم بارور شد انقلاب
 بهره ورا این نخل باخون شهیدان گشته است
 دور شد از خاک افکار شوم مادیست
 باز حاکم در وطن قانون قرآن گشته است
 مکتب طاغوت را نفرین بفرستد همه
 مردمان اندر تلاش راه یزدان گشته است
 سرخ وحشی از قیام مردم معاقبت
 با هزاران قوه و نیرو گریزان گشته است
 نیست اورا جای پایی در میان توده ها
 دست ها پیش سرخ رنگ از خون انسان گشته است
 صبح صادق بهر ما و بر عدو شام غم است
 وقت نیا بودی و هرگز بی خدا بان گشته است
 سالها در برف و سرمای زمستان زیستیم
 این زمان نزدیک تر فضل بهاران گشته است
 شد فروزان از میان ابر ظلمت آفتاب
 باز خورشید تمنا پر تو افشان گشته است
 ختم شد "سیار" دیگر غربت و آواره گی
 روز روشن در کمین این شستان گشته است

عبدالرزاق "سیار"

اشرفیه کالونی (۱۵) ۱۳۶۷

جهاد دی

پاڅیره موء مننه جهاددی

په کمونیزم باندی جوړکړه خزانونه جهاد دی

په اسلام ننگ وکړه شهیدشه جهاد دی

پاڅیره موء مننه جهاد دی

قرآن به ستا په تنگ نا موس فخرکوبینه جهاد دی

توره له تیکي نه بهرکړه جهاد دی

پاڅیره موء مننه جهاددی

په ملحدانو باندی وکړه گوزارونه جهاد دی

له خوبه وپین شه را بیدار شه جهاددی

پاڅیره مومنه جهاددی

نن ستا وطن ته سره روسان راغلی دینه جهاددی

کمونستان درنه خلاص نه شي جهاددی

پاڅیره موء مننه جهاد دی

په سره ما نږی کی ورته بل کړه سره ورونه جهاددی

نصرت ه دجنگ سنگر ته جهاد دی

پاڅیره موء مننه جهاددی

داستعمار پر خوننه جوړکړه توپا نونه جهاددی

ا مان الله "نصرت"

م - ز - شفیقي

زبخت اندامو

شیروکا کا دیولوا وپتوبه

منع کړه کپه لار داسی را خضا

وتلی و لکه غشی له لپندی نه

اوتا به وبل چي له غره ورپسی

ددنن لپکړی د دمره په

پنځه بهی روان و چي ترپښو

لاندی بی لوټوا وگوزته همه

کشل ، غوڅغلی بی ترپښو

لاندی گتې نژدی پرمغی د

لویدوسب شوی وی خوځه به

په یوه مننه د رانکبه کړ او

بیا به بی بیرته په چټوکا مو

نسو خپل منزل ته دواړو کړا

وه ...

شیروکا کا غشي په سپینه

پوری داسی تپنګ نیولی لکه

چی دژوند هستی او شته بی تړل

همغه وی اوکلک بی نیولی

وی چی تری ورک نشي ، هغه

ډیر چټک کا مونه اخستل اود

رواندی کلی لاره بی په مخه

کی نیولی وه د زرو او تلیدلیو

پښه پښو غلبلو سپو پ

بی ترغوځو مترو پوری اوریدل

کیده اوله ډیری پیری بی

په غاړه کی دپټکی را لوبدلی

ول هم نشو مولی ...

هغه بوغل لږبڼه ونيوه او

ترخې غا درلاندی په سپنه پوری

نیولی بی شی لږ بیرته کول

هغه په غا درکی بوکو چنی ددو

دوونیموکا لوما شو منځنی و

شیروکا کی په تندی سر

ورغوځو دکی او چټک چټک پری

بی غومچي تری واخستی د شوم

ورووروز کړی کاه تا په

ویل لاسی خپل غږ په مرکی

غلی کوی چی پلاری آژر ده

نشی دهغه په سپین تندی د

دره توری څرکی له ورا په

خلیدي ، سترگی بی پټی وی

تورپورا ویده با ټوکا نسی تر

بارخو کا نیو پوری رسیدل خوله

بی لږچوله و او شونوی بی

د وی کلاب په شان د درد او

غږیکو شول نیولی و او په

ډیر زحمت بی سا په پستله .

شیروکا کا بوخل بیا ما شوم

په خپل غا درکی ونښت او بیا

په سپنه پوری کلک کړ ، او بیا

بی په منډو ته ورته تیزو تیزو

کا مونودو اندی کلی لاره -

ونیوله ، د شیروکا په تندی

کی هم دواړه پانی او فغان

ژوری لیکي جوړی وی د تندی

او مخ گوځو بی کله بیوی خوا

دخوولی غمگینی کولی له

بلی خوا بی دهغه دخوا شینی او

اوبرنښل هم کا وه .

دپټکی په ولونو ودرېښه

وپیټانوکی بی پوره خاورو ،

دووویو او غلو پانی نیولی و ،

ول ول پټکی بی په غاړه کی

بزوت و خوځه په دواړو لاسو

ما شوم په غپوکی نیولی و او

نه بی شوکولی چی بیرته بی

پرسر کوی .

شیروکا کا دبرکلی یو غریب

بزگرو ژوند بی سراو کال په

بوله او پټی کی تیریده دچا

خبره چی پیرلی په په را شوتر

همه به و چی سپینک به

ولوبده لا س او پښه به غوځیدل

هغه به ایله رای په کور شو ، شپرو

کا کا دمره خوار او غریب نه و

لانی ترخوله رسیده ، ویوه

پوری حلاله لپو وی بی بردستر

خوان موندل کیده دخپل پټی

نه دمره به لا س ور تل چی غه

غله جا به بی ورته برا برشی خو

هغه بیچاره لږ اندیښنا و

کلونو کلونو پوری اولاد نه

درلود ، دواړه شلم کالی و

خود هغه په انگوکی دما شوم غپ

نه و پورته شوی ، په کلی کی

پیغام شفق

آیا وقت آن نرسیده است که بخود ایمان؟

سپاس خدايي را جل جلاله، عم ناله و غزاسمه که خون شهداي یک ونیم ملیونی ما که هنوز سلسله پیوستن به آن قافله بزرگمدان تاریخ قرن بیستم جهان اسلام ادا نموده دارد، به هدر نرفت. سپاس عزیزی را که به عزت خا منی نمرشی را شامل حال ما کرده از جمله معجزه های قرن حاضر دین مبین اسلام و قرآن همیشه شکوفان بحساب می آید!

سپاس ذات برتر و قیوم و قادری را که لشکریان فرعون و نمرو و شومورا و زردویند های ابله لیبیان زمان ما را در قبایل اراده ایمانی مجاهدان راستین ما، مغرب و بریشان و مسخر ساخت و امروز هزار بار را الحمد لله که پوزه غرور بزرگترین ابرجنا و در زنده و مکا رقرن آتوم و وحشت را بر زمین ذلت و شرمساری سایدیدیم و لحظاتی فرار سید که با یک برتری او تعالی فضای کشور غرقه بخون مان را از سایه نحس گرگان لا شخو اروس پاک و منزه ببینیم.

گرچه ما به بزرگترین پیروزی نظامی و در هم کوبی سنگرهای جا هلیت و کفر فایز آمده ایم، ما نباید فراموش کرد که هنوز راه پر خطرات و منزل بس خطرناک و هول انگیز، امروز قدرتهای شیطنی و وحشت "الکفر که مله و حده" بر ضد انقلاب اسلامی و جلوگیری از تحویل دادن شمرش به ملت ما هستند با غدا بکشیده افغانستان از هر سو دست های کنه آلودشان را، دست هایی را که تابه آرنج به خون مسلمانان جهان سرخ است، دراز کرده اند و غلبه اندر معنه اند که آخرین غریبه شان بدون

هدف نرود، تیرشان بهوا شود و دست شان خالی نشاند، بکه تا زنبلیقا نی ایمن میدان را زادیویی، بی سی و جراید و مجلات دیگر و سوسه انگیزی است که در آستان همه و سوسه پراکنان "گاردین" قرار دارد، شاید این نکته برهما صاحب نظری

روشن باشد که این بنگاهای خبری و اطلاعاتی انگلیستان تنها مربوط به پیر کهنسال استعمار نیست، بلکه در آنجا کهن ترین و مجرب ترین وجودترین دشمنان اسلام چون یهودان و صلیبیان و ماسونیان و کمونستهای شرفباخته اخذ و سنگر کرده اند و در حقیقت حلقه تبلیغاتی شیطانیهی را شکل داده اند که "لطف علی خونی" به زبان خود ما، به ساینده کی

از نهادین ما را، عملکردهای مبارزاتی ما را، ملت ما را، مقدسات ما را، حماسه آفرینیهای ما را طوری تعبیر و تفسیر میکند که در هر نشیب و فرازان همزمان توهینتی نسبت به این ارزشها و رواداشته میباشد... ما نباید فقط به میدان که روسها را مجبور به فرار از افغانستان کرده ایم خوش طبیعی شموده و در تپه خیز نظاره گیر و از غرور و بیلندای احساسات مان

باشیم، بلکه اکنون زمان آن فرا رسیده است که در بازی کامل افغانستان غرقه بخون با قیادت حکومت اسلامی مان طور دسته جمعی وارد عمل شویم. همه مطبش بودیم، جهان به این عقیده بود، همسین بنگاه های شیطانیهی با طر محملت خاص انحصاری شان آوازه می دادند که بعد از خروج نیروهای روس از افغانستان، حکومت دست نشاندگان آن را نداد و که پیش از مدت دو ماه در برابر مجاهدین از خود مقاومت نشان بدهد، ولی امروز که روسها از افغانستان بیرون رانده اند، هنوزان خود باخته و خود فروخته شان واقعاً شایسته مقاومت را در برابر مجاهدین مون ما از دست داده اند، ولی جزئیترین تحرکی که حاکی از نظرو انشاجا بود را بیت انقلابی قیادت جهادی ما باشد، در سطح جهاد

بسم الله الرحمن الرحيم

افغانستان به چشم دیده نمی شود، خیل خیل مجاهدین شهید میشوند، ولی روز تا روز فتح سنگرهای اساسی کفرو احادیثه تعویق می آفتد، به خاطر چه؟ پاسخ روشن است: خداوند جل جلاله حالت قومی را تا وقتی تغییر ننمید هد که خود حالت نفوس (اراده ها، نیات، و عملکردهای شان را) تغییر ندهند، ما هنوز به انقلاب اسلامی مان مخلص نشده ایم و اگر نه به زودترین فرصت، تازه آن را مشاهده می کردیم ضعیف چکیدیم و به دیگران عرقه می داشتیم ما هنوز نسبت به یکدیگر سرمان مخلص نشده ایم یکی به دیگر در ذمیم!!! حکومت اسلامی مجاهدین شکل گرفته است، مسئولیت و تکلیف هر کسی روشن شده است اما هنوز هم سخن از تحزب است، سخن از خودخواهی

بی دا مشهوره و چی هوی له
 نیکوونیشکونو یو پاتی شوی
 ووخه من ترا و سه لایوا ولاده نه
 درلود، له مانا نه که به بی کله
 کله ویل چی کا شکی یو زوی
 می درلودلی دکلی کوم کان
 چی زیبات اولاد نه به بی درلو
 دل دشیروکا که به منقر تر پوسلو
 نیکمرغه خلک وو، اوبی کسی
 اودا اولادهیلی هغه پیر غورولی
 و دواده لومی کلونه خویی
 دومره تشویش اواندیشینی نه
 درلودی ویل نه بی عدا (ج)
 مهربانه دی را به بی کچی، خو
 بیچی جو مریه دی د زینو به لور
 دهمر منزل لندا و، دومره
 ورسره دا اولاد آمان اولوسه
 زیبا تیده شیروکا که به چی هغه
 وخت کوم ماشوم به کور کلی
 کی ولید به حیرت به بی ورته
 وکتل اوبیا به بی به غیچی کسی
 ورسره واخست هغه ماشوم
 به دخدا (ج) او پختور و چی
 شیروکا که به به غیچی واخست
 هغه به به بیب کی هروخت
 کسی ماشوما نوتنه شیرینا و
 نورخواه ماهه تلی ووا و
 چی به کوم ماشوم به بی سترگی
 و لگیدی "راکتیو" به بی
 ورته ویل اوبیا به بی
 سمدستی به غیچی و اخست
 به یوا ویل غومبری به بی
 کلک کلک چ کرا و ورو به بی له
 جیه شیرینی ورته را وایستی

او به لوسکی به بی ورکیبوی
 شیروکا کا غوغولی دوهم
 واده نیت کچی و خودشورو
 کلیوا لولا دکوی خیلوا توبه
 له دی تصمیم نه بیورته
 اولوی و، هغه یو عالم
 تا یزونه اودا وی مه به مان
 امیرمن ازوملی ووچی چا
 به به کوم خای کی دینه اکثر
 اوبیا میا و ملا ما حبورته
 وویل شیروکا که به به نیمه
 شیطان ور رسولی و، له هغه
 نه به پینو پینوروی به دی
 لاره کی لگیدی وی، دکور
 خونی بی به پینونوتا ویزونو
 اوددوا به پینونوکی وی به
 هره تا خچکی به دیو درینول
 او به هر کونج کی به دیو ده تا
 ویزونه ویندونه را خوندو،
 غوچی خدای (ج) نه وی کبی
 نه کبیری ددی دغه تلی خوری
 اریانی هسی اویو وی -
 خدای (ج) اولاد نه و رکچی نه
 بی به دوا و چاره و شوه نه به
 غا پتوینا ونا ویزونو -
 دهممیرمن هم دا اولاد به غم
 کی ترده که نه و اوس بی سر
 به ویستونوکی سپین ورگی
 شوی وونوددوا ورته اوا مید
 بالکل شکیدلی و ....
 دخدا (ج) کی وو دغاوند
 امیرمنی دوا ده به یویشتم
 کال به زونوکی دامیدوبوی
 بیرته بلی شوی، اوبیا دشیرو

کا پخوانی آمان بوره شو
 خدای (ج) هغه ته زوی ورکی،
 هغه ته خدای (ج) اولاد رکچی
 خوچی به دنیا بی سترگی
 و غولی بستر و، اوموری د
 هغه له سترگی و لوسرسم له
 دنبا نه سترگی پتی کچی و ی
 ته به وایی خیل ژوندی بی زوی
 ورو به پخدا که له خیل
 ماشوم زوی سرده آسان سترگی
 و شمیرل اودز به ویشوی بی
 موره وپاله -
 دشیروکا زوی ورو ورو غتی
 شوختنی شوا و .... ژبناوند
 هغه ایلد خیل پخوانی ژوند
 ټول ردونه خیل شوی ژبناوند
 زوی شیمی شیمی ژبی نه هیر
 کچی وو ..
 شیروکا کا نۆز هم چندی شوا و
 ورو ورو بی به منو پیل وکی
 کلی ورگی شوا و دکورونوبه
 منج کی لاره بی وینوه، هغه د
 کلی به کچی و ورو ورو خوکی تا ورا
 تا وشوا و یو سیمیری ونگی
 دروازی ته دریدیل هغه بی
 به یوه دیره دروازه به نه زوره
 ویکوله دشیروکا که به سینه کی
 زه به یو پینونوتا به ویل چی
 بیرون ته و تل غوازی لکه به
 کمیل کی کومه ایثار مرغی
 هغه له انتظار وروسته بیا
 دروازه ویکوله دکور له منغه
 غیشو -
 درغلم جیرکوه ولی ورا پایی

اوبیا یو هکله دروازی را
 ووت شیروکا که به یوسه ورته
 وویل :
 ډاکتر صیب شته !
 هو !
 یو ټل ورته غیچی هغه ماناس !
 او هکله هم سمدستی به کور
 ننوت، لسه شیب سپینو خان
 به دروازه کی رانگا ره شوا و
 دشیروکا که له لید و سره سم بی
 وویل :
 ما ویل چی دکفرا روبا
 بیماری وکی لکه چی بیاسی غم
 چو کچی بیاسی شیروکا که
 وویل کا کا زخمی دی راوی ؟
 شیروکا کا زرزرو پورا و او
 هو ډاکتر صیب بی وویل :
 ماشوم بی له سینی نه لری
 کرا و به دوا وولا سوکی بی
 ډاکتر ته وینو ډاکتر دماشوم
 له منج نه غا در لری کچی به
 سینه بی لاس وینول ورته لیر
 غوندی شوماشوم به کونجی
 سینه سینه کی دووگونوبه
 اندای ژور پوپ و چی سری
 وینی پری وینی شوی وی
 ډاکتر وینورا و دشیروکا که
 بی به زما زو وویل کا کا
 کا کا ماشوم خودمسته و رکچی
 او شیروکا که ماشوم سره به
 خای ددروازی به خوله کی به
 ټنگه را پریوت
 پای

امان الله "نصرت"

پاکسی ویتنی

ستا زندان نه نه ویر پیرم زولنو سره بلدییم

دخلیل په لار روان یم غرغروسره بلدییم

دخیل تن په پاکو وینوبه خوب افغانستان کوم

د حق مینه لرم زه کی سربه حق څخه قربان کوم

څوک چی تالره بدگوری ای هیوا ده نو قسم دی

سری لمبی به کوم پری بلی را نکور به پری جهان کوم

د توپان مخی ته دانگم توپانوسره بلدییم
 دخلیل په لار روان یم غرغروسره بلدییم

زما زه هکی د حق شوردی هم جذبه می ایمانی

سربه څارکېم په ميرانه له مرگي نه بې پروا یم
ما ته پاتې په ميراث کې اسماعيل نه قربا نسي ده

زه بې تنگ د حقيقت یم سرولمبوسره بلدي یم
د خلیل په لار روان یم غرو و سره بلدي یم
ستا چارو ته ای غليمه ما خپل ډال پټ تر نیولې
ستاله غشونه ویرېږم ورته زړه می سپړ نیولې
د منزل په لور روان یم خپل منزل ته بهرسي یم
خوږ ژوندون قربا نومه ما په لاس کې سړنيولې

حمزه په خیرا حدکې له چاره سره بلدي یم

د خلیل په لار روان یم غرو و سره بلدي یم

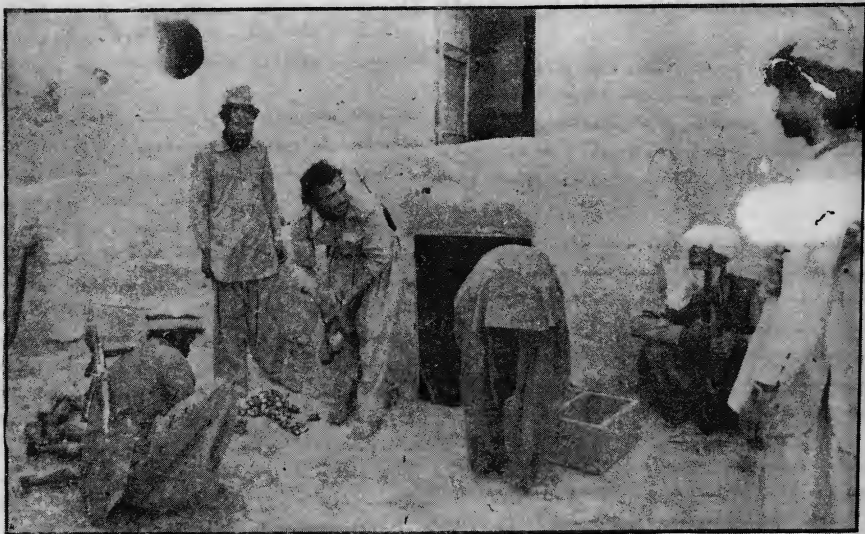
خوژوندی یم خوژوندون وی لاس به واخله دغه
دا چغان ترخوپاک نه کړم کمونیزم او فساد نه
انسانان د غیر الله له بندگي نه خلاصوم
د انځور خالی کومه زه له کفر او الحاد نه

ای نصرته په سترگې له زخموسره بلدي یم

د خلیل په لار روان یم غرو و سره بلدي یم

۱۰/۴/۱۹۸۴

شاهین مسلم تاون

سفر جهادی

علام‌الدین "ا" شیر

قسمت چهارم

چندیخون پیرامون سیرجهاد درقندهار :

ایجاد هرج و مرج در دستگاه دولتی بود، تعداد زیادی از این گروه‌ها دستگیر دولت می‌شوند و شهید میگردند.

شهید ملا رستم یک تن از فرماندهان این گروه است که مجاهدی از گروه محمدنسی آغا درچوک شهیدان بوسیله تفنگچه چند نفر روس را که ازچوک مذکور می‌گذشتند از بین می‌برد و خود دستگیر میشود و اطلاعات درمورد افراد مورد ترس اختیار دشمن قرار می‌دهد که در نتیجه ملا رستم دستگیر شده شهید میشود.

خلاصه مردم با شهادت وفداکاران قندهار آغایزه میان آمدن رژیم الحادی به فکر جهاد علیه دولت مزدور و منتظر فرصت مناسب بودند. با اطلاعات کم که درمورد به دست آورده ام به ترتیب سال ذکر می‌نمایم شاید واقعات مهم بوقوع پیوسته باشد که از آن اطلاعی کسب نکرده باشم. بنا به آنچه درمورد قندهار در این مختصر ذکر میشود کافی نیست اینجانب این چند جمله را بابت طرفدارانی از مردم مجاهد قندهار تحریر نمودم نه به منظور تحقیق و تدقیق درمورد جهاد مردم مؤمن قندهار چه این کار به دقت و استعداد کافی ضرورت دارد که من از عهده اش برآمده نمی‌توانم.

سال ۱۳۵۷ :

سالیست که لکه سیاه و تنگ بر تاریخ افغانستان افزوده میگردد. در ماه عقرب همین سال در قندهار ولسوالی خاک ریز توسط حمله عمومی مردم مجاهد فتح میشود چون حرکت خود بخودی و بدون رهبری است دیری نمی‌پایید و بعد از چند روز دوباره بدست دولت می‌افتد.

سال ۱۳۵۸ :

استاد امین‌الله شهید برای تنظیم امور جهاد قندهار از طرف حزب اسلامی منسوب میگردد و بعد از احسان‌الله وحیف‌الله خان به این ماموریت توفیق میگردد. به اثر فعالیت و پشت کار برادران دوماه بعد از آمدن ببرک در منطقه شیکا پوریا زار شهر به امریت شهید ملا رستم آخوند به منظور از بین بردن جیب گزبه که از خلقی هاپرید حمله صورت گرفت حبیب‌الزبین رفت و انگیزه آن تمام قندهار را فرا گرفت و مردم را دلیر تر نمود.

در ماه رمضان همین سال ولسوالی مغزوف تحت قومانده داکتر محمد حنیف قوماندهان جبهه ولسوالی مذکور فتح شد و بیشتر از ۳۰۰ میل سلاح به غنیمت مجاهدین در آمد مواد مهمات بواسطه تا نک بدست آمده بود توسط برادران نظامی

در قندهار نیز عده از برادران مفا سدر ژیم ظاهرشاهی را در یک وازبی آمدن بیم خاک بودند آنها به منظور جلوگیری از سرخوشی شوم به اقداماتی متوصل و جنایات رژیم را فاش می نمودند.

افراد آگاه در قندهار، اسامی شهید مولانا عبدالرب "فیلقی" که بعدها توسط برادرانش عزیز بسام که کمونست بودند گرفتار و لادرک شد، و استاد امین‌الله شهید را نام می‌برند. شهید امین‌الله هلمندی علناً در ارتباط با حزب اسلامی افغانستان فعالیت میکرد. عبدالحبیب حنائی برادری دگری است که در سال ۱۳۵۱ مدرسه محمدیه به تحریک اودست به تظاهرات غداظرشاهی می‌زند که از طرف لیس‌احمد شاه و دارالعلمین پشتیبانی میگردد. شهید مدیر گل محمد که بنام گلوجان مشهور است مظالم حکومت را افشا می‌نمود که توسط رژیم ملحد دستگیر و به شهادت رسید با دیدن طرفداران که علاوه بر این قهرمانان یک تعداد برادران دگر با ظرایبی از رژیم‌های ظالم و استبدادی که نه دین را می‌شناختند و نه برای دنیا کاری میکردند، فعالیت می‌نمودند.

فعالیت برادران مسلمان در گوشه و کنار کشور حکومت روسیه را که روز به روز به عدم کارآیی مزدورانش مطلع میگشت به تشویش افگند. رژیم داود را سرنگون کرد و بجایش تیره‌کی مزدور دگری را انتخاب نمود.

درین زمان مردم قندهار آنچه از طرفداران این حکومت می‌دیدند و می‌شنیدند دریا فتند که رژیم، دست نشانده روس و الحادی است همچنان فعالیت برادران حزب اسلامی پیوسته اذهان مردم را درین مورد روشن می‌نمود. از اثر ظلم و جنایت حکومت و روشن گری برادران عده از مردم قندهار در عهد تیره‌کی شروع به مهاجرت نمودند. تا آنکه حقیق‌الله امین شاگرد وفادار گلون استادش را فرستاد و خود بجایش نشست، جهاد مسلح چریکی در قندهار آغاز شد، تعداد از برادران در گروه‌های کوچک در مناطق ماله‌جات و ناحیه‌های شهری تنظیم شدند و به فعالیت‌های علیه دولت مزدور آغاز کردند، همزمان با تجاوز علنی روس‌ها گروه‌های چریکی بزرگتر و منظم تر شد. هدف اساسی گروه‌های مجاهدین درین مقطع زمان از بین بردن افراد دولت و

معیتی داکتر به جاهای مناسب انتقال داده شد. در بین آغازین عملیات راه ماه برات گویند. سال در قندهار نیز مانند سایر نقاط کشور تازه بخت وطن در ماه رمضان همین سال عملیات دیگری صورت گرفت که برستان (ملیسه‌های دولتی) افول کرد، ارغستان، بولدک تقریباً چهل عواده نفر بر سوختانده شد. شگه، دامان، سیوری، پنج داهی از افراد دولت تهی دولت عملیات دیگری را در چهار باغ مرکز بزرگ مجاهدین گردید و تنها مراکز در حیطه قدرت آنها باقی ماند، و هفتم حزب اسلامی تحت قومانده عطا محمد سرکاتب انجام داد که زمان با تمدن روس‌های معیتی بزرگ به قندهار و در پی از آن نیم روز پیش از آن مجاهدین شهید و بیش از پنجاه نفر قندهار بیشتر از پنجاه نفر شهید شدند. نفری گردید.

سال ۱۳۵۹:

در سال ۱۳۵۹ مجاهدین گروه‌های ده و بیست نفری بزرگی را با خطر شکستادن تا منزل با غ عملیات ساختند به این ترتیب ضربات کوبیده بر پیکر دولت مزدور در حدود (۳۰) عواده تا ناک را در یک شب از بین بردند. دولت وارد می‌آورند، دولت مجبور شد برای از بین بردن مجاهدین شکست خورد و محاصره از هم پاشید. مجاهدین ازین عملیات قوه بزرگی از کابل درخواست نمایند تا عملیات پاکسازی را دولت ملحد تجربه حاصل کردند و برای محافظت و وسائل گاز زدند. با حملات شدید بواسطه جت، هلیکوپتر، پیاده خود در جستجوی جای مناسب شدند و ضرورت آنرا احساس نظام، توپ‌های چون بی ام ۱۳ تنها در سنگ حصار (۱۰۷) کردند. بهمین خاطر مراکز و سلاح‌های سنگین خود را به منطقه نفرات شهید ساختند. ولسوالی‌های دند، پنج وائی، سوم که فعلاً آنرا اسلام دره خوانند که در قدیم حاجی توپ نام حصه میوند، ارغنداب به اثر فشار همین حمله از سکنه خالی داشت، انتقال دادند.

شود مردم راه هجرت به طرف پاکستان را در پیش گرفتند. وضع مجاهدین درین سال خوب بود، سلاح غنیمت نصیب دولت درین سال عملیات زیادی را انجام داد. در حمله شان شد تعداد مسلح بیشتر گردید توان مقاومت بالا رفت اول تکنیک مجاهدین در مقابل چنین بود که هرجای که روس بنا بر این مجاهدین تکنیک جنگ و گریز را هرگز کردند در ها می آمدند مجاهدین آنها را ترک می گفتند، آشکارا ست مناطق مفتوحه مستقر گردیدند. قبلاً اگر افراد میگردند که موقع هموار منطقه مجال مقاومت را برای مجاهدین بسی اکنون مقاومت می کنند و از عملیات هوایی پنهان می سلاح نمی داد. درین سال ولسوالی پنج وائی به اثر حمله شدند فعلاً دفاع می نمایند.

مشترک حزب اسلامی به قوماندهانی تورن عبدالحی شهید و دولت درین سال به تمام روزه می توانست عساکر فرقه را مولوی محمد علی شهید و از حرکت به سرکردگی عزیزالله در چهار راهها شهر برای امنیت مستقر در اطراف شب شهر شهید و از محاذ به قوماندهانی سید عبدالحمید آغاز فتح شد و قندهار در تسلط مجاهدین بود. نرخ و کنترل بازار از طرف سائل توسط مجاهدین انتقال یافت بعد از انتقال مهمات مجاهدین صورت میگرفت.

ولسوالی دوباره توسط دولت اشغال گردید. علاقه‌داری‌های مولوی محمد با برقاصی حوزه مرکز حزب اسلامی به صفت غورک و نیش که در آنها دولت از خود دفاع کرده نمی‌توانست رئیس محکمه قندهار از طرف تمام مجاهدین انتخاب شده افراد دولتی آن به ولسوالی‌های میوند و خاکریز منتقل این امر وحدت مستحکم‌تر را در صفوف جهاد باعث شد و دل و گردیدند.

سال ۱۳۶۰:

فتوحات بیشتری مجاهدین در همین سال آغاز می‌شود، در تمام نقاط کشور مجاهدین درین سال جهش‌های داشته‌اند. مجاهدین قندهار با اتفاق و اتحاد بیشتر عملیات‌های خود را به انجام می‌رسانند. نخستین عملیات مجاهدین درین سال از علاقه داری سنگ حصار تا ولسوالی دند را در بر می‌گرفت آغاز شد، که در نتیجه سرک پخته به تصرف مجاهدین درآمد به کاروان تیل و مهمات و مسوود غذایی که از طرف هرات برای قوای قندهار آورده می‌شد و بواسطه تا ناک‌های محاربنی محافظت میگردید با عملیات دلبران مجاهدین بدست‌رسانا بود گردید و بیا به غنیمت‌در آمد تقریباً (۱۳۰) عواده متروک تا درین حمله تخریب شد و چند متور سالم بدست مجاهدین افتاد. تاریخ

قوماندهان‌های چون ضابط نور محمد قوماندهان خبهه اخمدیه و ملا صلاح الدین قوماندهان جبهه‌های القرآن و مولوی عبدالحق مسئول دعوت و تنظیم حزب اسلامی در

پنجواشی ملا عبدالقیوم معاون قوماندها ن حنفیه و حاجی ملایا ب مشخوره با حی لالک از تنظیم حرکت شهید شدند و ای دولتی در مرکز قندهار و نیروهای روسی در میدان خوابی و مشاورین روسی در قندهار موجود بودند. دولت درین سال حمله تعرضی در ارغستان با قالی مجاهدین انجام داد و ولسوالی راه به مصرف خود در آورد همچنین سلاح و مهمات از مجاهدین بدست آورد، و ولسوالی پنج وائی به بار داشتند قرا و فصاحت آن تخریب گردید در حدود سه هزار نفر در سال مذکور شهید شدند و احاطات ولایت به یک ثلث تقلیل یافت.

سال ۱۲۶۱:

سال ۱۲۶۰ سال پیشری و موفقیت مجاهدین در قندهار بود دولت در سال ۱۲۶۱ تصمیم گرفت تکتیک تاء سیس پسته های کمربندی و امنیتی را عملی کند لهذا در اکثر نقاط قندهار و پسته های امنیتی را ایجاد کرد، مفر پسته های روسی در اطراف شهر قندهار و در جوار سرک پخته بود. یک پسته بین میوند و سنگ حصار، پسته دگری در سرک حصار و شش پسته در پنجواشی تاء سیس شد مراکز ایسر پسته ها در دوقراکاء بزرگه یکی در زری دشت و دیگری در سیلو بود، قرار داشت و از آنجا کامل و رهبری می شدند. این پسته ها با سلاح های سنگین و خفیف مسلح بودند. پسته های دولتی بخاطر امنیت در اطراف پسته های روسی جابه جاشد بودند.

درو ولسوالی ارغندا ب پسته های روسی در اطراف سرک قرار داشتند و اطراف آنها با کمربندی پسته های دولتی حفاظت می شد. بر علاوه درین ولسوالی چهار پسته در کوکران با باغاری، گونده گان و سرپوزه ایجاد شده بود. پسته های دولتی در شهرها و ولسوالی ها همیشه در اطراف پسته های روسی قرار داشته و مسئول حفاظت آنها بودند. در مرکز شهر قندهار هیچ پسته روسی وجود نداشت قراکاء شان در پشت موقی تاء سیس شده بود، اطراف میدان هواپیما توسط پسته های بزرگ روسی اشغال گردیده بود که مامور عملیات علیه مردم و مجاهدین در هر طرف قندهار بودند. مجاهدین درین سال سرک پخته قندهار - هرات را به فاصله چهل کیلومتر در تصرف خود داشتند راه را بسرو دشمی بستند تعدادی زیاد تا تک و تفریر را سوختا شدند و راه قندهار را بستند.

در عرض روس ها به عمل تلافی جویانه اقدام راه های ارتباط مجاهدین با پاکستان را مسدود نمودند راه ها شیکه از طرف جنوب میدان هواپیما می گذشت هم چنیسن در راه ارغستان و دامان کمین ها گرفتند و تعدادی از مجاهدین را شهید ساختند درین سال شهادت مجاهدین زیاد بود در حقیقت روس ها میخواستند عوض آن نعد روس و دولتی های را که در مسیر سرک پخته کشته داده اند ازین مردم مجاهد بستانند.

مجا ه دین دلیر قندها را از افزایش پسته ها ترددی بخود راه ندادند به عملیات های دلیرانه خود بر این پسته ها افزودند و تعدادی ازین پسته ها را مخروب نمودند، دولت در عوض پسته های مخروب پسته های جدید را با افراد تازه دم دوباره فعال می نمود، در عوض پسته های مخروب پسته های جدید را با افراد تازه دم دوباره فعال می نمود، در هر جا یک لازم می دید آنرا تا سبب جنگ را با مجاهدین ادا می داد. باین ترتیب تمام مجاهدین را مصرف نمودند و جنگ را با مجاهدین بدون وقفه ادامه می داد که تقریباً اکثر خرابی های قندهار و ولسوالی های آن از طرف روس ها و دولت مزدور درین سال بوقوع پیوسته است.

بمباران های هواپیما کمانی السابق ادا می داشت روس ها با تلاش زیاد چهل کیلومتر سرک فتح شده را دوباره در تصرف خود در آورد و در آنجا گرچه ازین مجاهدین خود ازین سرک رفت و آمد نمیگردیدند ولی در عوض جلو عملیات مجاهدین را می گرفت درین سال در تمام جا های قندهار و بمباران ادا می داشت، خصوصاً مناطق مرکزی را همه روزه زیر بمباران قرار داشت. روس ها موفق شدند تا اثر مجاهدین را بر شهر قندهار محدود کنند و مجاهدین نتوانند در شهر نفوذ نمایند، شهر را کنترل شبانه مجاهدین خارج شد، دولت مکاتب و سازمان جاسوسی خاد در شهر قندهار تا سیس و به فعالیت عملی و علنی خود آغاز نمود.

سازمان خاد درین سال مراکز مجاهدین را کشف کرد و در راه های مجاهدین کمین گیری را رواج نمود از فعالیت های علنی دگری خاد این بود که در هر ولسوالی به قوماندانان و افراد متنفذ که در آن ولسوالی قوم بیشتر داشتند، پول چپلی، لنگی و عیدانه و غیره می فرستاد در عوض از آنها یک تقاضا می نمود که شما مجاهدین بیگانه را در داخل ولسوالی های خود جابه ندهند که باعث ویرانی منطقه تان میشود - و انمود می ساخت که دولت به مجاهدین اصلی منطقه کاری ندارد. خاد این کار را توسط آن نعد افرادی انجام می داد که از قوم و قبیله آنها در دولت مصرف خدمت نمودند اما بفعل خاد وند (ج) چنین فعالیت های خاد در قندهار مشتمل بر شنگشت، تحفه های والی و غیره را گرفتند و کسی اقدام به بیرون کردن مجاهدین و تحریک آنها علیه یکدیگر نمیشود.

روش دگری سازمان جاسوسی خاد چنین بود که افراد را با پسته کوچک و ناچیز با چند میل سلاح تسلیم مجاهدین می نمود این افراد اقیلا تربیت و آموزش خصوصی دیده بودند و خوب می دانستند که چگونه عمل کنند، و قشیکه به مجاهدین می پیوستند فوراً اقدام بکار می کردند و از پاکستان در پیش می گرفتند تا با چند میل سلاح و اسلحه بزرگند، سپس به فعالیت های خود سخت حمله قوماندهای کم کم آغاز

میکردند به دستور دولت کارهای انجام می دادند که مشهور را ازین خطر نجات دهند. که گفته تعدادی از مجاهدین شوند و یا حداقل به صفت خوب شناخته شوند این کار برای آن در قندهار با مداخله معین عبدالاحد خان و سلیمان آغا و صورت می گرفت که توجه مجاهدین و مردم از سابقه آن به مولوی سدوزی معامله او با مجاهدین با ما هدهده اینک به حالیه اش معطوف گردود سابقه اش فراموش شود چنانچه حقوقی آنها را که از طرف او شهید شده است بهر دزد و سلاهی بخاطر شهادت مجاهدی این گونه افراد گوسفند می کشند راکه گرفته واپس به دهجرات یافت و به چمن با زکشت و بسا مردم را به قرارگاه کوچک خود دعوت میکردند این عمل که

چندبار تکرار می شد مردم آنها را شهرت می دادند و در پس جریان سعی میکردند تا به شورای مجاهدین راه یابند و مشوره های مجاهدین را به دولت مخابره نمایند.

چنانچه تعداد از چنین افراد افشاء شدند قبل از دستگیری دوباره به دولت پیوستند سازمان جاسوسی خادف فعالیت های گوناگونی دیگری را نیز انجام می دادند و هرات را که که یوسف قلعی می دادند آنها را می نمودند. میزبیرا پس دولت اکثر راه های رفت و آمد مجاهدین را مین کاری نمود و هلیکوپترها شبانه گشت میکردند و کماندو پیاپی می نمودند تا در راه ها کمین بگیرند تعداد زیادی از موثرهای مجاهدین به همین روش حریق گردید و تعداد مجاهدین شربت شهادت را نوشیدند. در قندهار اکثر به این باور اندک تعداد دشمنان در مسیر راه از تعداد شهدا در جنگ های روبه روافزونی

دارد. سال ۱۳۶۲ : بدینسانه اگر مجاهدی گناه میکرد از ترس کفر به طرف اومی گریخت. و اودر مسدود ساختن راه های ارتباط مجاهدین از قندهار به پاکستان رول عمده داشت به دشمنی ورقابت که قوم او بر سر مسئله وکالت در عهد ظاهر شاه با قوم نورزائی داشتند که تقریباً نصف مردم سین بولدک را تشکیل می دهد. از فشار و ظلم عممت به پاکستان مجاهدان گریزند خانه مال شان توسط افراد او و چور شدند مجاهدین نیز در مقابل اواقدام کردند تعداد افرادش را

گفته میشود که اخلاق و پویا بندی او به او و او را شرعی در وقت که در صف مجاهدین بود با اسلام مطابقت نداشت. بطور عموم مجاهدین درین سال در قندهار فتوحات قابل ملاحظه نداشتند. در مقابل عملیات های دشمن مقاومت و از خود دفاع می نمودند. اگر مجاهدین جای را تصرف میکردند دولت دوباره آنها را می گرفت و به آنها قوا می زیادتری می آورد درین سال بعضی قرارگاه های مجاهدین به تصرف دولت درآمد که هر چند مجبوری شد آنرا رها کند. راه های ورودی به هرات توسط پوسته های خورد و ریزه بسته شده بود. این پوسته گاهی فتح می شدند و گاهی هم با ارتباط به مجاهدین تسلیم می شدند. دولت در پی دوباره

فعال کردن آنها جدیت بخرج می داد. بمبارمان به شدت ادامه داشت. خسار به بیشتر درین سال به ولسوالی از غنداب وارد آمد تقریباً بیشتر از یکصد نفر مجاهدین بواسطه عملیات های دشمن شهید شدند. دولت نیز درین سال در ولسوالی های ارغنداب و وینجوائی تلفات زیادی را متحمل شد. دولت منطقه را سخت بمباران میکرد تا آنکه مطمئن می شد مجاهدین ازین رفته و با فراگردنه اندخال آنکه در موضع های مستحکم خود یا در جوبه های تا کستان ها که یک قدم

میکردند به دستور دولت کارهای انجام می دادند که مشهور را ازین خطر نجات دهند. که گفته تعدادی از مجاهدین شوند و یا حداقل به صفت خوب شناخته شوند این کار برای آن در قندهار با مداخله معین عبدالاحد خان و سلیمان آغا و صورت می گرفت که توجه مجاهدین و مردم از سابقه آن به مولوی سدوزی معامله او با مجاهدین با ما هدهده اینک به حالیه اش معطوف گردود سابقه اش فراموش شود چنانچه حقوقی آنها را که از طرف او شهید شده است بهر دزد و سلاهی بخاطر شهادت مجاهدی این گونه افراد گوسفند می کشند راکه گرفته واپس به دهجرات یافت و به چمن با زکشت و بسا مردم را به قرارگاه کوچک خود دعوت میکردند این عمل که چندبار تکرار می شد مردم آنها را شهرت می دادند و در پس جریان سعی میکردند تا به شورای مجاهدین راه یابند و مشوره های مجاهدین را به دولت مخابره نمایند. چنانچه تعداد از چنین افراد افشاء شدند قبل از دستگیری دوباره به دولت پیوستند سازمان جاسوسی خادف فعالیت های گوناگونی دیگری را نیز انجام می دادند و هرات را که که یوسف قلعی می دادند آنها را می نمودند. میزبیرا پس دولت اکثر راه های رفت و آمد مجاهدین را مین کاری نمود و هلیکوپترها شبانه گشت میکردند و کماندو پیاپی می نمودند تا در راه ها کمین بگیرند تعداد زیادی از موثرهای مجاهدین به همین روش حریق گردید و تعداد مجاهدین شربت شهادت را نوشیدند. در قندهار اکثر به این باور اندک تعداد دشمنان در مسیر راه از تعداد شهدا در جنگ های روبه روافزونی دارد. سال ۱۳۶۲ : بدینسانه اگر مجاهدی گناه میکرد از ترس کفر به طرف اومی گریخت. و اودر مسدود ساختن راه های ارتباط مجاهدین از قندهار به پاکستان رول عمده داشت به دشمنی ورقابت که قوم او بر سر مسئله وکالت در عهد ظاهر شاه با قوم نورزائی داشتند که تقریباً نصف مردم سین بولدک را تشکیل می دهد. از فشار و ظلم عممت به پاکستان مجاهدان گریزند خانه مال شان توسط افراد او و چور شدند مجاهدین نیز در مقابل اواقدام کردند تعداد افرادش را گفته میشود که اخلاق و پویا بندی او به او و او را شرعی در وقت که در صف مجاهدین بود با اسلام مطابقت نداشت. بطور عموم مجاهدین درین سال در قندهار فتوحات قابل ملاحظه نداشتند. در مقابل عملیات های دشمن مقاومت و از خود دفاع می نمودند. اگر مجاهدین جای را تصرف میکردند دولت دوباره آنها را می گرفت و به آنها قوا می زیادتری می آورد درین سال بعضی قرارگاه های مجاهدین به تصرف دولت درآمد که هر چند مجبوری شد آنرا رها کند. راه های ورودی به هرات توسط پوسته های خورد و ریزه بسته شده بود. این پوسته گاهی فتح می شدند و گاهی هم با ارتباط به مجاهدین تسلیم می شدند. دولت در پی دوباره فعال کردن آنها جدیت بخرج می داد. بمبارمان به شدت ادامه داشت. خسار به بیشتر درین سال به ولسوالی از غنداب وارد آمد تقریباً بیشتر از یکصد نفر مجاهدین بواسطه عملیات های دشمن شهید شدند. دولت نیز درین سال در ولسوالی های ارغنداب و وینجوائی تلفات زیادی را متحمل شد. دولت منطقه را سخت بمباران میکرد تا آنکه مطمئن می شد مجاهدین ازین رفته و با فراگردنه اندخال آنکه در موضع های مستحکم خود یا در جوبه های تا کستان ها که یک قدم

عق دارد قرار گرفته بودند، دولت پیاده نظامش را به قصد تسخیر منطقه مارش میکرد، و قشیک نزدیک مجاهدین می رسید در زیر آتش آنها قرار می گرفت که به این ترتیب تعداد تلفات و خسارات دشمن بلند می رفت در چنین عملیات هادشمن علاوه از پیاده تعداد تانک و موتور و نفر و سلاح را از دست می داد سلاح خفیف کلا کوف و کلا شینکوف زیاد به غنیمت گرفته شد.

وضع اقتصادی مجاهدین تا سال شصت خوب بود چون اکثر مردم در منطقه موجود بودند به مجاهدین کمک مالی میکردند بعد از مهاجرت مردم وضع اقتصادی مجاهدین روبه وخامت گذاشت. مجاهدین ازین پس مصارف خود را از طریق تنظیم های شان تهیه می کردند، امروز اکثر ما بحتاجا مجاهدین قندهار را از طریق تنظیم ها پر داخته میشود.

مهاجرت نسبتاً بزرگ در سال ۱۳۶۱ از منطقه مالجات آغاز شد. همه مردم ولسوالی پنج وائی نیز درین سال مهاجرت کردند از آن به بعد راه های هجرت افراد زیادی را پذیرائی کرد در قندهار از ولسوالی شالی کوت کمتر مهاجرت صورت گرفته است. درین سال سلاح ثقیل چون تانک کمتر بدست مجاهدین به غنیمت افتاد.

سال ۱۳۶۳ :

مجاهدین از سال ۶۱ الی ۶۴ هر روز یک گذشت تحت فشار شدیدتری قرار می گرفتند قرارگاه مجاهدین در ابتدا از خانه ها تشکیل می شد آن خانه ها بوسیله بمباران و استعمال سلاح ثقیله ویران شد. مجاهدین مجبور شدند در زیر زمین جاها کنند. درین سال مجاهدین پوسته را فتح میکردند بیشتر از چند ساعت در اختیار گرفته نمی توانستند، دولت دوباره آنرا تصرف میکرد. درین سال افراد گناه کار مشکوک در گروپ های کوچک به مقیاس خیلی کم که با دولت ارتباط داشتند، تسلیم دولت شدند. سال ۶۳ سال دفاع مجاهدین بود.

در پوسته های شهری عملیات چریکی انجام می گرفت. دولت ولسوالی ها را محاصره میکرد بوسیله تانک و طیاره تلفات جانی و مالی زیادی به مردم وارد می آورد هم چنین ماین های ضد پرسونل مانند شب پره و اسباب بازی در قندهار بوسیله طیاره پاشیده شبکه تعداد زیادی را معلول نمود، این کار را دولت زیاد در در ولسوالی های ارغنداب و پنجوائی میوند و سپین بولدک انجام داد. بعضی در قندهار حکایت می کردند که توسط توپ مین های فیر میشود و سپین در زمین می پاشد و هنگامیکه مردم از بالای آن می گذرند انفلاق میکند.

نسبت کثرت مهاجرت باغ ها و زمین ها بیکار مانده مجاهدین برای استفاده خود زمین ها را کشت و باغ ها را آبیاری می نمودند و دولت بوسیله آتش باری آنها را از

سین می برد. عشور و کوه از طرف محکمه از ناحیه تعینین می شد و هر دو طرف را آگاه می کردند این روش برای مدت کم دوام یافت.

خلاصه درین سال مجاهدین روبه روزه وضع دفاعی می گرفتند و دولت موقف تعرضی داشت.

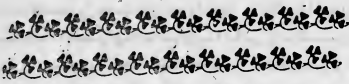
سال ۱۳۶۴ :

درین سال دولت ملحد برای ازبین بردن اسلام دهره در آنجا حزب اسلامی چند مرکز مهمی داشت اقدام به تاسیس تعداد زیادی پوسته ها در دشت ها و اطراف آن کوه نمود، تصمیم داشت به کمک این پوسته ها عملیات بزرگی بجا بیاورد و آنجا دهد و مراکز مجاهدین را در آنجا نابود کند.

در قندهار مجاهدین به اتفاق و اتحاد در سطح حزب اسلامی همه به حمله بر پوسته های دولتی آغاز کردند، و به تعداد سی پوسته دولتی را در ولسوالی خاک ریو فتح کردند، سلاح و مهمات و دارو را در این پوسته ها همه غنیمت مجاهدین گردید. هر سال کاروان بزرگ روس ها موا د ضرورت یکساله اورگان را می برد. در این سال تحت عملیات مجاهدین قرار گرفت خسارات و تلفات زیادی به آن وارد شد تعداد موتورها ی شان غنیمت مجاهدین شد. مجاهدین ولسوالی شاه ولی کوت ازین کاروان بیشتر از دیگران غنیمت بدست آوردند.

دولت در سال مذکور عملیات شدید تعرضی بزرگی را در قندهار، زابل و هلمند باقی قرارگاه های مجاهدین که در کوه ها قرار داشت انجام داد. بزرگترین این تعرض ها با لای جبهه مولوی الله داد بود که در میان ولسوالی های معروف وارغستان بود و دیوبی بزرگ جبهه در کوه نهرین قرار داشت. مجاهدین سلاح خفیف خود را گرفتند مهمات و غیره را که توان حمل کردن آنرا نداشتند سوختا نند. گفته میشود که سلاح غنیمتی که از افراد دولتی و وطن فروشان به دست آمده بود دوباره بدست دولت افتاد. در کنار آن مراکز بزرگ تنظیم های دیگر نیز توسط دولت تصرف و ازین رفت و وهم چنان مراکز زیادی مجاهدین در ولسوالی شاه ولی کوت به دست دولت درآمد. سپین روس ها مراکز را مین پاشی و چیزی را که بدست آوردند تبا ه کردند و افراد دولتی را در آنجا به مستقر نمودند.

(ادامه دارد)

سرک

دجگري پراختيا اوتوندي به ديژر دنجيب درژيم دپرسيزڅه چي ديقا وروستنی فرصت هم ختم کړی :
پورتنی ټکی دپکتيا ولايت دروحناسی بابا دقرارگاه مرستيال محمدغني "مجا هديار" دشفق مجلی له خبريال سره په يوه لنډه مرکه کې غږ کيدکې چې داد هم ټکی شې وړاندې کوو :
خبريال : هيله ده ان واخل چا دی پس منظر مودشفق لوستونکو ته وروپيژنی ؟
ځواب : زه دشفق دپوړي مجلی له ادارې نه دزده کومې مننه کوم چې ماته شې دخپل وخت لاندېا نو پرې مخ دخپل نظر ياتو دڅرگندو پوښتو را کي زما نوم جمدغني دی، ۱۳۵۷ دشور کودتا پږوخت په کابل پوهنتون کې دحقوقي دوهم کال محصل وم، ترکودتا يوه هفته وروسته می ديو شمير ورونه په گاون پيژورته هجرت وکړ، دلته تر يوې يوې نيمې مياشتې تيرولو وروسته دحزب له خوا له پوښميرنورو ورونو سره په هخرانو، زړمات او گډرير کې دکا رکولو لپاره وليږل شوم ۱۳۵۷- کال دژمي دښتې په اولوسره دخدای په فضل له خوږ بريا ليتونو سره بيرته پيژورته راغلو. دهمدی کال په اولواخرو

کې به ا ورگونی دمنظمو جگړو دپييل ناسی حتما دخواست دجگړې دپيل خبر لپاره له ورور محمد خا لدفا روقی سره اورېدلی، اوس الحمد لله هلته به تونده پکتيا ته ولاړم، له هغه راهيسې په پکتيا کې بيلوځا يونواو بيرخو کې پرکار سره خبری کوود کمونستانو څلور مستحکمي بوخت وم، اودادری کاله کيږی چسې دوستی فته شوی دی اوچکه کاملا" روحاني بابا دقرارگاه دمعاونيت مسئوليت پرغاړه لرم.
خبريال : اوس ناسی دا انقلاب پوځی مرکزونه فته کړل نودېلان ايدونندی په حالت څه ډول گوری ؟

ځواب : داخو بېخي مسلم واقعيت سل کړل دگرديز په نا وځواکي مودپښمن دی چي اوس په بشپړه توگه په دفاعي حالت څومحکمي پوستي فته کړی او بيار ترشېدی کی دی او هغه هم له کاملا" لویدلي مووال محاصرې لاندی واقع شو، خو منته سفا نه اودپرسونل له کميټ سره، ددی پرعکس جی دژمي دښیدی ښخنی په رارسيدوسره مجا هدين له پوره تهاجمی موقعيت لورې مووال، فاتحانه نشاط او ترخک نه برخمن ورځی وړاندی دپيلا بيلوځيو قوماندانا دی چي په زړه پوری سياسي برياليتوبو شو په ميرانشاه کی غونډه وکړه او په نوځي جنگي جبهه ا لتوده او بيا وړی کړی ده، اوس ترکومه چي زه تحليل کولای شم شايد دښمن په هيڅ توگه دمجا هدينو دپوځي ماتې تصورونکي، يواځي ټولی هلې ځلې شې دادی چي چکه اوږده شې او فرمايشی ښه ومومي اودوی دادغان دجگړې اوږدېدو پدی رابطه چي کسې نجيب مووال او پريستيز لور څو څه گونگوسې را پيدا کړی، څو که دجلال آبا دجگړې حالت به دفت مطالعشې اودا به پام کې ونيوه شې چي پدی چکه کې ديولې تا کتکي نميگړيا ووترختگ دنجا هدينو پر مخ دوه لوځي ستونزی وی بودا چي ترکا پييل وروسته جلال آبا دښمن تر ټولو ستر نظامی مرکز دی، دوهم داچي دښخنی له امله دهيواد په نورو سيمو کې منوره او دښمن ټول طاقت همدی يوې نقطې ته متوجه و نو واضح ده چي مجا هدينو په جلال آبا دکې بريالی چکه کړی، په هر حال انشاء الله دادی دهوا په سماعت به ديژر په ټول هيواد کې دمجا هدينو دپراخاوتونو دهواجمی جگړوپيل دنجيب دمزدور رژيم پر مخ نه يواځي دسياسي پرستيز او مووال دلولو دمخه ا بنده کسې بلکي په زړه به شې ديقا وروستی چا نشم ختم کړی .

خبريال : پرپکتيا کې حالت څه ډول دی ؟
ځواب : په پکتيا کې دښمن دوه لوی مرکزونه لری يوکرديز او بل خوش، سيمو کې مجا هدين څه پروگرا مونه پر مخ بيا يی ؟

سرک

دشفق مجلی گرانولوستونکی !

په لاندېنوکړه ټوکي به تا سودکنده يار ولايت دټولو تنظيمونو دمحکمي اوقضا رشين محترم قاضي صاحب ما پرې مرکه ولولی چي دشفق خبريال ورسره کړی دی (اداره)

پوښتنه : محترم قاضي صاحب که مهرباني وکړی دشفق مجلی گرانولوستونکو ته ان وکړی کسې ؟
ځواب : زما نوم، ټولوی ما برکند هار ولايت دمركز او سيدونکي اوقضا" دکندهار دټولو تنظيمونو دعمومي قضا او محکمی رشين په توگه دهوا ددنده پر مخ بيا يم .
پوښتنه : که مهرباني وکړی په کندهار کې دهوا ددوښي په ارتباط لپاره معلومات را کړی او اوه ووا ياست چي به ازانده سيمو کې مجا هدين څه پروگرا مونه پر مخ بيا يی ؟

جواب : الحمد لله په کندهار کې چېدا د نغرم فعاليت کوي که تا سودغا هر شاه په اوس د پخوا په پرته زيات په شدت سره با ب خپل اود کندهار ولايت دمجا هدولس روان دي ، مجا هدينوخيل نعره غونه پرېنا رنظر بنبا کړي بهتره به وي ؟

هوايي دگراو قلعه جديدېا ندې پېښل جواب : ظا هر شاه خودافغانستان اکثره کړي او په نوموړي سيمو کې تر ټولو زيات خلک غندي او هغه ددې ټولو بديختيو فشا پرېروا يې دگرېبا ندې دي او ددې - مسئول گڼي مگرد کندهار خلک د ټول افغا بواخي غلت دادې چې مو پرېنا رگڼه نستان په شان دهنه خغه زيات کرکه او نفرت عمليا توه شدت نه ورکوي هلته دنبا رسي لري او دهنه محاکمه کول غواړي ، دکندهار وزلي او سيدونکي وژل کيږي او خپل خلکو دا سلام دحاکميت اود ظا هر شاه غوندې زيات تره عمليات مو پرېروا يې لږ کمتر مرکز فاسدانا نستان دوله منځه وړلوي په ظا هر شاه دپروگرام کړي ، په همدې تيرورخوکي د هوايي پيل کړي ، بيا به څنگه حاضرې شي داسې

دکړدري پوستي دمجا هدينوپه لاس فتحه فاسد رزم پران ومني ، زه به دظا هر شاه شوي او هم دهوايي دگرتڅنگ د"بهری فاسد رزم دوه ظالمانه حملې چي ددې غنډ" چې دگودا کي رزمي بولوي غنډ کندهار پر خلکوي وکړي تا سوته واوروم . و او هوايي دگرېبار په دفاعي حيثيت په ۱۳۹۶ کال کي کوم وخت چي کندهار او درلود ، دمجا هدينوپه لاس فتحه شواود هلنديو ولايت و ظا هر شاه دکندهار

هني په ترڅ کي مجا هدينو (۴۲) تنه ژوند ولايت زيات شمير علما او مشران بنديان ونيول اود غنډ ټول وسايط او مهمات دکړل اود سيمي زيات شمير او سيدونکي چي مجا هدينو لاس ته په غنيمت ورغلل . شمير (۱۷۰۰) تنوته رسيد په شهادت ورسول ددې غنډ تر فتحه کولو وروسته اوس د ښمن ددې خلکو جرم صرف دا و چې په خپلو سيمو مورال ضعيف شوي اومجا هدينوخپلې کي دپښو يي حيايي ته اجازه نه ورکوله مورچلي دهوايي دگرسره په ډيره کمه اودي منحوس رزم غوښتل دکندهار په قاطعه کي ځاي پر ځاي کړي . اوانشاء سيمه کي دپځو جا بله مينځه يوسي ، مگر الله ډير زړه هوايي ډگر ، نا اړ او قلعه خلک د رزم ددې کثيف پروگرام په مقابل

جديد په برلېسي ټول زموږ د ښمن نيولوي کي راپورته شول اود ښمن دا پروگرام مجا هدينوپه لاس فتحه شوي . بي شونکي .

دکندهار ولايت اکثره سيمي ولسوالي ښمن د خلکو دشورش آرا مولولي باره دنبا دهوايي دگراو قلعه جديد پرتد دجيت الوتکي راپورته کړي اود لږ شک مجا هدينوپه لاس آزاد شوي او هلته اوس زمين داوړ ، بخجال ، ساروان قلعه او مجا هدينوخپل مرکزونه فعال کړي ،مجا - اوس قلعه سيمي يي بمبار دکړي ، او د هينيډي آزا دوشو سيمو کي دتعليم او الوتکو دښور وټولنيز برلوبه قوه راوليږله ، اودا ټولي سيمي ترسي ، فضاء او د خلکو دشور وټولنيز برلوبه قوه راوليږله ، اودا ټولي سيمي ستونزو دحل لپاره منظم پروگرامونه په توپونوپه ډز سره دځا ورسره ځا وړي کيږي کاراچولي . اوتقرېبا (۵۰۰) تنه يي دځان سره بوټل

مگر بيا هم دافغانستان دځينو سيمو او په دهمزنگ کي بنديان کړل ، ددې خلکو سيمو په پرته دکندهار ولايت په آزا دوشو له جملې ځيني زيات تره پښندان کسي سيمو کي ډير کم خلک ځاي پر ځاي شوي او شهيدان شول چي دځينو مومنه دادي : ددې علت هم دادي چي يوخوا همدا اوس محمدافل ، معوم خان ، ددا ور سيمي هم هر ورځ دايمي دښمن دالوتکو تره او سيدونکي اوعبدالرحمن خان ، بجمند بمبار لاندې دي او بل په اکثرو سيمو کي نعيم دساروان قلعي او سيدونکي و د ښمن مينونه سڅ کړي او خلک نشي کولي نورونومونه مي دپناه وتلي ، ددې پرته دسرک پرته بلي خواته وگرځي او گڼ شمېر ددې حملو کي دسيمي (۱۷۰۰) تنه يي گناه وکړي . اوسيدونکي په شهادت ورسيدل وروايريا

پوښتنه : محترم قاضي صاحب ځيني غريبه (۱۳۳۲) کال کي کله چي داودخان رادباوگاني داتسليغات کوي چي گواکي يوي مدرا غلم شوي و او خان محمدخان دکندهار په ولايت کي دگودا کي ظا هر شاه دکندهار رفقه مشرو دي منحوس رزم هغه

پا ننگونه چي نوي دروسي څخه اخيستي و دلوړي ځمک لپاره دکندهار پر خلکو استعمال کړل دظا هر شاه منحوس رزمي بدي کال کي دکندهار په غرقې مبارکي کي هغه مرسته چي خلکو په ديني زده کړه پېښي کول لپاره مينځه يوه اوپرې وړي شي غوښتل دپيښو يي حجاب کولو پروگرام پر سيمو بوکي . اوپر خلکوي فشا راوراچي دپځي دسي حجاب بازارته راوځي مگر دکندهار ريمپني خلک دښمن ددې وضعي خغه په تنگ شول او قيام يي وکړي دمنحوس رزم د خلکو آرا مولوپه کار پنا ننگونه د" چهارسو" په چوک کي ودرول اودهدي ځاي يي غلور وخاوت په پر خلکو ډزي پيل کړي . زه خپله ددې پېښي شاهدوم چي دچوک يوي خوا سږکي (۷۰) تنه زما په مخکي په شهادت ورسيدل ، ډېز ووروسته يي همدا پا ننگونه پر خلکو وروځي ول ، ددې پرته يي (۲۰۰۰) تنه ونيول اود کندهار په فرقه اورندان کي بنديان کړل ، چي په هنوکي مولوي عبدالقيوم ، مولوي طارق ، مولوي سيف الدين ، عبدالصمد اخوندزاده ، صالح محمدخان او ..... شامل و .

تر دې پېښي وروسته د خلکو احساسات راپا ريدل اود رزم پر سيمي دفترونو يي رزم د خلکو جملې څخه دښمنو په خاطر پداسي حال کي چي خلک خالي لاس و ډزي پيل کړي او زيات شمير خلک يي شهيدان کړل .

پوښتنه : محترم قاضي صاحب که د مجا هدينوله خوا دچي شوي مؤقتي حکومت اوانتخابا توپه با ب خپل نظرييان کي بهتره به وي ؟

جواب : موږ دمجا هدينوله خوا دچي شوي مؤقتي عبوري حکومت ملاتړ کو مگر يو شرط لرو هغه دا چي دحکومت په دانتخابا توپه پرېکړي باندې عمل کوي ځکه هم اسلام موږ ته پدې لارښوونه کوي چي خپل امير او امام به دانتخابا توله لاري ټاکي او هم زموږ دټولني د خلکو غوښتنه دادي چي پدافغانستان کي دقدرت داانتخابا ټولو ټولني دټولو ستونزو دحل بواخي لاري او موږ که غواړو چي قدرت داسميت امير لاري دانتخابا ټولي شوا شنه کانه شوا دانتخابا وکړي بواخي لاري اانتخابا دي .

تربیت زن مسلمان در پرتو قرآن و حدیث

کار کردن زن از نظر دین مقدس اسلام
تصادفی نبوده که دین مقدس اسلام کلهایی از عزت و تکریم را بالای زن پوشیده و به وی آبروی خانم بودن و حیثیت مالدربودن بخشید. زیرا عظمت شخصیت، علورسالت و غبطیر بودن مسئولیتش را در نظر گرفته و به اجتماع بشری تفهیم میدارد که مرد در زندگی خود زن را طوری می باید، گشایند و سختی ها مر بهیه اولاد و مرجع آرا مش و اطمینان و بیاحتیسن و بیگزیه است که در وقت سختی ها باعث تسکین روحی او گردیده و جزا و کسی دیگر را دلسوز و مهربانتر بخود نمی یابد.

دین مقدس اسلام با در نظر داشت قواء جسمانی و خفاش ذاتی ای که مرد تحمل برداشت و مسئولیت آنرا در برابر به فامیلش دارد، چنانچه قرآن کریم از آدم (ع) و همسرش حکایت می کند به آنها نصیحت می نماید تا با وسوسه ابلیس فریفته نشود که فرجام آن خروج از بهشت و شقاوت درد دنیا خواهد بود می فرماید: "فلنأیام ان هذا عدولک و لزوج فلا یخرجنکما من الجنة فتشقی امة".

در آیه مبارکه فوق مشاهده میشود که وصف اینکه در خروج آدم (ع) از بهشت، همسرش نیز با وی همراه است ولی خطاب تنها متوجه آدم (ع) است.

آیه مبارکه بیانگر این است که در مکلفیت های خارج از منزل تنها مرد مسئول است و پس زن مسئولیت دارد تا تدبیر منزل نموده و در امور خانوادگی چنانچه از اولیسن فجز تاریخ وظیفه اش نیز و ارسای از احوال شوهر و اولادش میباشد گشایند تا نام خانوادش نیز سستی از سسین و فطرت خداوندی که با آن آفریده شده گردد.

دین مقدس اسلام بعد از وظیفه زن را نیز در محیط خانه اش نیز با وصف اینکه رسالتی است پس دشوار رجدی که مرد توان برداشت و ادای آنرا ندارد، در نظر داشته و ترک کردن خانه و کار کردن او را در فایریک جات و تجارخانه ها در حالیکه جگر گوشه یا پس را بدست خدمه و کودکانها می سپارند یک خساره جبران ناپذیر تلقی می کند.

چگونه ملتی که تربیه اولادش تحت سرپرستی خدم و مزدوران صورت گیرد بسوی ترقی قدم خواهد گذاشت؟
زنیکه بخارج از منزل مصروف کار باشد تو قعیکه شوهرش در محیط زندگی از او آرداردان نائل خواهد شد؟
و چگونه احساس چنین راحتی را بخود داده و به هدف خود فاشر گردد؟
در حالیکه زنش را می بیند مثل خودش از کار و عمل خسته و فکرو وجودانش مملو از فشار کار ر یوده که در چنان حالتی هرگز آماده نخواهد بود تا در مورد مسئولیت های خانوادگی خود فکر کند و آنچه او را مصروف ساخته همانا سهم گرفتن در امور نفقه خانله اش می باشد و این عمل باعث می شود تا فکر کند که او هم مثل شوهرش یک کسبه کار است و چنین تصور نماید که زن در خانه نیز با مرد در یک نقطه، مساوی قرار دارد و این نقطه سر آغاز باختانتها و زهریک در برابر بردیگرشان می باشد که در صورت بروز این حادثه توقع قدرت و توانمندی را از شوهر خود ندانسته و خود را محابا متبایز میداند که در نتیجه زندگی خانوادگی به رکود مواجه میگردد، وقتی تسکین شفقت و مودت که هدف اساسی زندگی را تشکیل میدهد از بین رفت، معیشتی را که اولاد از والدین خود انتظار دارد به جنجال، خلق شکی و ملال مبدل میگردد.

آنچه گفته آمدیم اشارات منفی بود که فیما بین المنزل و اجتماع داشت.

و اما در محیط اجتماعی:
این موضوع کاملاً روشن است که زن تحمل برداشت اعمال شاقه را و لو بهر انجام باره آنجا بوقت حائل کرده باشند دارد، زیرا این کامیابی او را برای تحمل سایر اعمال شاقه عیار ساخته نمی تواند.

تحقیقات علمی امروز این موضوع را ثابت یاخته که زن در همه چیز از قبیل چهره، رنگ، تکلم، عفاف خارجی حتی ذرات جسمی جواهر هیولانی (پروتئینی) با مرد فرق داشته و هنگامی که پس بلوغ میرسد با طاری شدن عادت ماهوار

و جاه طلبی و وسعت خواهی است، روزی
گرددیم جمع شدیم کد دریا بطنه بازاری
یک شهر بزرگ افغانستان تصمیم واحدی
گرفته ایم!!! وضع مجاهدین نسبت به
عدم قومانده و احذار و نزار و مظرب
است، بر مجاهدین تنگنا را تشمی می بارد
مجاهدین کابل آرام نشسته اند، دریگنا
قبای متغیری برپا است، مجاهدین لوگر
نمانا بی هستند...

آخا این همه با ما نبها بخا طریست ؟
این پرسش، پرسش بیجا م مجله شفی
نیست پرسشی است که از قلب تاریخ ربان
نبرد کرده است دیگر بیجا بیم نروست خویش
را به مسخره نگیریم و بخا طرخدا و اخیای
دین او و بخا طریاک کردن انگ بیستیم و
فریاد بیوه و شیون زنجیر برادران اسیر
ما با بد دیگر تعهد بسیاریم که با یک دست
کشورمان را از لوث مزدوران روس پاک
میکنیم... و قیمت است که اگر این
تعهد را چندی قبل میسر بدیم فتح شهر
جلال آباد کابل تا به اکنون به متوقی
نمی افتد، دهن همه چنان بیوی می
با ز است طبعاً به استعمارگران بیخامت
و سایر دشمنان اسلام نیز این زمینه مساعد
میشود که ما را به باد تنقا بگیرند... ما
معتقدیم که اگر قیادت جدا می ما به مطلع
از یک یکن سربدکنند و در باره یک
موضوع به اندیشند شهر تنگنا را در ظرف
سه روز فتح می شود، ولی چه کنیم که از
ماست که بر ماست!!! آیا وقت آن نه
رسیده است که با این همه کمبودها یکبار
دیگر بخود باشیم و به یکدای ما عقبه وار
بر فرق ریزه خواران ذلیل روئیم در
افغانستان فرو دایم و در طرف فقط یک
ماه کلم آنها را از سیط زمین سر
چینیم؟؟؟

ولی ما همه چیز را فراموش کرده ایم،
حکومت منتخب عبوری مجاهدین شکل
یافته است، هر کسی در جایش قرار
گرفته است در باره وضع زار مجاهدین و
مناطق زیر بمباران دمان بیست و چها ساخته
افغانستان هر یک مان میسر و مفسر
و تیورین نظامی هستیم، اما چون راه
علاج نجسش شود، کسی کودتا را پیش
بینی میکند، کسی موضوع تشن و تشیع
را و کسی هم به تنهایی خود خواب اریکه
آلوده بخون قدرت سیاسی افغانستان را

در خواب می بیند و بعد از ده سال سلامتی
و نعمت و میا رزه و مجاهدی بیق حالی دعوت
به نشنا لیرم و قومیت را برافراشته
است.

بیاد داشته باشید که افغانستان در شرف
آزادی است و آن روز نیز دور نیست که
به اذن خدا خون شهدای گلگون کفن ما
گل کند، اما آن روز فرزندان و ارشد و
مدیق اسلام از هر یک ما حساب خواهند
گرفت که گرفتگی است و آن گاه حرایین
که مگردلت و رسوایی برپیشانی السوده
به گردوغبار خود خواهی و جاه طلبی و
قومیت پرستی ما کوبیده شود، راهی
نخواهیم داشت و ای اسفا بر حال کسی که
بعد از ده سال نعد و مسلمانی در راه شای

حان سباردوش به دورخ دهد!!!
دیگر آوازه های اعتراض آمریلاست
حموش نمی شود و با وردا شنه ایم که این
آوازه روری به آتش کرم میله فک
میدل شنی است که آماج هر یک آن مثل
روز، روشن است، سینه منافق سینه، هاه
طلب، سینه، کسی که منافق فقط شمی
اش را بردست آورده ای قربانی یک ونیم
ملیون شهدای وارسته انقلاب اسلامی مان
بر خج میدهد... خداوند ما را هدا یست
کند و از مضافی خسار الدنیا و الاخره حاج
بدهد و کشتی منزلزده انقلاب اسلامی مان
را به ساحل مراد به سلامت رساند.
(آمین یا رب العالمین)

همه اعضا و جوارح اوستا، نرمی گردد.

برای زنان مسلمان و آن حکومت اسلامی ای که بدون کد م حدود و قیود دروازه های کار را دوطرفه برای زنان باز گذاشت اند.

"انی رود" نویسنده مشهور طی مقاله ای که در شماره (۱۰) می (۱۹۰۱) درج شده داستانی میل به نشر رسیده میگوید اگر دختران مادر را به بیعت یک خدمت گذار زنیک مشغول

و معروف باشند خیلی ارزنده تر و کم مصیبت تر خواهد بود نسبت به اینکه یک دختر جوان در کارخانه ها و مجامع رفته و آنجا ملوث شده و برای ابد رونق حیات و آبرویش بریزد. با یکاش کشورهای ما نیز مانند کشورهای مسلمانان می بود که در آن باکی و عفت حشمت و جلال وجود داشته و حتی برده و کنیز از زندگی و آبرومندی فراوان برخوردار اند.

بله! برای کشور انگلیس غار و سنگ است که دختران جوان خود را به بیعت کثرت مغالطه ایشان با مردان یک نمونه از زائل ساخته است.

پس ما را چه شده تا پیرامون آنچه یک دختر جوان را مطابق فطرت طبیعی اش که قیام و عمل در خانه و آگاهی کارهای مرد به مردان و سلامت شرف او می باشد تلاش نکنیم.

(المنارج ۴ صفحه ۲۵۶)

و این هم نظریه تن از استادان پوهنتون "انگلستان" اود را لیکه در برابر مردها تن از مصلحین و محملات خویش بیا نیاید استعفا نشانی را بر آدمی کند با عتبار وظیفه طبیعی ای که زن دارد و آنرا نصیحت نموده و از وی خواش می کنند تا بخانه خود برگردد.

ما در حالی به سخنان او گوش می دهیم که او با عواطف ملول و حسرت وال می گوید.

"اینک من در شصتین سال عمرم قرار دارم و در طول این مدت به بالاترین و بزرگترین مقام رسیدم، در همه سالهای عمر کامیاب و پیش از زبده و کارهای زیادی را در اجتماع انجام دادم، در هر دقیقه از عمرم منفعت حاصل می نمودم، ما چای مال زیادی شده و برای او شرف رسیدم، و چون فرصت مساعی برایم موجود بود از همه جهان دیدن کردم ولی... اکنون که همه این خواسته ها و پیروزیها را نصیب شدم، آیا من خوشبخت شدم؟ ولی آنچه را که در این دوره تعلیم تدریس، شرف و شرف فراوان موش کرده بودم در حالیکه نسبت به همه اینها برای یک زن اهمیت بیشتر دارد.

بله! فراموش کرده بودم که ازدواج می کردم و چند طفلی را تربیه کرده ام که اجتماع تقدیم می نمودم و فقط همین لحظه که جهت تقدیم نمودن استعفا می خواهم دادم تا ششم من در زندگی هیچ نگردم. و آنچه تلاشیکه در طول عمر از خود بخرج داده بودم همه و همه بیهوده باقی شد.

عقربا استعفی خواهم کرد و تا پیدم زگذشت یک ویا دو سال همه مرا فراموش خواهند کرد، ولی اگر ازدواج نمود و تشکیل یک خانواده می دادم بدون شک بهترین و بزرگترین

این نتیجه رسیده اند که در هنگام جریان عادت ماهوار تغییرات آتی در او چون رونما میگرد.

۱- قوه اساک حرارت در او چو کاهش یافته و درجه حرارت را تقلیل می دهد.

۲- نبض بطی شده، فشار خون ناقص و کرویات آن کاهش می یابد.

۳- غده های هضمیه و لبا به معاب شده و غده ها دگرگون می شوند.

۴- عمل هضم مختل شده و قوه تنفس دوجا رضع میگرد

۵- قوه عصبی نظم شده و توازن با آن کسالت اعضا به بار آمده و باعث مغشوش شدن قوه ترکیب فکر میگرد که در نتیجه عوامل متخکرها با الی عمل وی نیز تا شیروا ردمی کند و در چنین مواردی اگر کار بار توجه او را بسوی خانه و اولاد جلب می کند.

آنچه را که امروز زن از قبیل زینت و فیشن و لباس و تفتن دروسائل فریبنده انجام میدهد اگر بحال خودش بگذاریم اثر منفی آنرا عملاً مشاهده می کنیم، زیرا موجودیت زن در خارج از منزل نه تنها میسر است که مردان به اجتماع میسراند رسانده نمی شود و ندیده که دروازه های خدمت را بروی آنانیکه اولیت و کفایت آنرا دارند نیز بسته می کنند.

پس بهتر است تا زن در خانه اش کار کرده و با توجه به رسالت اساسی خویش به عمل خود علاقمند گردیده و ارزش و اهمیتی را که بودنش در خانه دارد به آن آگاه شده و راجع تربیه اطفال خود گذراند.

استاد عقاد می گوید: آنجا که همه ای که در آن زن جهت کار با بی بختا را خانه خود اطفال خود مضطرب شده و گریه می دیده آل نیست.

به همین ترتیب که همه ای که زن در آن غاری از مهرماری باشد، لذت ها از هم قطع شده و سوسو خواهشات نفسان تروان میشود، و با همه ای که در آن پرورش نسل دور از ترحم مادی و پذیرد و خارج از چوکات فامیل صورت می گیرد، شبیه به یک حاملی از حلالات زراعتی خواهد بود که آنرا دولت از اجتماعات بشری حصول میدارد.

مباریک با همه ای که آل و برتر در این خواهد بود که زن مسئولیت خود را در کرده و چنان کفایتی را در خود ردد که تا اهلیت زینت بخشیدن یک اجتماع سالم را با تدابیر معقول و عالیه که از سلامت بدن و عقل انتظار میرود داشته باشد.

زن کارگر در جامعه غربی؛ لازم است تا بسوی نظریات آن علما شیکه در رابطه با فامیل و جریئت عمل زن از مشاهده و قانع و حادثات اجتماع خویش برداشته اند نیز توجه کنیم تا با باشد اشتباهی نگردد.

دفترو دیوان مصروف کار گردیده و مسلک مردان را به پیش می برند منتج به عواقب وخیم و خطرناک میگردد.

بعضی ها می گویند: آیا منظور شما این است که زن را بین چهار دیواری محصور نموده و بنا طراپیکه خود به سیاحت و معیشت و تجارت پرداخته و او را با خریداری تکه های گران بها برایش تحت سلطه خود قرار دهید؟ بگویند می خواهد چا معه را از نتاج آن محروم سازید درحالی که زن نصف آنرا تشکیل میدهد؟

زن از جهت اینکه با شوهرش مساعدت کند از خانه بیرون میشود و با هم جهت حفاظت آبرو و حیثیت خود پس از مبرک زنا در بر توادای های اخیر خویش به هم چنان خود مرتکب خیانت شدیم، وقتی نسل گذشته بخانه های خود برگردیم در میگردد.

ما می گوئیم: دین مقدس اسلام هرگز بیفذن قیام نکرده و زن ابداً صاحب عزت و شخصیت نگردیده مگر در سایه اسلام. هیچ موردی بنظر نمیخورد که در آنجا کرامت زن را متحقق شده باشد مگر اینکه دین مقدس اسلام در آن سبقت کرده است. اسلام عزت بخش، با گشودن دروازه های علم و معرفت چنانچه از مردان استقبال کرد زنان را نیز در مسجد پذیرائی نمود تا ایشان علم نافع را بیاموزند.

حضرت پیامبر (ص) میفرماید: "شما زنان تا آنرا از رفتن به مسجد منع نکنید و خانه های شان بهتراست برای ایشان". "آلله واد"

خداوند (ج) از جهت کثرت ملازمت زنان بخانه خانه را بزن نسبت میدهد، چنانچه میفرماید: "و قرن فی بیوتکن ولاتبرجن تبرج الجاهلیه" (الاحزاب ۳۳)

با وصف اینکه خانه را شوهر است ولی از جهت اینکه زن در آن مسئولیت بزرگی را عهده دارا می باشد به او نسبت شده است. دین مقدس اسلام در صورتی از کار کردن زن منع نمی کند و در برابر او تکلیف می نماید تا زن و مرد باید که ضرورت خود، زن و اجتماع آنرا ایجاب بسیار کند، اما این عمل سبب از بین بردن علاقمندی زن از هم بشرطیکه بدون آرایش و زینت از خانه بیرون نرود و در سلوک و روش خود نیز همه جنبه های دینی و مقررات شرعی را از قبیل عدم خلوت با جنسی و طوالت کار تا اندازه که به واریسی از امور منزل است در نظر بگیرد تا باعث ضایع وقت تربیه اولاد زوجیت هر دو در یک خانه زندگی کنند. زیرا زن خودش نفقه را بخویشا بدهد آورده و در زندگی روزمره به سرپرستی ضرورت ندارد تا زواری سرپرستی کند، و در این صورت او دیگر نمی خواهد و خود خویش را تحت رعایت نفسی و اشغال قانونی

ایک همیشه نباشد قرار دهد؟ در صورت وقوع و بعمان آمدن این همه خود سری های یکی بعد گردند. از دیگری آلمان هموزن و همیا به شدن اوتحق یافته و از هر طرف و با مثل گمراه نمودن و دور کردن او از مقصد اصلی انسانیت همیا نمیگردد. (حاجا بر ۲۲ - ۲۴)

زنانیکه تحت شمارهای میان تهی و غریب بنده غرب در هر از ذهن شان بدرشود، زیرا به همین اندازه بدبختی ایک

اثری را در زندگی بجای گذاشتیم، مطمئناً بیگانه وظیفه زن این است تا ازدواج نموده وفا میلی را تشکیل دهند و دیگر هر تلاشی و سعی غیر از این در زندگی شان ارزش ذاتی ندارد.

توصیه من به همه محملانی که سخنگو را می شنوند این است تا نخست از همه متوجه اهمیت این موضوع گردیده و بعداً در فکر کار و شهرت گردند. "الاهرام - ۲۹ - ۵ - ۱۹۶۱"

"فیلس ما کنجلی" نویسنده نامور امریکائی در یک مقاله مشهوریکه تحت عنوان "خانه ... کشور خالی از تشنگی و کشمکش" به تشریح کرده بود می نویسد: "... بعداً زن که ما زنا در بر توادای های اخیر خویش به هم چنان خود مرتکب خیانت شدیم، وقتی نسل گذشته بخانه های خود برگردیم در میگردد. قطار زنان محصور خواهند شد؟"

بعداً از ما داده می گوید: من به این باور و یقین دارم که زنان در خانه حق و امتیاز بیشتری را دارند در صورتیکه ایشان من حیث مربی در منزل خود به دو بارش کنند و بزرگ ترین آزادی این است که شمره نیک تربیه ایشان مصدر خدمت شایسته به اجتماع گردند. "المنار مارچ ۱۹۶۰"

آنچه را که با مع عیب تحت عنوان آزادی زن در اجراء و عمل کرد و در قسمت پر ارزش ترین رابطه زندگی (زناشوهری) از آن گذارده یکی از خطرناکترین عمل های اجتماعی بوده و در صورت تداوم آن حیات اجتماعی را در شرف محصل شدن - قایل خود بخود بیسوی نابودی سقوط می کند.

امام مودودی (رح) این موضوع را چنین تصویر می فرماید:

"آزادی زنان در امور غیرت و مشغولیت شان در شوهر - اقتصادی آنها را در یک مرحله از استغناء از مردان قرار داده و میداد تا بتیکه مرد باید تهیه آسباب معیشت کنند و زن تدبیر منزل، تغذیه و تعلقین می نماید تا زن و مرد باید که ضرورت خود، زن و اجتماع آنرا ایجاب بسیار کند، اما این عمل سبب از بین بردن علاقمندی زن از هم بشرطیکه بدون آرایش و زینت از خانه بیرون نرود و در سلوک و روش خود نیز همه جنبه های دینی و مقررات شرعی را از قبیل عدم خلوت با جنسی و طوالت کار تا اندازه که به واریسی از امور منزل است در نظر بگیرد تا باعث ضایع وقت تربیه اولاد زوجیت هر دو در یک خانه زندگی کنند. زیرا زن خودش نفقه را بخویشا بدهد آورده و در زندگی روزمره به سرپرستی ضرورت ندارد تا زواری سرپرستی کند، و در این صورت او دیگر نمی خواهد و خود خویش را تحت رعایت نفسی و اشغال قانونی

ایک همیشه نباشد قرار دهد؟ در صورت وقوع و بعمان آمدن این همه خود سری های یکی بعد گردند. از دیگری آلمان هموزن و همیا به شدن اوتحق یافته و از هر طرف و با مثل گمراه نمودن و دور کردن او از مقصد اصلی انسانیت همیا نمیگردد. (حاجا بر ۲۲ - ۲۴)

نصیب ما و کسانی که پیش از ما بودند شده است مجال ما کافی
 بالی شوهرش فرض است . و اگر شوهر ندارد، بالی پدر و یا هم
 خواهد بود .
 باید گفت : زن آفریده شده تا ممشون باشد، نه فقه زن

درد دل یک خواهر مسلمان

من این مردوران روسها برای ساداران بان حکما سربرنده آخا آرام تراست و نهلا در پلجری هستند .
 هائیکه نگردد مردم زیاده بر سر و اسرار بان مقاسل در ماه دلوهمین سال بوده ماشا مل پوهنتون گردیدم
 حرب حل و ترجم امامه بر میگردید اصلا آنها برای طبعه من و برادریم ، او به انجیری درس میخواند و من در ادبیات
 مخصوص خود حکومت میکردم . در اینوقت بود که حلقی ها بدار آمدن سیرک و با دارانش مظاهرات شدید علیه آنها در
 صغیر برگردیدند و چیزی حلقی هائیکه در آن دولت مکاتب و پوهنتون شروع کردید در سال (۶۰) مظاهرات شدت
 بودند آنها را بر طرف نمودند و عوض بان بر حلقی ها رو سکار سیاری پیدا کرد . همه ما در این مظاهرات هم داشتیم و
 بدد و مزارات شدید بان شروع کردند . ما سید و اکثر مظاهرات از طرف فاکولته انجیری شروع و سر مرکز
 حیوان دریده یکی بجای دیگر افتادند و تمام کاسه امس پوهنتون نزدیک فاکولته حقوق اجتماع میگردند یکسار
 دیدیم که قوای مریه و دیگر عساکر با اسبها و موترها آمدند
 این نعمتی ها دفعتا فیرهای هوایی کردند و عساکر قوای
 مریه که بالی اسبها سوار بودند با دینده های برقی بسزدن
 دخترها و بچه ها شروع کردند همه دخترها به هر گوشه و کنار پنا
 شدند یک تعداد که به کیرشان آمد آنها را از موهایشان می گرفتند
 و داخل موترها میکردند میخواستند که موترها را حرکت
 ندهند بیهانه های مختلف دختران را به بندی خانه
 های خود ببرند و از آنها استفاده های غیر انسانی نمایند
 بچه ها بالی موترها هجوم آوردند و گفتند اگر گشته هم شویم
 در پلجری زندانی گردید همچنان فامیل امس شمول این دخترها را جانی برده نمیتواند ما میرویم مگر اسبها را
 دخترهای جوانش و یک پسر کوچکش زندانی گردید و دیگر نمیگذاریم بالاخره دخترها را کشتند و پسر را نصف پوهنسون
 هایشان مردا و گردیدند که تا حال هم زندانی هستند . بعد از این موترها انداختند و اول آنها را به بیادارت و بعدا سه
 حکومتی نجیب ، نجیب آنها را از پلجری آزاد ساخت مگر سرجی بر نداشت وقتی بخاک رسیدم تلخون یکی را محملین
 وقتی مردم خیر شدند همه بالی خانه شان ریختند آنها را و پسر سید که مدتی گفتم بلی مگر اسبها را احوال ندارم
 را نیز از بین ببرند و اول نام و تازی از این کثیف هانعت من بخاطر همین هم تلخون کردیم که او را گرفتار کردند
 باقی نگذاشتند . ما داخله عساکر آنها نجات یافتیم و و با دیگر محملین بر دند او را هم گفت که یکسار بخانه ما
 از دولت خواهند کرد که آنها را دوباره در همان زندان احوال بد و هم بسین که خواهرم حابه رسیده بانه خوب

خلاصه مدت (۶) ماه برادرم بندی شد. بعداً کولته کی در صدام میگردید ما خلقی هاستیم ما اولاد سلمان اس مملکت
 میخواست هر روز محفل از طرف رئیس پوهنتون به میزبانی هاستیم . و بعداً وقتی محفل میبندید که دو ما بدان به
 میبندید. مگر محفل میگفتند ما هم صفی های ما پیوه نیلند حاشی مشروف است می رفتند وزیران دوره، امین رادنام
 مادر سیمخوانیم چون آنها از نوب و امتحان پس میدادند و ما را میدادند. و جان دختران امین میرفتند و آنها را
 محفل بکروزی میبندید و دوسه روز دیگر را در خانه میبوندید همه ما میدادند و هر چه را برای شان میزدید. بعداً آنها
 در مکتب هم مظاهرات دختران و پسران شدیداً جریان زدند و ما بدان از دست محفل شکایت میکردند. بعد از این
 دایه اکثریت دختران را به عمارت بندی کردند و یک تعداد انقلاب اکثراً مهاجرت بطرف پاکستان شروع کردید و
 کشته شدند چون اکثراً را که باندته های برفی زده بودند معلمین و محفل در سهای خود را گذاشتند و وطن را ترک
 به اتفاقا هاست بر نبودند. مدتی گذشت آهسته، آهسته بعد از آن حمله برادرم هم بود بعد از اینکه از زندان
 از تحقیق محفل کم، کم از زندان رهائی یافتند. مگر خلاص شدیم و تر از فاکولته انجیری بود آنرا تا نام ما مد
 برادرم را چون محرک فاکولته انجیری معرفی نمود و به پاکستان آمدند در این سال من به صف سوم فاکولته
 بودم در برترماندن و خواهران با پدر ما درم بودیم یک ادبیات هستم، روزی در پوهنتون آوازه شنیدی بود که
 برادر داشتیم روزی میشد که حیران میمانیم که خطور میکنند اکثر مشاوری روسی بحیث معلم برای تدریس در
 خواهند و نان اورا کی خواهد برد. چون پسران کاکا یک تمام فاکولته ها میبند تمام محفل باشند این خبر
 و عمام هم زندانی بودند بسیاری روزها برای دوستانش بین خود فیصله کردند که وقتی آنها آمدند و داخل صف
 تبلیغون میگردیم و آنها میمانند و نان را به زندان میبردند و در صف و ما را با دیگر کنیم همه گفتند در است
 و او میگفت پدرم را بگوئی که نزد این وطن فروشان بروید روزی در صف نشسته ایم و مشروف خواندن درس هاستیم که
 من خودم انشاء الله بیاری خداوند (ج) خلاص میشوم در دروازه صف ما باز گردید و رئیس فاکولته باشی هفت
 زندان بودن برایم افتخار است، چون از وطن فروشان نیستیم صف شدند تمام محفل به استنای چند نفر حزبی هاست
 باید در زندان این وطن فروشان بندی باشم و او در همان صف خارج گردیدیم. اعیان رئیس فاکولته بسیار خراب
 چون شرایط آن اطاق را می فهمید بسیار رخ می برد مگر ده بود گفته بود که این صف بسیار شوش است و ناگردان
 برای ما ملا چیزی نمیتوانست و آن اطاق آنقدر کوچک بود خراب در این صف است چون بزدا داران خود کم آمده بود
 که با های کسی بدستی دراز نمیشد. بعد از مدت شش ماهی برای آنها ما را بد معرفی کرده بود روز دیگر معاون فاکولته
 که برادرم از زندان رهائی یافت پدرم موهای سیاهی با همان چند نفر از مذابا هم همین حرکت تکرار شد و قسمی
 برای رئیس گفته بود روز دیگر رئیس به صف آمد و گفت به کلی سفید گردیده بود .

وقتی او آمد برای ما گفت که در این مدت رنج بسیاری هاستیم به عسکری روان میگیریم و دختران این صف باید
 کشیدم چون تمام شرایط آن اطاقها را می دانستم و برادرم از پوهنتون خارج شود. وقتی با آنها در صف های دیگر هم
 قه میگردید که وقتی ما را به بلخری بردند و محفل را از رفته بودند همه محفل از خود عین العمل شدید نشان
 روپس ها پاشین کردند تمام کابینه امین فکر کردند داده بود. دو، سه ماه به همین ترتیب گذشت بالاخره
 بطرف داری آنها ما آمده ایم و به استقبال ما آمده بودند تصمیم گرفتند که تنها تاجکی ها چون هم فارسی می گفتند
 و دستهای خود را از ما بلند میکردند و یکبار محفل سنگ و هم با آنها آنقدر حاصبت نشان میدهند، همان بود که
 و خوب هر چیزی که بدست شان آمدنای آنها می زد و برایشان دو مضمون ما را که یکی آن جامع شناسی، و دیگر آن تاریخ

توسیع افغانستان بود درس میدادند چون مضمون جامع بود بکار به همان لحنه نیمه فارسی خود بالایی صادر کرده می شناسی را در سهای کمونیستی تشکیل میدادند و فاکولتد سرائی از صفیای من از صنعت خارج شوم گفتیم نواز صفی خارج هاجز، مصامین شان بود در هر صنعتی بدترین مبتدیان گردان شوم فقط از صفیای بی برآیم میک افغان هستم من باید اصلا به آن علاقه نداشتند کمترین در آن ساعت حاضر صف می در این صف بنشینم نه تو، دیدم بکس و عیب های خود را بدند بخا سهای امتحان که مستند به صف می رسم با تو حرف میخواست بر آنکه یک بچه حزبی که در آن حرف نشسته و سوا لها را پیوره کنیم روزی میخواست در ساعت هفتم بود ایستاده بدویم گفت او ایستاد است و نوا کرد تو باید ساخکی بروم از ساعت اول درسی بود دروازه را شکست احترام او را داشته باشی هر چه که استاد میگوید همان طور ردم مسطر استادم دروازه باز شد پیشتر از اینکه مرسکی از این غمی بودم گفتیم احترام من برای تو فرض است چون داخل صف شوم کسی او را سباز آزار داده بود دروازه نگ بادران است من هر کرا ورا احترام نمیکتم، دیدم که هر یک کرده وقتی او دروازه را باز میکرد دیدم اصلا کسی نیست دویشان از صف برآمد و نزد رئیس فاکولته برای شکایت همی حرکت جدیدی باز نگراشته بود و او را آنقدر عصبی کردن رفتند همه هم صف نام دور من جمع شدند و متاثر شدم ساخه بود که هر چه استادم دیدم دروازه باز شد و دوباره بودند میگفتند که ترابه ما زمان نرسد و کدام کپ را با لایت یک، یک زدم وقتی وارد صف کردم یکبار با لایم فریاد سازید گفتیم من از هیچ چیزی نمی ترسم ما و شما اگر امروز کسی که چرا نا حال شد، یک میردی و میک ریختی و اکثر امضو بمقابل این لعتی ها چیزی نگوئیم فردا در خانه های ما شده بود که من علاوه این که نصف برای درس میروم اگر داخل خواهند شد ما فردا در خانه ختم کردید و بطرف خانه رفتیم میروم او را آنقدر مورد سوال قرار میدادم که بالاخره به عذاب در خانه برای هیچکس قهر نکردم صای آنروز که فاکولته مستند میگفت من از این بیشتر اجازه ندارم که غیر از درس رفتن بکنی از همه صف نام آمد و گفت که شاید حال ترا رئیس چیزی دیگری بگویم مثلاً "از اومی پرسیدم که وقتی کشور در اطاق خود بخوابد گفتیم خبری باشد اعهای ۹ صبح بود نماز را روضه اشغال کردند چرا مقابل شان جنگ نکردید" که بعد موظف آمد داخل صف و نامم را گرفت گفت شما را یکبار و ارحط میشد.

من بحث غیر از درس را اجازه ندارم، من حیران شدم گفتیم رئیس اجازه خواستم سلام علیکی نردی نموده گفت بنشین من همین لحظه از خانه آمده ام دوباره یک، یک کرده ام متوجه شدم که یک بچه جوان تر سر علاوه رئیس هم آنجا نشسته چون او با لایم بهانه جوشی میکرد همی تکرار میگوید که سو و بطرف بد، بد می بیند، رئیس پرسیده صف چندم این مرا نا حال آزار میدادی، گفتیم برای آن بخوبی میکوشیم بوهنگی هستی گفتیم صف سوم گفت پانزده سال درس من شد، یک کرده ام یکبار با لایم باز آوار بلند براد خواندی و تا نصف سوم فاکولته رسیدی احترام به استادان کشید و گفت که زود از صف خارج شو کسی که درس مرا اخلال کند و معلمین را هنوز نیا موخته شی؟ گفتیم رئیس صاحب چون که در ساعت او را اجازه نمیدهم که بنشیند یکبار من هم دادم و ندارم هر دو معلم هستند از همه بیشتر من احترام که اگر این لعتی ها را راه بدی خو خوب نمیشود، گفتیم معلمین استاد را خوب تر می فهمم بخاطریکه اگر من آنها توحق ندارم مرا از صف خارج کنی من طفل بیست من یک را احترام یکم پیدا میشود شاگردانیکه مقابل پدر و مادرم محمل همی شخصیت من از بولانتر است من یک افغان هستم بی احترامی میکند، اوسوال کرد که تو چرا با استاد نا جکی سوم را از صف خارج کرده نمیتوانی این بوهنگون و این گفتگو کنی و به او کلمات زشتی را استعمال کردی، چیزیکه صف برای من ساخته شده و اسحا ملک من است، پس از صف گذشته برای من قهر کردم و گفتیم من حال طفل نیستم فراهم از این صف و هم از ملک خود خارج کرده میتوانم یک محمل هستم هیچ استاد حق ندارم محمل را از صف بیرون

شنیدم هم شخصیت دارم، گفت او همان ما و شما است ما و بکدام بد اخلاقی و کدام کار بد دیگری نکرده ام که بمقابل شما افعال خود را بر همان نواری بسیار مشهور هستیم گفتیم استادان مرا بکشند و من خجالت باشم من چون یک دختر افغان درست است رئیس صاحب بشرطیکه همان صاحب خانه بیرون هستم باید از حق خود دفاع کنم ساعت ($1\frac{1}{4}$) صبح بود کند. یکبار آن جوان دیگر که آنطرف نشسته بود گفت کسی که یک همصفا می آمد و برایم گفت که ترا استادان در توید کردی که او را کفتی از صنف بیرون شو طرفش که دیدم م پایین خواسته اند.

از شدت عصبانیت چشمانش از حدقه بیرون گردیده، من به آنها استادان بی طرفی بودند و می فهمیدند که گناه من نیست نرمی برایش گفتم آغا من اعلا" شما را نمی شناسم که کسی در بک اطاق نشسته بودند تقریباً شش هفت نفریکه هم مرا هشتاد طرف من رئیس صاحب است نه تو، و تو کدام نوکر او. میشناختند و هم فامیل مرا. وقتی به اطاق رفتم با همه هستی که از وی دفاع میکنی و حق توهین کردن را اصلاً آنها سلام علیکی کردم. خفتند بشین و هوش کنی کسی بفهمد نداری هرگز هستی از اینجا بیرون برو من با رئیس گسب که چرا ترا اینجا خواستیم گفتند درست است استاد. آنها می زنم، گفت من منشی سازمان اولیه فاکولته، شما گفتند امروز (۱۱) به در پیوهنتون کمیسیون دایر میگردد هستم هنوز تو منشی سازمانی شناسی گفتم نه سازمان و در این کمیسیون ترا از همین مستراح اخراج میکند. ما فکر علاقه دارم و نه به شناختن انسانهای مانند تو و امثال تو کردیم گفتیم حیف نیست که دختری که دارای فامیل ضرورت دارم، بیکبار از سر تا پایم دید و گفت که سرو وضع ات معلوم است که از یک فامیل فیودال باید باشی چون شما تا منافع ترا از دست داده اید. مقابل ما عهده دارید. گفتیم از هر فامیلی هستم به تو مربوط نیست من فیودال نیستم نه خانه کسی را مانند شما حاضر کرده ایم، نه موتر او را و نه زمین کسی را و سرو وضع من کدام چیز دیگر ندارد تنه لباس منظم به جانم است مانند شما کثیف و بی نظافت نیست و گفت حال تو بر و فردا فیصله آخری را در قسمت ات می کنیم، وقتی از اطاق بر آمدم ساعت دوازده به خنده بود تمام همصفا بم بدن دروازه اطاق رئیس جمع شده بودند گفتند که چه گپ شد گفتیم صبا فیصله آخری است ببینم چه میکنند یک هم صفا می آمد در دهلیزها شیکه آنجا اطاق های رئیس، معاونین و سازمان بود میرفت و می آمدن بفهمند که برای فردا در قسمت من چه فیصله خواهند کرد خوب صبا رفتیم بخانه صبا پیش وقتی بفاکولته آمدم یکی از هم صفا بم بمن گفت که خواهر اگر از من میشوی امروز صنف ترو چون دیروز از خاطرتوبه تمام استادان پوهنتون تلفون کردند و امروز ساعت (۱۱) کدام کمیسیون دایر میگردد و بمقابل هم محملین و استادان فیصله در قسمت ات میکنند در این قسمت از همه منشی سازمان بسیار جدی است گفتم خبر باشم همین رئیس بی غیر در همین فاکولته درس خواندن

درین حای که احلا" کلپور در آن حاوود ندارد صرور شان خورد. بعد از آن به اطلاع لیسانس بودم میخواستیم نیست. بالاخره آنها فیملہ کردند کہ خود ما نزد رئیس ماند به همان رشتہ ام در یکی از مکاتب نوان ابفای وظیفہ برویم و از طرف این دختر نزد رئیس برویم من گفتہ مرا سہام ، تقریباً مدت ہشت ماہ در وزارت معارف بخاطر کارم نزد ابیبریدوہ شعا بروید استادان گفتند کہ بوسی مہمی می رفتن مگر ہر روز میگفتند امروز برو و فردا بیابا لاخرہ سواحل خلیی عصبی ہستی درآیندہ برایہمیں کہ نزاری روزی نزد رئیس تدریسات رفتن گفت رئیس ما بہ تقریباً دوروزہم بگویند کہ برو ہستون سہا" سواحل اب صرور مدت ہشت ماہ میشود کہ من در وزارت شعا میروم و میام میگفت میرا ندوآنها رفتند نزد رئیس من بہ صنف رفتن همان ہم سی بی جان عمو حزب ہستی گفت بخیر گفت اولاً" برای کسانی صنعتی من باز آمدو گفت کہ ترا استاد کار دارد رفتن استاد کار دادہ مسودہ رفقای حزب ہستند شعا ہا پسکان را دیدم گفتند ما بر رئیس کپ زدیم فعلاً" موضوع را قبول می رسیدیم آخر ہمہ" ما یکجا درس خواندیم و لیسانس سنس کرده کہ باید کمیسیون شود اگر آن منشی سازمان اصرار ہستیم فرو بین ما و آنها چاہ است گفت وقت بندارم بسیار نکند، همان بود کہ منتظر ساعت (۱۲) بودم دیدم یازدہ و مصروف ہستم ہمیں شرایط اب" اگر خوش ہیبید خوب و گر نہ سیم شد ، دوازدہ مرا نحو استند همان ہم صنعتی ام آمد و حدا حاطت آن ، از ہما نجا بسیار ما" بوس شدم و بسیار آرزو گفت کہ کمیسیون شود رئیس کپ تمام استادان را قبول داشتم کہ بحث معلم تاریخ در یکی از مکاتب ابفای وظیفہ نزد چون آنها گفته بودند کہ اگر این کمیسیون صورت - سہام مکر تمام آرزو ہام را این لعنتی ہا بخاک یکسان بکشد احلا" ماہم برای درس دادن بہ فاکولتہ می آئیم نمودن سخا نہ کہ رفتن تا پدرم پرسید کہ کارت حضور شد یکبار صبا ی آرزو یک استاد ما را بہ اطاق خود خواست و از من بگریہ شدم و تمام قصہ را برایش گفتم او مرا بسیار دلنداری معذرت خواست و رئیس گفت حال من ترا شناختم کہ تو دختر کرد گفت توییہ ما" بوس نشود را بس مکاتب برایت تدریس همان استاد محترم ہستی پدرت شخصی بسیار فہمیدہ و خوب نمودن مشکل است ، مادر ترا ببین کہ بہ ہجہ مشکلدار است از ہما ن پدر یا بدہمین طور دختر باشا مہم" و گفت این است راستی مادر من چون عمو حزب نبود ہر روز او را اصرار استادانی کہ بسیار سابقہ دارند استادان برجستہ" میکردند کہ چاہ سازمان شامل نمیشوی و شاگردانیکہ فاکولتہ ہم ہستند آمدند و ترا برای من معرفی کردند من برا خواستم کہ میں پدر او را دیدم گفت کوی میشود آمد میرا بخشی ، گفت رئیس ما بہ من ہجاکہ از کپ شما رکنسی نمیکم مگر آن منسی سازمان مرا بسیار توییہ کرد. گفت سوا لا بروید رست با اعصاب آرام ادامہ بدہ من با او کپ می زیم ، ہما بطور روزہا میکشد و وصف چہا را فاکولتہ بہ خود را خواست و او را تفا عداد اند. بعد از آن پدرم بیکر پایان رسید. وقتی امتحاباب خلاص نہدم منتظر آن بودیم کہ متفا عگر دیند او را جبراً بہ تفا عسوق دادند چون با آنها برای مادیلولوم فراغت میدہد مگر ہج محل را نمیدادند کار نکردند.

میگفتند اگر دیلولوم را بر استان بدہیم شعا از وطن فرار بعداً" من با پدرم یکجا رفتیم بہ آریانا افغان ہواشی شرکت میکنند اترافکر نمیگردند کہ مردم خانہا ، موزیو عا و شامل شدم و پدرم میگفت اینجا نظریہ سہام وزارت خانہ زمین ہای خود را گذاشتند و ہجرت کردند ما خواطرا" برای یک حا ی خوب است در آنوقت کہ من شامل شدم تقریباً قانسون دیلولوم نمی نشینیم. ہر کسی کہ بہ اینجا آمد میرا پسکان سابق آریانا جاگزین بود. بعد از مدت چہا ریان آن شرکت دیلولوم بسیار پیدا شد کہ با خود بخارج مملکت بردند و پدرد را نیز مریوط دولت ساختند و پدرم شرکت دولتی شدم مگر در آن

شرکت تعداد جزئی ها بسیار کم بود و آنها اکثرًا چون سوید
آریانا از سوید آنها بلندتر بود با ماکاری گرفته نمی
توانستند .

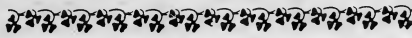
تا حال که من آدم هنوز مشاورین روسی در آنجا نیامده
بود ، مکرر وسعایانت بزرگی به آن شرکت ، نمودند طیاره
(۱۵ DC) امریکائی را به قیمت خیلی نازل فروختند
و در عوض آن دو طیاره ، خیلی ضعیف روسی را خریداری کردند و
در آن طیاره همه سیستم اش روسی بود و پیلوتان ما علاقه
نمیگرفتند که به آن طیاره ، روسی پرواز نمایند آنها (۱۵)
بفرایز پیلوتان خود را آوردند و بر علاوه ، ایکه با طیارات پرواز
میکردند شرایط زندگی خوبی را برای آنها که به لائوس را
وزیران بود همیار کرده بودند و همچنان معاش فوق العاده
زیادی نیز به حساب دار البرایشان می دادند ، شما پرسونل
آریانا از این چیزها رنج میبردند و در هر مملکتی که میرفتند
مورد تمسخر قرار می گرفتند و وقتی پروازهای حاجی ها به جده
شریف بود عربستان گفته بودند که اگر در طیاره یکنفر روسی
باشد جیان تا نرا اجازه نمیدهند و همان بود که پیلوتان
افغان خود ما با طیاره های امریکائی که از سابق بود با آن
ها حاجی صاحبان را انتقال دادند .

بعد از مدت پنج سال خدمتی که در آن شرکت نمود ما لایحه
بخط شرایط سخت آنجا کرده نتوانستیم با شوهرم به
پاکستان مهاجرت کردیم .

استاد محترم و بزرگوار ! این بود فترده ، از خاطرات زندگی
شخصی ام که خدمتتان تقدیم نمودم .

با احترام

خواهرستان ....

محمود الحسن (جاهد)

خاطره ها

داخل شو ، تک تک مکن :

شخص ظالم که در ظلم کسب شهرت نموده بود در زمهره عساکر
دولتی در صدارت وجود داشت ، وی را عوض می گفتند ، برادران
با زداشت شده در زمان امین که بعد از رهائی شان دوباره
زندانی شده بودند حکایت می کردند که وی بیش از (۶۰۰)
زندانی را در اثناء استنطاق چشما نشان را کشیده و درین
عمل مهارت خاص کسب نموده است . تا میرده بازویه خشن
و سخن در ست با متهمین برخورد می کرد و بیجا بر عمل ظالمانه
از طرف دولت ما حجاب و منزلت بود ، کاری که وی میکرد
بدون میالنه قوماندان نظارت خانه کرده نمی توانست .
میرداد دوره ، مکلفیت اش تمام شده بود ما داد و طلبانسه
عسکری بود ، بیوفورم عسکری بتن نمی کرد و با کالاهای شخصی
و طبقه ظالمانه ، خود را پیش می برد ، اکثر اوقات وظیفه
مراعات توبیت اطفا قها جهت رفع ضرورت های طبیعی را وی
بدوش داشت ، حینیکه دروازه ، اطاق را بازمی کرد میگفت
که برای شما نیم ساعت یا کم تر وقت است شما همه ، تا درین
وقت با یید و پاره به اطاق حاضر باشید اگر کسی حاضر نبود
از خود شکوه نماید ، برای رفع ضرورت طبیعی صرف سهویا
چهار تشناب وجود داشت ، و درین وقت محدودیات همه
رفع نمی گردید ، احیاناً طوری شده که از تشناب در حال
رفع ضرورت متهم را جبراً کشیده و هیچ نوع برخورد انسانی
نموده است ، متهمین هم بنا بر ظلم و ناروای های وی
از او خودداری می نمودند تا بی موجب آزارشان ندهد ، تکیه
کلام عوض نام همین بود که میگفت " داخل شو ، تک تک مکن "
این جمله چنین مفهومی را در بر داشت .

زمانیکه اطاق جهت رفع حاجت طبیعی بازمی گردید هنوز
پنج دقیقه سیری نشده بود که به گفتن " داخل شو " شروع می
کرد و مکرر میگفت " داخل شو - داخل شو " وقت پوره شده
است .

گاهی اوقات که بنا بر شدت مرض و ضرورت انسانی دروازه

اطاق زده می شد تا کسی دروازه را باز نرساند و زمینه رفع ضرورت را مساعد سازد، بمجرد شنیدن آواز دروازه میگفت: "تک تک مکن" پسران نبودند که ضرورت است؟ گاهی هم شده که تک تک دروازه را باعث اذیت و آزار گردیده انواع جزا و شکنجه را بار آورده است.

جای عمل حق است و اینکه میگویند "خانه" ظالم خواب است و اذیت دارد. طوریکه همین عوض نام از طرف مجاهدین به جای اعمالش رسیده اعدام انقلابی گردید، ما هنوز در زندان پلجری بودیم که آواز مرگ این جلاد بی رحم برای ما رسید با ورنه دیگر زندانی ها ازین خیرآفتد سرور شدند بمثل آنکه از زندان رها شده باشند.

نه تنها متهمین ازین شخص نامطلوب خویشتر رانگه می داشتند بلکه تعداد بسیار از آن که جبراً به این خدمت تنگین کشانیده شده بودند با برادران بازداشت شده از رویه نادرست این جانی صحبت نموده اطمینان می دادند که توشیو میگوید "ما درین جانی می ماندیم ان شاء الله این بدبخت هم بجای اعمالش می رسد صحبت از عملیات و پیش رفت های مجاهدین می نمودند"

اطاق های مصادرت تحت کنترل شدید قرار داشت، بهره داریکه با متهمین رویه خوب میکرد عجلای تبدیل می شد.

برای متهمین اجازه هیچ چیز نبود، قلم و کاغذ .... دیده نمی شد دوکس یا هم سخنان را که تنگین کنند الاموتسلی دهنده خاطرهای نگفته نمی توانستند با وجود آن همه مشکلات همگان طوری تسلی داده می شدند که دشمن هیچ بی نی بر درمستلا" باز رورق های سیگار در تمام اطاق ها کلمه طبعه و بعضی دعا ها منجمله "لا اله الا انت سبحانک انی كنت من

الظالمین" و جملات فارسی چون "غمگین می باش این هم می گذرد" نوشته شده بود ما زمانیکه شخص مسلمان داخل اطاق میشد بمجرد خواندن مطالب نوشته شده خود را تسلی خاطر داده احساس دگرگونی عجیب میکرد، همچنان غیر مستقیم دیگران با زگومی گردید که هوشیار با شنیده در میان شما اجتنان دولتی قرار درمستلا" و قتی که یک برادر عقیدتی از تحقیق بر می گشت بعد از داخل شدن به اطاق با استیلا خود با او از بلند میگفت که "برای من مستنطق گفت که تو در اطاق چنین سخنی را گفتی و آواز ت ثبت شده است" تا همگان آگاه شوند که جوایس در میان وجود دارد می خواهند که مستند -

با افت دارند بمجرد شنیدن عجیب سخنان حتی ساده لوحان نیز بی می بردند که با بدخوش با وری نگر به هیچ کس مطلب را در میان نگذارند، امثال همجور و ها که بی نگر مبارزه مسلمانان در شرایط استنطاق بود عملاً مشهود بوده است.

زمانیکه متهمین از مصادرت به زندان پلجری آورده می شدند به موتراهی سرپت که بیرون دیده نشود داخل کرده شده انتقال داده میشدند که برادران زندانی نام این نوع موتراهی را "دیگ بخار" نامیده بودند.

انتقال متهمین از مصادرت به طرف پلجری روی چند علت بود که علل عمده آن بترتیب ذیل است.

الف: در روزهای که دولت آن روزها بنا بر عمل قبلی اصرار داشت اطاقهای مصادرت تخلیه می گردید و درین روز ها نمی گذاشت که به نظر خانه مصادرت بازداشت شده گان زیاده باشد بلکه میکوشیدند تعداد کم بوده تا در صورت حمله شریان کامل با ای مصادرت کسی آزاد نگردد، قسمیکه قبل از رسیدن روز ۳ حوت دولت درین باره تجویزی گرفت.

ب: گاهی اوقات ارقام بازداشت شده گان بیش از حدی شکست مصادرت گنجایش آن را نداشت بدین ملحوظ عده را به بلاک های پلجری انتقال داده استنطاق در آنجا صورت می گرفت.

ج: تعداد دکه و وسیله های نسبتی شان تکمیل شده به خانواده های محول میگردد.

د: آن عده بازداشت شده گان که روی عداوت های شخصی بدون اسناد موثق بزدان کشانیده شده بودند با افسران بیوگرافی آن روانه زندان پلجری می شدند تا آنکه اسناد جعلی در مورد ترتیب نموده وی را به اطلاع معاکمه نمایند و یا بدون سرنوشت چندین سال را به زندان سپری کنند.

دروقت ورود به پلجری از طرف زندانیا که قبلاً وارد محبس پلجری گردیده بودند در قهقهه گردیده با اهل محبس صحبت و برادران حال زندانی بگون را از او درین دور میساختند. درین حالت جهان اخوت و برادری فضای غمناک امارت را دور داشته سرور و لبخند را به پیشگاه مسلمانان نمایان نمیکشت.

دشمن زبون و خشم سوگند خورده با زهم در تلاش آن است تا دام اسارت را گسترده این محرومان حریت را که دارایی تاریخ ساخته زمینه حاکمیت خود را در محوطه زندان پلجری مساعد سازد. بناءً و قیقا نه زبان بگون می کشوند و می گفتند "ما شما را با این خاطر آورده ایم تا تجدید تربیت شده فریب نخورید، از اعمال قبلی تان نادم شده از دولت مهربان خود حمایت کنید، دولت مهربان است زیرا با وجودیکه شما علیه آن فعالیت کردید ما با آن هم شما کار لا و تان میدهد، خیر است انسان در زندگی اشتباه میکند، شما هم اشتباه کردید و...."

اما این زندانی بیچاره که از حیث عقیده و ایمان با مشاهده کردن وحشت های این اعمال در دوره استنطاق را سخت تر شده نسبت به زندگی قبلی خود هویت اصلی دشمن را خوبتر درک نموده است با خود تبسم نموده میگوید "این بی شرمان هنوز امیدوارند تا ما به ما ن کشف شان سقوط نموده در کنار ایشان ایستاده دست بچنانیت زنیم، این همه چیز دروغ است، زیرا در اولین گفته شده بود که ترا برای پنج دقیقه کار داریم این پنج دقیقه هیچ ختم نمیشود، هنوز بمن خطاب فریب خورده می شود. من که مسلمان

تذکره می‌دهم.

شب ۲۱ جدی سال ۱۳۶۰ در اطاق ۱۷۲ منزل ۲ بلاق ۲ بودم، این اطاق از جمله اطاق‌های عمومی بود که در حدود (۱۵۰) نفر زندگی میکردند نمازخیزان را خوانده عبده پروگرام تلویزیون را تعقیب میکرد و بعضی‌ها مشغول وظایف چون تلاوت قرآن مجید، اذکار و اوراد بود و بعضی به بستر استراحتیه بودند درین حالت مسئول اطلاعات با چند تن از صاحب منصبان و عساگرداخل اطاق شده مستقیم بجای من آمد و گفت که فلانی توهستی؟ گفتم بلی، گفت از جای برخیز، من و کسانیا که در اطرافم بودند همه را تالشی دقیق کردند، کالاهای خواب را بدین‌گرونی کرده خلاصه حسب‌الخواهش تالش کرد و دو تن از ژرپکان کاسه‌ها برداشته لحظه بعد تراسی آدونام را گرفت و من را هم بردوبه اطلاعات داخل کرد، دیدم که مرا طاعات نشسته است پاره از کاغذ شتاب را برای افسرداد تا بمن دهد و گفت بنویس من گفتم چه بنویسم و توسط چه؟ گفت، با آن قلمی که دفع دعوی می نویسی بنویس "روی راه پور سخن می زند" من گفتم چون مورت دعوی از طرف قوماندا نی برای اشخاص داده میشود بنا " قلم و کاغذ نیز میدهند تا دفع دعوی نوشته شود هر که بمن مورت دعوی می آرد قلم و کاغذ نیز می آورد. خیر بفرمورت غضبناک شد و قلم داد گفتم چه بنویسم؟ وی کاغذی را می دید و نام را می گفت، من می نوشتم، زمانیکه کاغذ را برایش دادم به همکاران خود گفت که "همین است" من نفهمیدم که مطلب اش چیست؟ روبه طرف من کرد و گفت که این است که روی کاغذ را بنویس که گفته؟ من متحیر شده گفتم کدام است؟ گفت همین است که در دست من است، گفتم شما چه میگوئید من مطلبتان را در کونکردم با زهم غضبناک شده گفت این است که از زیر برالاش توبیاقیت شده و درین اسماء (۲۷) نفر تحریر شده و در مقابل نام هارقم ده، بیست و سی شده است که بیان جمیع آوری حق العفویت را میکند و در آخر ورق نوشته شده که "از راهیکه توبیاقیت کرده ایم با زمینی گردیم" بنا " توبان را ندهی نموده بخدولت فعالیت میکنی، من گفتم این همه غلط است زیرا در وقت تالش من ندیدم که شما چیزی را از نزد من یافته باشید این همه زمینه‌سازی برای اذیت من بوده دیگر هیچ مفهومی ندارد. درین حالت یکی از کارکنان اطلاعات برخاسته بلی بمن حواله نمود و بنا سازا گفت، خیر من استدلال می‌کرم و آنجا دشنام میدادند و مبتغای ضعف منطق و استدلال خورده‌گیری به حزب اسلامی کرده من را بی‌خرد خطاب کرده بن بحث و عیب‌گیری و فحش‌گویی آنها االی ۱۲ بجه شب دوام یافت و در حوالی ساعت ۱۲ بجه شب آمر اطلاعات به همکاران خود مرکوشتا من را یک پیرا همین و تنیان (دیگر کالاهای من گرفته شد) به "هواکش" اندازند برادرانیکه با خصوصیت "هواکش" آشنائی دارند می‌فهمند که بودن در "هواکش" در موسم زمستان چه تکلیف و

با تقاضای ایمان خود روانه سلول زندان شده ام یا آبا دون همت شده‌تن به خسیان دهم یا آنکه مردانه زیست نموده هیچگاه تطیع به این همه زرق و برق مزدوران نگردم و آری ای برادر بارها گفتند زلی عمل نکردند، بزبان چیزی است که دل آنرا تکذیب میدارد، می‌خواهند که بمن و تو تجارت نمایند، این همه گرامت انسانی و شرافست آدمیت را به ابتدال کشانیده دیگر به آبرو و شرف جای نگذارند، همه و همه از جانبی برای جنایت.

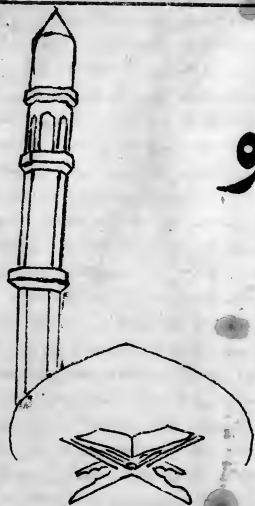
زمانیکه اندرز و نصایح خاصه می‌یابد این زندانیان تازه وارد به اطاق‌های مختلف تقسیم شده اجتنان جهت انجام وظایف با آنها در تماس شده را پورتهیه می‌دارند. منابع اصلی که این اجتنان را توظیف میداشت دو منبع "چینل" بود.

۱- چینل اطلاعات: که به تربیه نمودن جواسیس و تهیه راه پورهای جعلی و قتل و ناوقت زندانیان را اذیت و آزار داده باعث ملالت خاطر می‌شدند بی‌خردی را اغوا می‌کردند که در مورت فعالیت به نفع دستگاه دولتی حبس‌شان عفو گردیده راه می‌گردند و برای این‌ها غوا شده گان هیچگونه امتیاز نبود جز آنکه بعضی اوقات پایبازهای شان را در حالت‌های که اجازه ملاقات نبود اجازه داده دیدن میکردند هکذا خوراکه که اجازه نبود، برای آنها فوق‌العاده اجازه داده میشد البته بعضی انسانهای معقول روی شناخت بسیار صاحب منصبی ازین استثناءات نیز مستفید می‌شد.

۲- چینل قوماندا نی: از طریق قوماندا نی بلاق نیز عبده تحت تربیه گرفته می‌شد تا راه پورتهیه داشته موجب آزار مردم گردند. در میان اطلاعات و قوماندا نی تفاصیل و وجود داشت، یکی از علامات این تفا داین بود که اگر از طریق چینل اطلاعات شخصی مورد ضرب و قرا می گرفت قوماندا نی به دلجوئی آن شخص پرداخته عمل کادیت‌ها را بکوش می‌کرد و حتی گاهی قوماندا نی بلاق به اطاق‌ها آمده و میگفت قوماندا نی بلاق من هستم دیگر براری هیچکس حق آن نیست تا با شما کاری داشته مورد اذیت شما گردد، اینگونه بیانات روی دلسوزی نبود بلکه به خاطر آن بود تا از یک طرف پیوستن را در میان محبوبین انسان معقول جلوه داده در جلب و جذب بیشتر اقدام کند و از سوی دیگر به مقامات بالا مقام قهرمانی حاصل کرده توانسته باشد که از طریق خود را پور بیشتر نسبت به چینل اطلاعات را راه دارد. ولی ما می‌دانیم که میگویند "سگ زرد برادرش فال است" هر دو از یک کاسه آب می‌خورند و یک هدف را تعقیب نموده منتج به یک غایه می‌گردند.

گاهی هم شده که به اساس راه پور جعلی زندانی بیدفاع با لنوبه از طریق کارکنان خادوپرسونل قوماندا نی تحت شکنجه قرار گرفته بگونه‌های مختلف تعذیب شده است. برای آنکه مطالب متذکره فوق مستند ذکر شده باشد به اصطلاح یکی از عملیات مشترک قوماندا نی و اطلاعات را

دروزی اسرار او حکمتونه

کافي وچي ديو مسلمان لپاره مووړي ته
د ترغيب لپاره ويلي وای چي خدای
جل جلاله دروژي دنيولوا مرد تره کړي
اوددی وينا ته وروسته ضرورت نه ا حاس
کيدای چي دروژي گټي اورا زونه موورته
حساب اوپه گوته کولو خودود د ليلو نو
په وجهي د تاپوچي اسرار او فواشيدي
په گوته کړوا و هم په لاندی ټول :

اول : خدای جل جلا له په خپلو ديو
قرآنی ایا تونو کي را پتولدی چي ديو څه
دا مر به کولوا وبا ديو څه نه دمنځ کولو به
تر څ کي يي دهغه گټي او ضرر ته اشاره
کړي څوددی گټي او ضرر په بيا نولو زموږ
د بهنو رويا نه کړي اود رويا نه دهن سره
دهغه عمل په هکله فکر وکړي او بيا يي
عملي کړو ، خدای جل جلا له دا زونه

ددی لپاره بيان کړي څو خپلو بندگانو
ته وښيي چي هغه څه چي دوی ته يي دکولو
اوبانه کولو مرکزي اودا هميشنی تگ
لا ره او شريعت يي ورته را استولي هر
وخت اوبه هر هره جزئيه کي دخلکو لپاره ره
مصلحت له گان سره لري يا گټه وري په برخه
کوي اوبيا يي د ضرر نه ژغوري .

کله چي کورونو ته دورت په هکله د اجازي
اختلوا د براهه گوته کوي فرما يي :
ثان لم تجدوا فيها اجد فلا تدخلوها
حتي بوء دن لکم وان قبل لکم رجعوا
فارجعوا هوا زکا لکمط "نور ٢٨"

که هلته (کورکي) څوک ونه مومي تر
هغه مهل وروڼو څوچي اجازت درکړای شي
او که درته وويل شوچي بيرته سنا نه شي
نوستا نه شي داستاسي لپاره دپاکي خبره

ده .
پدې آيت کي دذلک اذکي لکم يعنسي

ستاسي لپاره دپاکي خبره ده .
فلسفه اورا زيان شوی .
کله چي مو منا نوته دخپلو نظر وړنو د
لاندی ساتلو لار پتو د نه کوي دهغه آيت په
اوپدو کي دا راته وایي :
قل للمو منين بغضوا من ابمارهم
ويحفظوا فروجهم (ذلک اذکي لکمط)
(نور ٣٠)

مو منا نوته ووايه | څو خپل نظر وړنه
پټ کړي او خپل شرم ځا يونه وساتي دا
ددوی لپاره به دپاکي خبره ده .
دلته خدای جل جلاله دموذوع رازنه
دا زکي لهم (ددوی لپاره به دپاکي خبره
ده) په نورو کي اشاره کړي .

بلکي دروژي په هکله چي راته امرکوي
دهغه فلسفه او حکمت هم دخپل معجز کلام
په يوه کلمه کي راته بيان نوي فرما يي :
يا ايها الذين آمنوا کتب عليكم الصيام
کنا کتب علی الذين من قبلکم لم نعلمکم
تتقون "د تقوي سوره ١٨٣ آيت"

ای مؤمنانو به تا سوړه فرض کړل شوی
داسي لکه په نورو چي دتاسي نه مخکي فرض
کړ شوی وه څو تاسي تقوي لرونکي شي .
ددی آيت په پراڼکي دروژي حکمت لکه
غريگه خدای جل جلا له ورته اشاره کړي
تقوي او اتقاء ده يي ځا په نوې چي
تقوي او اتقاء ته په لنډ ټول د لپه توضيح
لپاره اشاره وکړي څو لکم تک تقون کلمه چي
په آيت کریمه کي ياده شوی اود تقوي او
اتقاء په معناده وپيژنو .

تقوي : دانسان هغه غوره خوی ده چي خدای
بي خوښوي اود يي غوره خوی په درلودلو
سره دنوموړي ښه خوی د ټينگتن سره خپل

محبت څرگندوي اودهغه په وجهي ستاسي
اتقاء : دوقايي په معنا ده يعنې هغه
خوی او عمل چي هغه سړي دهغو اخلاقونه
ساتي کوم چي له ټولني او افرادو لپاره
زيان ورسونکي وي .
رسول الله صلی الله عليه وسلم هم پدې
ارتباط داسي فرما يي :

"انما الصوم جنبه (وقايه) ، فاذا کان
صوم احکم فلا یفرط ولا یفسق"

هر مووړوژه (له ناوړه اخلاقو او دوزخ نه)
وقايه کونکي ده کله چي دتاسي نه يو روژه
لرونکي وي نه دی جماع کوي او نه فسق :
رسول الله صلی الله عليه وسلم هم پدې
دروژي حکمت او بيا يي ادا بوته اشاره کړي
ده څو لمبو خوي انساني فکرو مني او
له بلي خوا يي تاثير زورشي اوددی لپاره
چي مو من چي کله عبادت ادا کوي نوپه
پوره ټاټا او اطمينان سره يي ادا کړي .
همدا وجه ده چي ابراهيم عليه السلام دم
دليل وړاندی کوي کله چي د خدای (ج) څخه
نمني او د بيا ژوندی کيدلو په هکله پوښتنه
کوي او خدای (ج) ورته فرما يي :

"ا زلم تو؟" "يا ايمان دی ندي
راوي .
ابراهيم عليه السلام ورته فرما يي :
ايمان می را وېي خوددی لپاره پوښتنه

بحث‌های بعدی روشن ترمی گردد."

فقرات ب، ج، د، و، ز، ح، ط، ی، ک، ل که تحت عنوان دوران قوای مسلح تذکریافت شامل دوران حارتدوی نیزبوده است.

ب: ازرفتن به تفریح منع شده سخن گفتن با سایر محبوسین با حول و کنارش برایش اجازهنیود.

ج: با ضرب و شتم روانه اطاق جاسوس‌های می‌شد. "دریاره اطاق جاسوس‌ها بعداً" تفصیل می‌آید.

ه: به تحقیق ارجاع می‌گردید.

و: در صورتیکه یک اطاق مجموعاً جزائی میشد از چای، منقل و تفریح محروم میگردد.

ز: به بعضی اعمال شاقه نیزسوق داده می‌شد.

ح: به اطاق جزائی‌ها تبدیل می‌گردید، در مورد اطاق جزائی‌ها مطالب عمده و جالب بعداً ذکر می‌گردد.

طورشومنو: از جمله برادران را که ریش‌شان را خشک تراشیده بودند دوی آن‌را بدیکتم برادر بزرگوارالحاج حارنوال صاحب نمرالده‌خان که از احترام همه محبوسین بهره‌مندبوده با بزرگوار و تجارترب اسلامی‌شان دیگران را بیشتر در راه دین و شرف انسانی دعوت نموده با اندازه‌های اسلامی تسکین آلام می‌کرد، در دوران قوای مسلح از طرف اجنتان و وپرسونل دولتی مظلومانه ریش‌شان تراشیده روانه اطاق/ماثویت‌ها شد تا با زندگی درین اطاق ناآرامی روحی‌شان بیشتر شده از ضایع اسلامی دست‌بردارشود.

هكذا برادران جوان محمدظا هر با عشق و علاقه بی‌حده بدست پیا می‌بردند و با جوانی خود خوشترن با سبانت پیا میرزینت داده موجب ناراحتی دشمنان این سنت شده بود، بدلیل را بپوریک نفرماثویت‌که توسط این برادر جت عدم مراعات دستوران اسلامی مورد تهدید قرار گرفته بود، در دوران حارتدوی بی رحمانه ریش و موی سرش ماشین شده از اطاق تبدیل و بعداً از چند روز جزائی برایش حق رفتن به تفریح داده شد.

این برادران با هم در اطاق "جزائی‌ها" یا بنام "لیدران" بودیم در مورد این اطاق تفصیلات می‌آید. تاریخ ۱۹ سرطان سال ۱۳۶۵ روز جمعه ساعت ۹ بجه بود که یک سرآز دولتی آمد و این برادر را با برادر دیگر گردان این هر دو را به قومانده‌ای برد، چون برادران پیش‌بین بودند که اگر دولت جت جزائی ساختن برادران اقدام کند ما هم دست به عمل می‌زنیم این اطاق دارای پنجره بود پنجره قفل بود ما نمی‌توانستیم اطراف پنجره شده از بیرون مملوسات درست حاصل نمائیم، بهر صورت از فاصله پنجره‌ها از داخل اطاق به موازی دروازه اطاق دهلیز جانب قومانده‌ای را بعضی برادران تحت مراقبت قرار داده بودند چند لحظه بعد یکی از برادران صدا زد و گفت که: ظاهراً همراهی آن برادر دیگر ریش و سرش‌شان را تراشیده و به سرهای‌شان گل

ولای مالیده بالابرد. درین حالت همه برادران به هیجان آمده غیرت اسلامی‌شان به جوش آمد، هر یک میگفت چه کنیم؟ اگر دست زیرالاشه زده و به طرف اعمال وحشیانه دولت بنگریم دیگر اسلامیت ما چه شد؟ فردا اگر این برادر با ما رو برو شده ما را بگویم دشما غیرت‌ناشدید که بجای خود نشستید، بسیاری دشما هم مثل ما جزائی می‌شدید، ما در برابر این برادر چه جواب بگوئیم؟ "واقعاً" علایم برادرانه در زندان اسلامی بود" همه گفتند اعتاب می‌کنیم، تصمیم اخذ شد از هر تنظیم نماینده‌ها تعیین شد تا پیرامون این موضوع تمامیم درست و معقول اخذ نمایند همه بجای خود نشستند دیگر هیچ کس حق مداخله را نداشت جز نمایندگان تنظیم‌های جهادی. "گرچه دونفر برادر حزبی ما جزائی شده بود ما همه برادران را هم تنظیم ما همکاری برادرانه و اسلامی‌شان را رعلا" نمایان ساختند" لحظه بعد ترس بران دولتی دروازه را باز نمود تا نان خشک آورده شود و صا د که بیا نشینان بیاورید، همه برادران گفتند که نان نمی‌خواهیم ما انسان هستیم به برادران ما رویه غیر انسانی شده ما قوماندهان را کارداریم، برو برایش بگو تا هر چه زود تر خارج شود و به خواست‌های ما جواب گوید، سر باز نرسیده بدون آنکه دروازه را قفل شد ما بدیه عقب دویده به قومانده‌ای رفت، آن شخص ظالم که برادران ما را جزائی ساخته بود لرزیده با تعداد زیاد افسران و عساگرداخل اطاق شد چون رعب زندان‌یان در قلوب آن‌ها جایگزین شده بود بنام تنها نماینده از طرف محبوسین لت و کوب نشود. پرسید که چه مطلب است؟ همگان بدون آنکه عجز نما بندگان گفتند تو انسان هستی؟ تو چرا ریش و موی سر برادران ما را تراشیده جزائی ساختی چون این دول هست جواب نداشت میگفت "سار در مقابل شما کدام عمل نکرده‌ایم" درین وقت کم مسئله به اصطلاح مصالحه ملی از طریق تلویزیون پخش میشد. برادران گفتند دشما مردمان بی‌تنگ و دروغ گو هستند در تلویزیون اعلان مصالحه میکنند ما وحشیانه در اینجا عمل را انجام میدید. افسران و عساگرداخل شدند که تجمع برادران را درهم پاشند کش و کبر آغ‌آزندان بی‌جانی یک برادر را از کبریا نشان کشید بطرف دروازه میدوید آن برادر این جانی را بطرف اطاق میکشید. چون تعداد دولتی‌ان بالای آن برادر هجوم آوردند و را با پیراهن کهنه بیرون کردند. مردم میگویند که "گروه‌ات را جیلک می‌زام" مردم شنیده اند ولی ما به چشم دیدیم که گروه همان برادر جیلک شده بود" بالاخره با کش و کبر چپا ریش و دیگر برادران را که مربوط تنظیم‌های مختلف جهادی بودند با خود بردند و جزائی ساختند. از طرف محبوسین محفل برپای شوشن (برادران بالانسوبه) درباره اعتاب تمامیم نمایندگان بحضور همگان بهانات خود را ارا شده داشتند. در یک کنش اطاق که برپا داشتن مجلس، با مسخرانی‌های خود ادامه میدادیم درین حالت دوشن از موی سفیدان را قومانده‌ای خواسته و

افغانستان په تير ه عيسوی

سياشت کی

- ټولونکی اولیکونکی: عوض الدین "صدیقی" د شفق مجلې گرانولوستونکو!
- په لاندینو کړنوکې به تا سودا فغانستان په باب د هغو سیاسي جریا تا تودنیت په نیت را ټول ټولو مطا لېب دوه برخه ولواي چي د شفق په تیره کڼه کی مود هغه لومړی برخه ولوسته هیله من یو چی دا ستفادی وړ بوگرځسی .
- د ا ه م دیا د لویو بولم چی دارا ټول شوی مطالب اکثره زما دشخصی یا دېتونوپه اساس دی چی درادیدوگانواو اخبارونو څخه می لاس ته راوړی په هغوی د ښو نیو تیرا و بهیرید له ا مکانه لری نه بولم . پدی خاطر خیل معذرت دهغو دلوستلو څخه مخکی درته وړاندی کوم .
- صدیقی
- فبروری :
- ۱ فبروری ۱۲ سلواغه : د ایران د بهر نیوچارووزیرولایتی د افغانستان موضوع په ارتباط پاکستان ته راغی اود اسلام آباد په هوایی ډگرکی خبریا لاتونه وویل : د افغانستان په راتلونکی حکومت کی باید د ټولنی د ټولو طبقو غوی برخه ولری هغه د ا ه م وویل : ایران او پاکستان د زیات مدینودا خدا وایووالی لپاره دما تا هلی ځلی کوی .
- ۱ فبروری، ۱۲ سلواغه : دکابل دگډوډاگی رژیم یوه نظامی الوتکه د پاکستان د "بنو (سیمي سره نژدی راولویده او پکچی ناست کسان ووژل شول .
- ۲ فبروری، ۱۳ سلواغه : د پتکله دیش د بهرنیوچارووزارت اعلان وکړ : چی خپل ټول سفارتي کارکوونکی بی دکابل
- پارڅخه رابللی .
- ۲ فبروری، ۱۳ سلواغه : د ایران د بهرنیو چارو وزیر "شوارنا دزی" د دسی بی سی سره په مرکه کی وویل پکه روان مجاهدینو دا وه گونی اشکاف مشرا نوسره خبری وکړی .
- ۳ فبروری، ۱۴ سلواغه : صفت الله مجددی دا وه گونی اشکاف رئیس په نخمی توگه د ایران د بهرنیوچارووزیر نشی ساتلی .
- ولایتی سره ایران ته سفروکړ، ترڅود مجاهدینو د مشورتي شورا دجوړیدو په باب مشرملوی خالید یوه مطبوعاتی کفرانس په ایران کی میشته احزابو مشرا نوسره په ترڅ کی دا بران دولت څخه غوښتنه وکړه چی د افغانستان په مسئله کی لاس خپری وکړی .
- ۳ فبروری، ۱۴ سلواغه : دروسی قواوتل وهنه بنده کړی، هغه د ا ه م وویل چی ایران بیرته پیل شول او یولیو قطار بی دکابل ته د مجددی سفرد هغه شخصي سفر . او څخه دروسی پر لور حرکت وکړ .
- ۴ فبروری، ۱۵ سلواغه : معتمیز خبری منا بهر یو پټ ورکړ چی روسا نود خپل قوا و د ټولسره یو چای زیات شمیر بنديان هم روسی ته وړی .
- ۴ فبروری، ۱۵ سلواغه : په ملگرو ملتو کی د افغان مها جری نوسره د مرستی کمیټی رئیس مدرال دین آغا خان اسلام آباد ته راغی ترڅو د مها جری نود بیباک تنیدلو په باب د پاکستانی مقاماتوسره خبری وکړی .
- ۴ فبروری، ۱۵ سلواغه : هغو روسی د مها جری نوترستیدلو لوروسته به لومړی بوڅیا نوچی دروسی قوا و پر وتلو ښی ظارت خورا کی او په دوهم ځلی د ضرورت نسور کاوه دوه تنه فرانسوی ژورنالستان بداسی مواد مها جری نوته ورسول شی هغه د ا ه م حال کی چی دروسی قوا و عکاسی بی کوله وویل : چی پدی حده کی مکمل پروگرام ویشتل اوتپیان بی کړل .
- ۵ فبروری، ۱۴ سلواغه : دروسی د بهر نیوچارو وزیر "شوارنا دزی" پاکستان ته دروسی قوا و عموئی قوماندان دیوی سفروکړ ترڅو د افغانستان مسئلې په باب وینا په ترڅ کی وویل : روسی قوا و به د پاکستانی مقاماتوسره خبری وکړی .
- ۶ فبروری، ۱۷ سلواغه : د پاکستان څخه ووځی .
- مدرا عظمی بی نظیر بو تودروسی دبهرنیو چارو وزیر شوارنا دزی سره ترکتلو وروسته دسی بی سی سره په مرکه کی وویل پکه روان دکابل گډوډاگی رژیم سره مرسته بنده کړی ځکه هغه دومره ضعیف رژیم دی چی دروسی بوڅو تورتول وروسته خان هم نشی ساتلی .
- ۶ فبروری، ۱۷ سلواغه : د اسلامي حزب مجاهدینو د مشورتي شورا دجوړیدو په باب مشرملوی خالید یوه مطبوعاتی کفرانس په ایران کی میشته احزابو مشرا نوسره په ترڅ کی دا بران دولت څخه غوښتنه وکړه چی د افغانستان په مسئله کی لاس خپری وکړی .
- ۳ فبروری، ۱۴ سلواغه : دروسی قواوتل وهنه بنده کړی، هغه د ا ه م وویل چی ایران بیرته پیل شول او یولیو قطار بی دکابل ته د مجددی سفرد هغه شخصي سفر . او څخه دروسی پر لور حرکت وکړ .
- ۴ فبروری، ۱۵ سلواغه : معتمیز خبری منا بهر یو پټ ورکړ چی روسا نود خپل قوا و د ټولسره یو چای زیات شمیر بنديان هم روسی ته وړی .
- ۴ فبروری، ۱۵ سلواغه : په ملگرو ملتو کی د افغان مها جری نوسره د مرستی کمیټی رئیس مدرال دین آغا خان اسلام آباد ته راغی ترڅو د مها جری نود بیباک تنیدلو په باب د پاکستانی مقاماتوسره خبری وکړی .
- ۴ فبروری، ۱۵ سلواغه : هغو روسی د مها جری نوترستیدلو لوروسته به لومړی بوڅیا نوچی دروسی قوا و پر وتلو ښی ظارت خورا کی او په دوهم ځلی د ضرورت نسور کاوه دوه تنه فرانسوی ژورنالستان بداسی مواد مها جری نوته ورسول شی هغه د ا ه م حال کی چی دروسی قوا و عکاسی بی کوله وویل : چی پدی حده کی مکمل پروگرام ویشتل اوتپیان بی کړل .
- ۵ فبروری، ۱۴ سلواغه : دروسی د بهر نیوچارو وزیر "شوارنا دزی" پاکستان ته دروسی قوا و عموئی قوماندان دیوی سفروکړ ترڅو د افغانستان مسئلې په باب وینا په ترڅ کی وویل : روسی قوا و به د پاکستانی مقاماتوسره خبری وکړی .
- ۶ فبروری، ۱۷ سلواغه : د پاکستان څخه ووځی .

۹ فیبروری ، ۲۰ سلواگی : دامریکا ۱۳ فیبروری ، ۲۴ - لواگی : دیکابل دهوایی ورکسری .
نوی جمهوررئیس "جورج بش" دفا

هيوادکا بڼه راوغوښته ترڅو د ديولمراسمون تر اړه کو لووروسته خپل افغانستان په باب دروستي پوځونو تر عبادت سټانه شول .
 ١٦ فبروري، ٢٥ سلواغي: د جمعته نجات ترڅو کي وييل : پاکستان د هغه ١٦ فبروري، ٢٧ سلواغي: په پشاور کي د پاکستان له خوا ټاکل شوی عمومي کمشنر " سمندر مومند " د نوي وينا په ٢٥ سلواغي: د جمعته نجات ترڅو کي وييل : پاکستان د هغه ١٦ فبروري، ٢٧ سلواغي: په پشاور کي د پاکستان له خوا ټاکل شوی عمومي کمشنر " سمندر مومند " د نوي وينا په

۱۶ فروری، ۲۱ سلوا غی: دمچا دھیشکو سرہ بہ مرگہ کی ویل: ترخوچی س بہ
 ۱۶ فروری، ۲۱ سلوا غی: دمچا دھیشکو سرہ بہ مرگہ کی ویل: ترخوچی س بہ
 ۱۶ فروری، ۲۱ سلوا غی: دمچا دھیشکو سرہ بہ مرگہ کی ویل: ترخوچی س بہ

۱۶ فبروری ۲۲، سلواگی: دمجا دھینسو
مورتی شورا استاسیاف دشورا ویندو ی
پاکہ ۔ اور استاسیاف دو ییندو ی بہ حیث
ہو۔ کلو وروستہ دھینسو دھینسو
غرائش بہ ترخ کی ویل: بہا پراست
۱۷ فبروری ۲۸، سلواگی: دمجا دھینسو
مورتی شورا استاسیاف دشورا ویندو ی
پاکہ ۔ اور استاسیاف دو ییندو ی بہ حیث
ہو۔ کلو وروستہ دھینسو دھینسو
غرائش بہ ترخ کی ویل: بہا پراست

دېشته ازابو مشراوسره خبرې روانې ۱۲ فبروري، ۲۵ سلواغي: دمجا هدينو كي دروښي سفيريدوي ويښا په ترڅ كي
انشاء الله يوې نتيجه ته برسو او دكوي مشورتي شورا غونډي په مدينه الحجاج دملگرو ملتوڅخه وروښتل ترڅو په
دې په يدي مشورتي شوراكي كېدون كي ادامه پيداكړه بډاسي حال كي چې افغانستان كې ددواړو ملتونو دتړاو

۲۲ سلواغي، دكا بېل د
اکي رژیم مشر "نجيب" دبوي وينا

۱۵ فبروري، ۲۶ سلواغي: دروسي قوا، اوريندبدرقرارولوغوبسته هم وکجه .
 آخري، صاحب منصب جي دروسي قواو مشرو ۱۷ فيبروري ۲۸ سلواغي: دروسي مشر
 پادي حال کي دافغانستان غه ووت چي.
 بهاضاح دوست، بلغغه بد، وليره او هغه کي دافغانستان غه ووت چي.

بروری، ۲۳ سلوا غی: د پاکستان
عظمیٰ بی نظیر بونود کا بل روز ۱۵
بروری، ۲۶ سلوا غی: دانشگاه
و غنبل شرقیہ افغانستان کی دملحی
لیارہ کاروکی.

١٨ فبروري، ١٩ سلواغي، دمجا هدينواوه
خوني اشتلاف مجدي داشلاف له رياست
ايسته اوپرځاي بي مجديسي مجدي
داوه کوني اشتلاف دريښه ته تکرار کړي.

د مجاهدین په لاسونو کې د ۲۲ سلواغې : ذبیح الله
په اسلام آباد کې د یوه مقبوعه غوښتنه
نن په تېږه کې وویل : که په
کې مشتمل نه وي ، د ۱۶ فبروري ، ۲۷ سلواغې : دروسي د بهرنیو
اطلاعاتو له لارې د ۱۸ فبروري ، ۲۹ سلواغې : دکا سېل
په بدې حالت کې د پاکستان پریښود .
ځواکي رژیم دا وضع د خرابیدو له امله
خطراتي حالت اعلان کړ ، او ددوی په
اطلاعاتو له لارې د ۱۶ فبروري ، ۲۷ سلواغې : دروسي د بهرنیو

تاریخچه و سیر تحولی نظام حقوقی ایران را در این کتاب به تفصیل و با دقت و عمق بررسی کرده و به بیان روشنی و سلیس و با استفاده از منابع معتبر و به روز، به بیان آورده است. این کتاب را می توان یکی از بهترین و جامع ترین منابع برای مطالعه و تحقیق در زمینه حقوق اساسی ایران دانست. این کتاب را می توان یکی از بهترین و جامع ترین منابع برای مطالعه و تحقیق در زمینه حقوق اساسی ایران دانست.

۱۶. فروری، ۲۷ سواغی: دجیہہ جیات دورو، دوستون پکینی کوون درلودو پکا ترخو ملی مشورین تالہ ججدی دجا دیونپہ مشورتی ائورا کی کوون وکی۔

[illegible]

پوځيان د افغانستان په چارو کې مستقیمه
مداخله کوي .

۲۱ فبروري، اکب : دکابل دگوداګي رژیم
صدرا عظم دروسا نوبه مشوره استعفی وکړه
۲۱ فبروري، ۲ کب : په پاکستان کې د
روسی دسفارت یوه ویښدوی دیښوه
مطبوعاتې کنفرانس په ترڅ کې وویل :
سره لدی چې ماسکودکابل رژیم سره یو
اړیکې لری مګر هڅکله به بیا دیوځونو
پر لور پیل وکړی .

۲۱ فبروري، ۲ کب : په کابل کې د
اخطاری حالت تر نښاندو وروسته دتولو
خلقیانو او پرمچیانو څوڅه غوښتنه وشوه ترڅو
وسلې او خلې او په یوځ کې شال ملی شیی
پدی ترڅ کې سلطانعلی کشتنجدی پخوا
هم صدرا عظم وه بیرته دحسن شرق پرځای
ځورا عظم وټاکل شو .

۲۲ فبروري، ۳ کب : په معتبروڅیړی منابعو
رپوټ ورکوي دکابل دگوداګي رژیم د
اخطاری حالت تر نښاندو وروسته دخلکو
داوسیدنی دکورونو خلک پیل کړي .

۲۳ فبروري، ۴ کب : دمجا هدینو مشورتي
شورا دا ننځا بیا نوبه ترڅ کې هغه هم په داسی
بول کې هر نغز ددورا یوځی درلودیو .
را په ځپل مربوط حزب ته اوبله به د
ځویڼی حزب ته ورکوي "صینت الله مجددي"
دمجا هدینو دموقتی عبوری حکومت جمهور
رئیس اواستادسیا فصدرا عظم په توګه
وټاکل شول .

۲۴ فبروري، ۵ کب : دپاکستان صدر
اعظمی بنی نظریوټو دمجا هدینو دعبوری
حکومت دجوړېدنې په خاطر چې پکښی مجددي
رئیس جمهور اواستادسیا فصدرا عظم
په توګه وټاکل شول دجا پان له مرکز
څخه دمجا هدینو مشرانو ته دتبریکې پیام
راولیده .

۲۴ فبروري، ۵ کب : دافغانستان
څخه دروسی قواو دتښتښی په مناسبت
دپاکستان دلاهور په ټاړکی دجمهوری اسلامی
اتحادیه خوا یوه درنه غونډه جوړه شوی وه .
۲۵ فبروري، ۶ کب : معتبروڅیړی منابعو
رپوټ ورکوي دروسی قواو وتړوتلو
وروسته زیات شمیر هندی سلاح کاران
کابل ته راغلی او دگوداګي رژیم سره
په ګډه کار کوي .

۲۵ فبروري، ۶ کب : د امریکا دپهرنیو
چارواکرت یوه ویښدوی دمجا هدینو

عبوری حکومت دپهر سمیت پېژندلو لپاره
څو شرطونه وړاندی کړل چې په هغی کې
زیاتره سببی باندی کنترول دخلکو پلاټ
اودنیو والوندو پرته رسول شامل دی .
۲۵ فبروري، ۶ کب : دپاکستان صدر
اعظمی بنی نظریوټو په توکیو کې د امریکا
نوی جمهور رئیس "یش" سره ولیدل او د
افغانستان پرموضوع یی سره خبری
وکړی .

۲۶ فبروري، ۷ کب : دبنګله دیش هیواد
یوه ویښدوی اعلان وکړ چې دکابل څخه یی
ټول دیپلماتان را وتلی او ځپل سفارت
په ټولې دی .

۲۶ فبروري، ۷ کب : دروسی دپهرنیو
چارواکیر "شورنا دزی" ایران ته سفر
وکړ او د "خمیني" سره یی ولیدل "شور
نادی" دامام خمیني سره ترلیدنی سر
بهره ځینو ایرانی مقاماتو سره هم د
دافغانستان پرموضوع په ارتباط خبری
وکړی .

۲۸ فبروري، ۹ کب : دپشاور ټاړا دپاکدار
په چوک کې دروسی قواو دتولو یوه
مناسبت داسلامی جمهوري اعلان له خوا
د "فتح مبین" په نوم جوړی شوی غونډی
ته دوینا په ترڅ کې دپاکستان دجماعت
اسلامی مشرقاضی حسین احمد وویل :
"پاکستان باید لږ ژر دمجا هدینو دموقتی
حکومت په رسمیت پېژنی ."

۲۸ فبروري، ۹ کب : معتبروڅیړی
منابعو رپوټ ورکوي دروسی قواو تر
وتلو وروسته دهندي سلاح کارانوسربیره
زیات شمیر هندی پیلوټان هم کابل ته
راغلی ترڅو دکابل رژیم سره دمجا هدینو
په مقابل کې مرسته وکړی .

۱ مارچ، ۱۰ کب : دکابل دگوداګي
رژیم دپهرنیو چارواکیر عبدالوکیل هند
ته سفر وکړ ترڅو دهندي مقاماتو سره د
افغانستان پرموضوع په ارتباط خبری
وکړی .

۲ مارچ، ۱۱ کب : معتبروڅیړی منابعو
رپوټ ورکوي دکابل دگوداګي رژیم مشر
"تجیب" د وکیل په لاس را جیوګاندي ته
بولیک لېرلی چې په هغه کې دهنده حکومت
څخه غوښتنه شوی ترڅو دموادو په راسولو
کې دکابل حکومت سره مرسته وکړی .

۳ مارچ، ۱۲ کب : معتبروڅیړی منابعو

رپوټ ورکوي دروسی قواو وتړوتلو
وروسته دخوراکی موادو لپورې کمالتی
قطاردروسی څخه دسالنګ په لار کابل ته
راورسید . تردی دمخه دسالنګ لار دجا
هدینو په لاس بندې شوی وه .

۴ مارچ، ۱۳ کب : دمجا هدینوڅیړی ژاښ
اعلان وکړ چې دمجا هدینو دموقتی عبوری
حکومت په رسمیت پېژندلو په خاطر د
مجا هدینو یوه هیئت دموقتی حکومت دبهر
نیو چارو روزن پر وړاند "حکمتیار" په مشرۍ
چارخی هیواد ته سفر کړی ترڅو دهنو څخه
وغواړي چې دمجا هدینو حکومت په رسمیت
پېژنی .

۱۰ مارچ، ۱۹ کب : دمجا هدینو دموقتی
اسلامی حکومت لومړی غونډه دپکتیا
ولایت دخوست دلولیو ولسوالی په ناخوا
کې جوړه شوه .

۱۰ مارچ، ۱۹ کب : دسعودی عربستان
دپهرنیو چارواکیر "شهادت سعید الغیمل"
دوروز حکمتیار سره ترلیدلو وروسته دمجا
هدینو دموقتی حکومت په رسمیت پېژندل

اعلان وکړ .
۱۱ مارچ، ۲۰ کب : دمجا هدینو دموقتی
حکومت مشر "مجددي" په اسلام آباد کې د
فلسطین دآزادی تنظیم مشریا سرعفات
سره ولیدل . یا سرعفات دتجیب په
غوښتنه داسفر کړی و ، پدی لږهنه کې
یی نظریوټو هم ګون درلود .

۱۱ مارچ، ۲۰ کب : دکابل دگوداګي رژیم
مشر "تجیب" داسلامی کنفرانس دپهرنیو
چارواکیرانو په نوم یوځ ولیده او په
هغه کې یی غوښتی وه ترڅو دروسی پوځونو تر
وتلو وروسته دافغانستان خالی چوکۍ د
کابل رژیم ته وسپاری .

۱۱ مارچ، ۲۰ کب : دسودان دپهرنیو
چارواکیر دپوی اعلامیې په ترڅ کې د
مجا هدینو دموقتی حکومت په رسمیت
پېژندل اعلان کړل .

۱۲ مارچ، ۲۱ کب : دبهرین دپهرنیو
چارواکیر محمد بن مبارک دیوی اعلامی
په ترڅ کې دمجا هدینو دموقتی اسلامی
حکومت په رسمیت پېژندل اعلان کړل .
۱۲ مارچ، ۲۱ کب : داسلامی هیوادونو
دپهرنیو چارواکیرانو غونډه دسعودی
عربستان په مرکزي څانګې پیل شوه .

۱۲ مارچ، ۲۱ کب : دمجا هدینو دموقتی
حکومت مشر "مجددي" دافغانستان غږ
را دیوځه دیوی وینا په ترڅ کې دټولو

اسلانی هیوا دونوځه غوښته وکړه ترڅو د
مجا دهینو موقت حکومت په رسمیت وپېژني
۱۲ مارچ ، ۲۲ کب : دپاکستان مدراظمی
بی نظیر بوتو دا امریکایي ، بی ، سی ،
تلویزیوني شبکی سره په مرکه کی وویل :
موږ په کابل کی دیوه پراخ بنسټیزه
حکومت تر جوړیدو پوری دمجا دهینو سره
خیلو مرستونه دوام ورکړو .

۱۵ مارچ ، ۲۴ کب : دکابل دکوډاگسی
رژیم دهرنیوچارووزیر دیوه مطبوعاتی
کنفرانس پ ترڅ کی وویل : هند موافقه
کوی ترڅو-ملگرو ملتوله لاری خوراکي مواد
په اوتوکي کابل ته راوړو .

۱۵ مارچ ، ۲۴ کب : دپاکستان دجماعت
الاسلام گوند دروسی قواودوتلوپه
مناسبت دهرنیوچاروپه جناح پارک کی دری
ورځنی کنفرانس جوړ کړ .

۱۵ مارچ ، ۲۴ کب : دپاکستان دهرنیو
چارووزیر ماجا زده یعقوب خان داسلامی
کنفرانس په غونډه کی داسلامی هیوادوځه
وغوښتل ترڅو دا فغانستان خالی چوکي د
مجا دهینو موقتی حکومت ته وسپاری .

۱۵ مارچ ، ۲۴ کب : دلاهور سترې محکمې
(هاڼی کورټ) په یوې خصوصي غونډی کی
بوتو ارا دامنظور کړی چی پکښی دپاکستان
حکومت څخه غوښتل شو و ترڅو دمجا دهینو
حکومت په رسمیت وپېژني .

۱۶ مارچ ، ۲۵ کب : داسلامی کنفرانس
دهرنیوچارووزیرانو دافغانستان خالی
چوکي دمجا دهینو موقت حکومت ته
وسپارله .

۱۶ مارچ ، ۲۵ کب : دمجا دهینو د
موقت عبوری حکومت مشر صیغت الله
مجددی دفراښی او انگلستان سفیران
ولیدل .

۱۶ مارچ ، ۲۵ کب : وروځکتیار دحزب
امیرا دمجا دهینو موقتی حکومت دهر
نیوچارووزیر په اسلانی کنفرانس کی د
افغانستان چوکي تر اشنا لولو وروسته
دا امریکا غېرسره په مرکه کی وویل : (۲۵)
هیوادونو موږ سره تر شا هم وروسته غونډی
ته پېښه دواندی کي ترڅو دا فغانستان
چوکي مجا دهینو ته وسپارل شو او (۳)-
هیئتونه ملاحظت درلودل چی "یمسن
جنوبی ، سوریه اود فلسطین پآزادی
سازمان و" .

۱۶ مارچ ، ۲۵ کب : دا امریکا دهرنیو

چارووزارت مرستیالی لپاره "بش
نا مزد " ایگل برگر" دیوی وینا په
ترڅ کی وویل : امریکا په رسمی ډول د
کابل رژیم سره دروا بطوقه کول غواړی
مگر اوس دمجا دهینو حکومت په رسمیت
پېژندل غوښتی مکی کاردی .

۱۷ مارچ ، ۲۶ کب : باخبره خبری منابو
رپوټ ورکړی چی دا امریکا حکومت غواړی
دمجا دهینو لپاره یو خاص سفیر وپاکی .

۱۶ مارچ ، ۲۵ کب : دروسی دهرنیو
چارووزارت مرستیال اوپه کابل کی د
روسی سفیر اورنتوف دیوه مطبوعاتی
کنفرانس پ ترڅ کی وویل : دجلال آباد

جکړی په زیاتیدوسره به دا جکړه په سیمه
ایزی جکړی بدل شو ، او کیدای شي پاکستان
هم پکښی لښاښی هغه پر پاکستان دا تور
هم ولگاوه چی دمجا دهینو سره بی مسقیمه
پدی جکړه کی برخه اخیستی .

۱۸ مارچ ، ۲۷ کب : دملگرو ملتو دغه
هیئت مشر چی دژنیو معاهدی په اساس
بی دافغانستان او پاکستان پر پولو
او غېږونو روجا رود نظارت دنده درلوده
په کابل کی دیوه مطبوعاتی کنفرانس کی
ترڅ کی وویل : زموږ د هیئت غړی نشی
کولی رژیم ددی ادعاء په خاطر چی د
جلال آباد په جکړه کی پاکستانی پوځیان
بهرنلری تحقیقات وکړی ځکه هلته جنگ
په ډیر شدت روان دی .

۲۱ مارچ ، ۱ وری : دپاکستان صدر
اعظمی بی نظیر بوتو داندین ایکسپرس
سره په مرکه کی دکابل رژیم هغه تورونه
چی پاکستانی پوځیان دجلال آباد په
جکړه کی برخه لري رد کول اووی دیل :
دکابل رژیم پردی موږ باندی تور لگوی
چی خپله ماته باندی پرده واچوی .

۲۲ مارچ ، ۲ وری : دکابل دکوډاگسی
رژیم دهرنیوچارووزارت دیوی اعلامی
په ترڅ کی دهرنیو هیوادونوځه چی په کابل
کی خپل سفارتونه تر ل وغوښتل ترڅو
بهرن خپل سفارتونه پرانځی .

۲۴ مارچ ، ۴ وری : دمجا دهینو موقتی
حکومت مشر صیغت الله "مجددی" په اسلام
آباد کی دا امریکا سفیر "اوکلی" او د
امریکا دسنا یوه لوړ رتبه غړی سره خبری
وکړی .

۲۴ مارچ ، ۴ وری : دپاکستان پخوانی
صدرا عظم اود مسلم لیک گوندرشپس

محمد خان "جونجو" دپاکستان دملسی
ورځی په مناسبت جوړی شوی غونډی ته د
وینا په ترڅ کی وویل : دپاکستان
حکومت باید دمجا دهینو موقتی حکومت په
رسمیت وپېژنی .

۲۵ مارچ ، ۵ وری : دپاکستان دجمیعت
علماء اسلام گوند مشر فضل الرحمن دپه
اسماعیل خان څخه په راستنیدوسره
خبریا لاتوته وویل : زه نه پوهیږم چی
دپاکستان حکومت دڅه دلا بلوپراسا د
مجا دهینو حکومت په رسمیت نه پېژنی .
دهنی وجه باید موږ ته وایی .

۲۵ مارچ ، ۵ وری : ددنی معتبورو خبری
منابو رپوټ ورکړی چی دروسی نامتو
ساینس پوه سفاروف په "اوتواکی سیمي
کی یوه نیوال کانگریس ته دوینا په
ترڅ کی وایی : دافغانستان په لس کلن
جنگ کی (۵۰۰۰۰) روسی پوځیان وژل
شوی .

۲۶ مارچ ، ۴ وری : معتبورو خبری منابو
رپوټ ورکړی چی هند (۶۰۰) پوځی مشاورین
چی پکښی (۵۸) پیلوټان هم شامل دی په
دی ورځو کی افغانستان ته کډلپلې .

۲۷ مارچ ، ۷ وری : دپاکستان د"اداره
اموریا پاکستان" له خوا په افغانستان کی
"صبح آزادی" تر عنوان لاندی دراولینډی
په کانتینینتسل هوټل کی یوه غونډه
جوړه شوی وه چی پکښی دمجا دهینو د
موقتی حکومت مشر "مجددی" خصوصي میلونه

۲۷ مارچ ، ۷ وری : معتبورو خبری منابو
رپوټ ورکړی چی دموقتی حکومت دهرنیو
چارووزیراودحزب امیر وروځکتیار د
ځینو هیوادونولکه ، امریکا ، چین ،
جاپان اوسنگله دیش دروړه کوی ترڅو د
هغوی څخه اښتنه وکړی چی دمجا دهینو
حکومت په رسمیت وپېژنی .

۲۷ مارچ ، ۷ وری : دسنگله دیش دهرنیو
چارووزیر "انیس الا سلام محمود" دیوه
مطبوعاتی کنفرانس په ترڅ کی وویل :
دسنگله دیش هیواد به دمجا دهینو دوقتی
حکومت دپه رسمیت پېژندنی مسئله په
مناسبت وخت کی تر غوراندی ونښی .

۲۸ مارچ ، ۸ وری : دمجا دهینو دوقتی
حکومت مشر "مجددی" اودبهرنیوچارو
وزیر وروځکتیار اودمجا دهینوځینو
نورو مشرانو دافغانستان دهرنیوچارو
وزیر "جیفری" هاو" سره دمجددی په

کورکی خبری وکړی .

۲۸ مارچ ، ۸ وری : د پاکستان د بهرنیو تړونلو وروسته اوس هندی پوځونه کابل ته چارووزیرما جیزاده یعقوب خان دملګرو داخل شوي هندی پیلوټان دمجا هدینسو ملتودعمو منشی پرېزده کوشیا رپه نوم بر مرکزونیمباری کوی .

بوخت ولېږه چې پکښی راغلی و . ۳۰ مارچ ، ۱۰ وری : معتبوروخبري منابمو با نسو مشورتی شورا یونما بنده حکومت رپوټ ورکړ چې دپنجشنبی پرماټا (۱۳) جوړکړی اوبایدپه افغانستان کی دوینی " سکاد " توغندی دجلال آبادپه شا وخوا توبونی څخه دمخونی په خاطر قدرت د سیموکی لګیدلی رپوټ کی راغلی چی یو ملت متخبروما شنه دکا نوتو وسپارل شی . توغندی دتورخم سره نودی سیموکی د ۲۹ مارچ ، ۹ وری : دکابل دګواکسی مجا هدینو پر یومرکزباندي لګیدلی چی رژیم مشر "نجیب" دملګرو ملتودعمو منشی (۷) تنه بی شهیدان کړی .

منشی په نوم بوخت ولېږه چې پکښی راغلی ۳۱ مارچ ، ۱۱ وری : دانگلستان دبهرنیو و : بایددپاکستان او افغانستان پر چارووزیر جیفری هاو " بهدلی کی یوه سردی بولی باندي دملګرو ملتودنظارت مطبوعاتی کنفرانس ته دوینا په ترڅ کی بوستنی واچول شوی .

په همدی ورځ دوی سفيرهم په ملګرو چی دافغانستان اوباکستان پرېلو د ملتوکی دګوا ملتودعمو منشی سره ملګرو ملتودنظارت غړی بریوځی رڼکې او د لیدنې په بوخت هندا غوښتنه کړی وه .

۲۹ مارچ ، ۹ وری : پاکستانی منابمو کوشش ویکړی هغه چی دلس کلن جنگ په رپوټ ورکړی پاکستان دبهرنیو چارو واسطه لری ته راخوړی شودملګرو ملتو لسه وزارت یوه ویندوی دیو وینا په ترڅ لری لری ته راوړی ، هغه دا هم وویل چی کی دکابل دګواکسی رژیم اوما سکودا "نجیب" بایداستغفی ورکړی هککه دملت غوښتنه چی دپاکستان او افغانستان له ملاتړ څخه برخمن ندی اوپرځای یی باید پرېوله دی دملګرو ملتودنظارت غړی دملت متخبروما شنه دکا نوتو قدرت رپوټی ترڅو یوپراخ بنسټیزه حکومت جوړکړی .

۲۹ مارچ ، ۹ وری : معتبوروخبري منابمو رپوټ ورکړ چی دکابل دګواکسی رژیم ځینی هغه بندیان چی دقدیر تښتیرولو وروسته راخوځی شوی وه بیرته نیولی اودبلچر چی په زندان کی بندیان کړی .

۳۰ مارچ ، ۱۰ وری : دامریکا دبهرنیو چارووزارت یوه ویندوی (مارګریست تنولز) دیو وینا په ترڅ کی دکابل دګواکسی رژیم اوما سکودا غوښتنه چی د پاکستان او افغانستان سرېلو دی دملګرو ملتودنظارت غړی واچول شوی ردکړه .

اوزیاته یی کړه دروسی قواوه تړونلو وروسته اوس دملګرو ملتونو ترڅه ضرورت نه لیدل کیږی چی پدی سیموکی میشت شی .

۳۰ مارچ ، ۱۰ وری : په هندکی دروسی سفيردیه مطبوعاتی کنفرانس په ترڅ کی دوییل کهدا افغانستان په چاروکی دپاکستان دداخله دوام وکړی ، نو دپاکستان او افغانستان د مستقیم جنگ وار په هم راتی .

۳۰ مارچ ، ۱۰ وری : داژاد کشمیر مشر نیټه دجنوبی اوشرقی سیمو څخه ددښمن سردارقیوم خان دپاکستان دجنگ ورځپایی پراختیایی پوستوباندي سرته ورسوله . چی

دهغی په ترڅ کی دښمن یوه پوست دمجاهدینو په لاس فتحه شوه او نورزیات مالی اوکمانی تاوانوه دښمن ت ورواوتل . رپوټ لیکي ددی پرلپسی عملیاتو په ترڅ کی مجاهدینو دوری میاشتی په پورلسه نیټه هم دجایجی میدان ولسوالی امنیتی پرستی او دښمن دمهماتو دپیرو ددرنډو لسی تړولاندي و نیول چی دهغی له امله دښمن دمهماتو یوه دپیرو اوراخیت او دښمن زیات شمیر پوځیان ووژل شول . رپوټ په پای کی لیکي ددی عملیاتو په ترڅ کی دمجاهدینو دوه تنه ټپیان شوی ، عملیات اوس هم روان دی .

دافغانستان پرسنله باندي داردن ل حکومتي مقاماتوسره دیعقوب خان خبری اتري

اوسان : دپاکستان دبهرنیو چارو وزیرصاحب زاهد یعقوب خان ویلی چی پاکستان دعربودملوگلو اودلسطینیانو دازادی پوره حمایت کوی . له قاهری نه په روانیدونه خلکی هغه وویل چی دلسطین په ملوخلوکی پاکستان تل ل منوی سره دی . هغه وویل چی داردن ولیمه دشهزاده اونورو لوړو مقاماتو سره می دانفغانستان پرسنله هم خبری اتري وکړی ، هغه داردن اوباکستان او پکړی اتري نژدی اودوسته وبللی .

ایران په روسی ته دکازیابا دلول شروع کوی تهران : دروسی اقتصادي هیئت ایران ته خپل لومړی سفیرپه کړیدی ددی هیئت دسفر هدف ددواړو هیوادوتربخ ددوه اړخیزو تجارتی اړیکو بنه کول اودتقو دراکړی ورکړی په اړتیا بل خبری اتري دی دایران دخبری اژانس په حواله

دسورچلونو خبرونه

ویل کیږی چی په دغه سفرکی په روسی ته دایران کاژیابا دسادرلو مسئله هم تربخ لاندی راشی .

دمسراشوری دبهرنیو چارو وزیر هنده ځی : راولپنډی : دال انویا راوپر په حواله ویل کیږی چی دمصر دبهرنیو چارو دوزارت معین ځای اودسوری دبهرنیو چارو وزیر فاروق په داپریل له (۲۵) هنده ځی اوبل

په دواړه وزیران له بندی مقاماتو سره ددوه اړخیزو اړیکو په باب خبری اتري

په هندي مخالف گوندزرت کارکوونکی کی چې الوتکې یې پخپله چلول پرته له دی کابل ته روان وو دغذلي سوادونه وکړل ونيول شول

ډیلی : د هندنيوليسوله مخالفانواحتجاج کوونکوڅنگه نژدې زرتته کارکوونکی نيولی دی . دغه کارگران د هنددچنتاگوندي غړی دی .

مظاهره چيان د تارکدرکميون اوصومى تعيقاى تيم دپوره رپورت خپرولى شوېسته کوى همدارازدغه احتجاج دمخالفينو له پر حکومت باندې د فشار راوړلو د تحريک يوه برخه ده ، مظاهر چيان غوښتل چې د هند درئيس څڼور ويکت رامن کوته لاسي اوپويادېته ورتې وپاڼدى کړى علاوه پردې مظاهروچيانو پرتوليزيون دپراخي پاليسې په وجه دتوليزيون ستيشن ته هم په احتجاج وروان وو خو په لارکې پوليسو دغڼرى سره مقابل وکړه اونژدې زرتته يې تړی ونيول .

ل پيپلزپارټي سره دمصطفی ديوځای کېدو امکان اسلام آباد : دځينو ځاېرو متابو په حواله ويل کيږي چې دپاکستان دپيپلزپارټي مشرانو په پيپلز پارټي کې دغلام مصطفی کر د شاليدو منظوري ورکړه يده ددی ذرايو په حواله داهم وايي چې له کهرسه د پنجاب صوبايي اسمبلې شل تنه غړي هم په پيپلز پارټي کې شامل شي اويا به دملې اسمبلې له چوکي نه استعفي کړي اودصوبايي اسمبلې لپاره به ګان کانديدوي . همداراز داهم مطلوب شوی چې دغلام لپاره به کهردينجاب دګورنر په حيث وټاکل شي . دګهر په راتلو سره به پيپلزپارټي دغلام مصطفی جتوېي تګ هم ممکن شي .

دافغانستان انتقالي حکومت جمهوررئيس ل بې نظيربوټوره کتنه وکړه . اسلام آباد : دافغانستان دانتقالي حکومت جمهوررئيس محترم صېنت الله مجدي دیکشنې په ورځ دپاکستان له صدراعظمي بې نظيربوټو سره ليدنه کتنه وکړه دواړو مشرانودخپل منځي اړيکو په هکله خبرې اترې وکړې ، دغه ليدنه کاته ترپوساعت پوري اوږده او پرېوړه بڼه اودوستانه دفاکي سره ورسيدل ، په دغه ملاقات کې دپاکستان صدراعظمي ځانګړې سلاکارنورن جنرال نصيرالله باهرم حاضر وو .

پاچااحسين دبريتانياله سفرته پرته خپل ولايت څخه راولسيدلى ددى سيمى ميراو ته وگرځيد .

مغني : دافغانستان ولايت مسترنيومجاهدينوځيلو برياليوعملياتو په لړکي دگل بيلې دپنځه پوستونه له منځه وړلو سره (۲۰) ميله کلاشکوفونه اودوه ميله اړه پي - جى - ۱ توفندي زموږ دپوړو مجاهدينو غنيتم کي ترلاسه شويدي . خبرياتوې : ددغوبريالوعملياتو په ترڅ کې زموږ دوه تنه دشهاتد لوي مقام ته ورسيدل . روح دى يې ښادوي .

بغلان : په هغورپوتونوکي چې دپغلان ولايت څخه راولسيدلى ددى سيمى مژمونومجاهدينوډيرى مياشتي په (۵) م

امان : داردن پاچا شاحسين پداسي حال نيټه دغه قطارڅخه چې دسزارشريف نه کی چې الوتکې یې پخپله چلول پرته له دی کابل ته روان وو دغذلي سوادونه وکړل ونيول شول . ميراو ته ورسيد . دغه په پروگرام کې په رپوت کې زياته شوې چې دورى دبريتانيسافرم شامل وو . خو په اردن کې مياشتي په (۷) نه نيټه دماجي دوريش په دملي ناشرانيو په وجه هغه دبريتانياسيه کې مجاهدنيوډولتي قطارحمله وکړه . سفرونوڅ کي .

مجاهدين يک طياره دشمن راسقوط دادند رپورت زياتوي چې په هدف شپ يک منبع مجاهدين دپرشواراعلام نوډک مجاهدينوپهډل چرخي پراميتي پوستي يک جيت دولت کابل راهنگامیک مواضع خپل عمليات ترسره کړل چې په نتيجه کې مجاهدين رابا ارتفاع ک سورده حمله کړه درې تنه اسير او يوتن مرداروشو پنځه قرارداده بډ درمنطقه تورغراوغر دروتل کلاشکوف اوبوميل ماشيندارپه غنيتم جلال اباد سقوط دادند . مکړ خبرگداري ونيول شول .

افغان ازتول خپل الحق قرباناندا اتحاد اسلامي اطلاع داد ک طياره شام غنېب دنگرهاردقوتل اردو لويو پوهي گذسته درحمله سقوط نمود وتمام کله د ديودنومومجاهدينوله خواله منځه يووېدل کشته شدند خبرگداري موسوف ازتول قوماندان جبهه ملي علاوه مي کند ک بتاريخ ننگرهار :

دنگرهارپه ولايت کسي دافغانستان داسلامي حزب دظفرغزو زورو مجاهدينو دپوهو دوسندکلا پرپوستي دهملياتو پرتړڅ کي دنگرهاردقوتل اردو دپوهي مهمات يوه ستره دپيو وسوځوله شوه همدارنگه ددېشن داسي - م (۱۴) يوه دستگه خريب لويو شير پوځيان او مليش يې وړل اوټپيل کړيدي .

دشهاتد اداري ته رارسيدلي خبرونه څرگندوي چې په ننگرهارکي تورياليو مجاهدينو دجلال اباد په ښارباندي دکلاندي کړي واکچي کړيده چې په دغه لړکي دحمل دميشتي په (۱۷) نه نيټه دظفرغزومجاهدينو دخپلو درنو وسلو په انداخت سره دپهسو د دوسندکلاپرپوست يوغل وکړ چې نوموړي پسته له منځه ولاړه . دنگرهار دقوتل اردو يوه ستره پوهي دغه امله دروېم اړه تنه ملحدين وړل شول اوپه دواړو ددغوبريالوعملياتو له امله دروېم پوښمژموزدوعسکراومليشاري ټپي اوځخي شوي .

رپورت زياتوي : دظفرغزودغزو عمليات په بريال يهبرکي زموږ دپوهو لومجاهدورور طابط صاحب محمداکمل دشهاتد لوي مقام ته ورسيد . دنگرهار له ولايت نه يوېل رپورت والي چې دافغانستان داسلامي حزب مېرنيو مجاهدينو دجلال اباد دښار په جنوب کې دچهار په سيمه کې دکابل دروېم دستگه (۱۴) يوه ښاي پرخي شوي دسې او دهندي درې تنه پرسونل هم له منځه ونيول شول .

دافغانستان داسلامي حزب مېرنيو مجاهدينو دجلال اباد دښار په جنوب کې دچهار په سيمه کې دکابل دروېم دستگه (۱۴) يوه ښاي پرخي شوي دسې او دهندي درې تنه پرسونل هم له منځه ونيول شول .

دافغانستان داسلامي حزب مېرنيو مجاهدينو دجلال اباد دښار په جنوب کې دچهار په سيمه کې دکابل دروېم دستگه (۱۴) يوه ښاي پرخي شوي دسې او دهندي درې تنه پرسونل هم له منځه ونيول شول .

نشاندۀ کابل درولسوالی میرپه کوت طی عملیات برق آسایی مجاهدین ازم متلاشی از این خائنین دستگیرگردیدند. طی این عملیات دوازده میل کلاشکوف طورغنیت گردید:

کابل: طبق گزارشات رسیده ازولسوالی میرپه کوت به اداره شهادت بتاریخ ۱۳۶۸/۱/۸ یک کاروان مجهزاکمالاتی رژیم دست نشاندهکابل که بطرف کابل درحرکت بود درولسوالی میرپه کوت طی عملیاتیک از ساعت ۱۱۱ قبل ازظهرانی (۷) شب ازطرف مجاهدین دلیرومؤمن ماصورت گرفت بیش از (۹۵) فیصدسناط زهری وتقلیه توس مجاهدین متلاشی ویابه غنیت گرفته شده است.

صرف چهارمراده موتر باسرشتیان نیمه چان آن توانستند به کابل برسند این کاروان که حمایت شدید هوایی رامدارد داشت تلفات آتی به آن واردگردید.

۱- (۷) مراده تانک زهری تخریب گردید.
۲- (۲) مراده زرهپوش تخریب شد.
۳- (۱۰) مراده موتر طمعه حریق گردید.
۴- (۵) تن ازصاحبمنصب وعضر به هلاک رسیدند.

۵- یک بیردیم (۱۰) مراده موترحمل وتقل نیز به آتش کشیده شدند.
اسای صاحبمنبجان هلاک شده طبق رویت کارت هویت شان قرارذیل است:
یوسف سالنگی، قوماندان لوک - تورن فیضی محمدلری برید من گلبین - دریم برید من عبدالله - دریم برید من حبیب الله - چگتورن عبدالواحد - لری برید من غلام فساروق - لری برید من عبدالصبور - تورن محمداحسان - تورن امیرخان - دریم برید من سعدالدین

(۱۰) تن ازصاکرو ودوتن ازصاحبمنبجان بنام های چگتورن شیرجان (بشردوست) وتورن عبدالصبور فعلاً هم دراسارت مجاهدین ماقاردارند.
طی انداختن های سلاح ثقیله ودوربرد دشمن (۲) تن از اهال شهیدوده تن دیگر جراحاتی برداشته اند.

هشت تن ازافراد کومنت هلاک (۲۶) تن دیگر آنان باسلاح دست داشته شان به اسارت مجاهدین درآمده است.

کابل: خبرهائیکه ازجهه قره باغ به اداره مفتی نامه شهادت مراملت ورزیده حاکمی ازآنست که بتاریخ ۱۳۶۸/۱/۷ یک مراده موتر هشت سلنده دولت مسزور که ازکابل به سوی پروان درحرکت بود درساخه باغ عارف مورد هجوم مجاهدین قهرمان باقرار گرفت که در نتیجه آن شش

تن عسکرو دوتن صاحبمنصب مرداروا (۴) تن این خائنین دستگیرگردیدند. طی این عملیات دوازده میل کلاشکوف طورغنیت بدست مجاهدین افتیده است.

به همین ترتیب به تاریخ ۱۳۶۸/۱/۲۰ درساخه قره باغ دوعمراده موتر گازشمت وحش که مسلولازسلحه بود تحت عملیات مجاهدین همیشه درسنگرمقرار گرفت که درنتیجه آن یک میل توپ اویوس ویک میل هاوان وهشت میل کلاشکوف بدست مجاهدین طورغنیت افتیده ودوتن صاحبمنصب و(۲۰) تن مسکز رژیم مزدورکابل دستگیر گردیدند.

همچنان به تاریخ ۱۳۶۸/۱/۲۱ یک مراده موتر حمل وتقل نظامی رژیم مزدورکابل که پرازهم های ناپالم بود به طورمکمل وسالم طی عملیات موفقاته بی به غنیمت مجاهدین قهرمان مبادرآمده است.
علاقه داری علی شیرباده پوسته آن بدست مجاهدین دلیرحزب اسلامی فتح گردید.
گفتارش فتوحات مجاهدین همون وقهرمان ماسرنگین کومنتهارادرمیمن شهید پرور ماکوتاه ترمیسازد واتان رادرزبال دان تاریخ برای ابد فرومی برند.

به سلبه چنین فتوحات بزرگ مجاهدین مهیت درسنگرمابه تاریخ ۱۳۶۸/۱/۲۴) علاق داری علی شیرباده پوسته آن راپس از دیکری شهید فتح نمودند.

طی این عملیات پیروزمندانه (۵) مراده تانک زهری و(۲) مراده زرهپوش باقتادرییشکار سلاح خفیه وهماات نظامی طورغنیت بدست مجاهدین دلیرامافتیده پروان

دکابل حیرتناوکمالا تی لاریبند او همدارنگه دیگرام به هوایی وگردد مجاهدینودنی حلی پهل شوی دهنسو را پورونوله محی چی پروان ولایت نه رارسیدلی وایی چی زمویر اتلومجاهدینو دحمل به پشکلمس دحیرتا ن وکابل لاره چی دکابل دملحدرژیم لیا رهحیا تسی حیثیت لری دیولیه علیاتویه ترخ کی بندگی او ددوعملیاتو به اویدوکی مجاهدینوده عرادی لری موترچی پیه غنمو بارو به غنیمت نیولی.

به همدی دول خبرزیا توی به ۱۵ ارادار ۶۸ نیته داتلومجا هدینودعملیاتو به ترخ کی دیگرام هوایی وگر تریربدلاندی زاغی چی مهمی برخی بی دمجا هدینودمرمیو هدف گزیدلی اوزیا تزیانوته بی ملحد دولت ته اولی دی.

دیوه بل ربوپ له مخی به ۶۸ ارادار نیته

دملحدولت افراد دکوه مافی درانی بوستی نه د(۱۱) میلکلاشکوفونوسره کانونه مجاهدینوته تسلیم گروکله چی ددی تسلیمی خبر ملحدولت ته رسیدی وضعی دملومبولولیا ره نومووی بوستیه هیئت استوی چی دلاری به اویدوکی د هیئت علیه تانک دما بن داغبا زلسه کبله منفجرا وتولی سهرلی بی به هلاکت رسیری همدا راز به ۲۷ ارادار ۶۸ نیته مجاهدینو یولی عملیاتو به ترخ کی دچا ریکا رودیاری نزدی ددیشمن دوه تنه له مینخه یو پول او بیوی سخت پیی کپی.

سنگرهار: دجلال آباد به یاربانندی دمجا هدینو پراخ او بریکینه عملیات دمزدورو - کومنتا نوخدا لوبورضد بهویربشت سوه دوام لری.

به هغوبیلا بیلورپووتونوکی چی دسنگر هار ولایت خفه دشفق اداری ته رارسیدلی ویل کیوی چی دسرخود او درونی توخنخ دا مریلویه سیمه کی زمویر مو تومجا هدینو به ۲۷ ارادار ۶۸ نیته ددیشمن (۷) بوستی فجه کپی دی همدارنگه به نومووی سیمه کی دحزب اسلامی مجاهدینو دسرخود وریستی غنوبه مکمله توکه تسلیم شوی دی.

همدا راز ۲۴ ارادار ۶۸ نیته زمویراتلومجا هدینو دجلال آباد به یارکی دکومنتا نومهم مرکزونه نیولی دهنی له جلی خفه به باغ شاهی کی دمزدور رژیم دملیکو پرتو دکیناسلانو به یارکی باندی دراکنو نومو شری او بریخی لری وشوی چی نتیجه کی دیشمن تفریات زیان روا ویشی ده.

دشفق خبریال دسنگرهار ولایت ته ربوپ تراکوی چی محمد براهمیدعبدالمنان خیل سلمه کتوک دا ول قومنه دان ذیل سلاح سره دسنگرهار ولایت به سرخ رودکی دحزب اسلامی مجاهدینوته تسلیم شوی دی.

دشفق خبریال دحضرت حمزه (رض) دقرار دیوه خبرگای نه لیکمی. همدا براهمی دملحدینودقومی گیندو دیوه دولی قومنیدان بیوخیل کلاشکوف یومیل (۲۰۲) بورپوک هم دحزب اسلامی دحضرت حمزه قرارگاه ته تسلیم کپی دی.

خبرزیا توی دشان زوگرا مونه دوام

لری اوله تسلیم کیدونکودا اعلام شویعضوی
له یخنی لازم برخورد صورت نیسی .

بدخشان :

زموږدا تلومجا هدينوا تلوالا ل بریدونه
دروسانودکودا گيا نوپه روستيوکالو
همدارازدوام لری پدی لکی دیوه را پور
له یخنی ویل شوی چی دیدخشان ولایت مرکز
فیض آباد هوایی څگره ورځ زموږداتلو
اونه ستوما نه کیدونکو مجا هدينوددرنیو
ولسوترزولاندی قرارلری .

په یوه بل روپوت کی راغلی وپسه
۱۲۰۲ ز پیښه حزب اسلامي مجا هدينود
فیض آباد په یارکی یوه کلکه ددشمن
پوسته فتح کړی اولس تنه دولتی عسکرله
خیلوسلاح گانوسره یزغل شویلی دی .

لوگر :

زموږخبريال دلورکولایت نه خبریراکوی
چی دشهیدوا کترمحمدولی نامری او د
الفتح دوزی مجا هدينوپه ۱۲۰۲ ز ۶۸۰ ښه
دورځی په لوبوچودولت په اوپراتیفی
غونچي ښی شیرافگان سیمه کی ده او
همدارنگه دنوموړی غنوپه پوستوبریالی
عملیات ترسره کړی چی نتیجه کی څو تنه
دولتی صاحب میضاب او عسکروزل شوی او
بولی غرا دی دقومندان دجیب په شمول
ویجاړشوی دی .
دکابل لاس پوځی رژیم مجا هدينوددی
حلولوپه بدل کی دغچ اختلوبه —
په اسان خوورځی سکونی او غیرمسکونی
ځایونونه ترهوايي حملو
لاندی نیولی چی دهغوپه اسان بی دفاع
کسانوته داوینوتولغا تویوه گڼه لاندیده
معلومه شوی .

راغلی لیکونه

دبرودرنوا وقدرمنودشفق مجلی تولو
کارکوونکیموخلیانو !

السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته .
په هیله چه زما توده سلامونه ، نیکی هیلی
اوسی ارزوگانی پداسی حال کی چه
دشیرمعت جایی برغاره ولری ومنئ .
زه نصرالله حدران ددکوهات دغلامباندی
دکمپخ حقه خپل لومړی لیک دراستوم

خدای (ج) دوکری چه درته ورسیری .
گرانو وروڼو! دشفق مجلی سره زه دیره
مینه او علاقه لرم .

گرانودشفق دمجلی کارکوونکیو! حرنکه
چیزه ښم کولای چه دشفق مجله په
آسانی سره لاسته را وړم ، پدی وجهی
دستا سولور حضورته دالیک درولیرلوتر
حوتاسی دشفق مجلی را باندی ولورو
اودیوست ځانی له لاری شی را ولیسری
چه دابه دستا سولیرلف اوزمونرسره
زیا ته همکاری وی .

ترجووگرای شودمکتب دمفا مینوسره سره
ستاسی خوری "دشفق مجلی" هم ولولم
اوپدی انقلابی شراپتوکی پوره پوره .
استفاده وکړم .

نوردا ضافه وخت پدی قیمتی وخت
شی نه نیم په څرکی موبه لوی خدای (ج)
سپارم دستا سوا ودا فغانستان داسلامی
انقلاب دبری په هیله .

والسلام

"خدران"

دقرمن ورورزه دالله "خدران" !
السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته .
هیله من پوچی په خپلو تحصیلي چاروکی
بریالی اوسی ، لیک مودمجلی ادارتی ته
ورسید ، ستاسی ددکایت په باب با پسد
ووا پوچی : تاسی دکوها تنما پندگی ته
مراجع وکړی اودحزب اسلامي دفترهنکی
کمیسون نشرات ترلاسه کړی ، فکرکوم
ستاسی ستونجی په نما پندگی کی په سه
توگه حلید لای شی .

په درپت

(اداره)

دملی جدید :

۱۵ قوس ۱۳۶۷ - ۵ دسامبر ۱۹۸۸

شفق را الله گون دیدم نما زام درگردون
مگرخوږشیدا که نشته که دردا من برخون

دانشمنه محترم آقای محمدمعروف
"فروغ" مدیرماحب مسئول مجله رنگین
شفق الاسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته
اینجا شنید ا محمد صدیق حیا "پرجناب
زدا رعبدا الغریز" حیرت "مرحوم شاعر
دانشمند معروف افغانستان" که در
سنوات ماضیه یعنی دوران شاهی
ما موریت های مختلف مصروف خدمت بودم

ولی بعد از کودتای رنگین وحشیانه
۷ ثور ۱۳۵۷ درکوشا موشی نشستیم و
منتظران بودیم که خود را از قفس کمونست
ها بیرون اندازد ، اما از آنجا که کارها
موقوف بوقت است ۴ ماه قبل تا نسیم
خود را بدلهی نرسانم ، فعلا "با خانسم
مرفیه" خود بصورت مهاجرت و راه زندگی
بسر می برم و انتظار دارم که ا لطف الهی
جلت عظمت چه حوادثی را در قبال خواهد
داشت ، من ازین ۷ پارچی سران گرامی
مجا ده درتشویش هشتم زیر احو تنالیم ،
اتحاد و وحدت و یکپارچگی را توصیه فرموده
و همه بندگان را بتوسل به حبیل الله امر
و ارشاد فرموده است ، یقین دارم تا
یکپارچه و متحد و صمیمی نشوند کوشای
شان بجای نمی رسد و بمداد (کشفطلا)
پاشان و سرگردان خواهند بود ، اگر برای
خدا و دین کاری کنند باید متحد شوند
و جاه طلبی را ترک بگویند و نامیبر و
امثال آن را از دماغ بیرون اندازند
و گریزهای چوکی کاری کنند بقول حضرت
سعدی :

ترسم ترسی بکعبه ای اعرابی

کاین ده که تومی روی به ترکستان است
بهر حال روزی در دهلی بمنزل یکی از
دوستان رفتم و مجله "تاریخی دودوم
اسان دوم شماره پنجم و ششم ، دوس و جدی
۱۳۶۵ شفق را تماشا" یافت که بای میز
جلب توجه می کرد ، چون علاقه بمطبوعات
و مطالعه دارم آن را مرور کردم البته
حافظت و طباعت و مضامین آن خالصی از
دلچسپی نمی باشد ولی نکته که مرا
وادار کرد تا خدمت شما این نامه را
بنویسم که در صفحه (۲۰) آن مجله ، این
مضمون (دور کودتا و جدی رسوا و پسد
نامیرغل) را بنام جناب مولوی شیراف
ارشفت با ل قبل پدر مرحوم و دا نشمند من
جناب سردار رعبدا الغریز "حیرت" مرحوم
می باشد و از جناب حضرت صیغت الله خان
مجددی و جناب مولوی پونس خالص و
نویسنده کتاب (برطا ووس) و جناب پیر
ماحب گیلانی گرفته تا جناب مولانا ابلاغ
ودیدگردان شوران وطن این حقیقت را
تصدیق می فرمایند .
خواهشمندم مطابق قانون و روش مطبوعاتی
جناب مولوی ماحب شیراف ، کدام تخلص

کوم (ليطمن قلبی) غومي زده پاوه او
مطمئن شي اودا سراوا و حکمتونو بيا نول
دايمان سره غه تفا دتلري کيداي شايمان
لرونکي نه ديوه تشريعي ارميه بيا نولسي
دهغه ارمحمت او سرا روتنه ها شاره وکسي
اورسول الله صلي الله عليه وسلم ده هم
اکثر و تشريعي ارم و د بيا نولوپه ترخ کي
دهغو سرا و حکمتونه بيا نول.
دوهم : ځيني خلک هڅه کوي خود دين او
عقايدوپه هلکه هم آزادي ولري او خپل
مکر آزاد و غلطوي .

حاشته روا بولي چي دين او عقايد د
شکا و ترندي په سترگه وگوري او تشديد ور
بايدى وکړي بيا هغه تشه ځيني ومني چي
غفلتونه يي دهغو په نسبت قانع شوي وي او
خپل شک او ترديد استدلال يي ضيف
شوي وي ... اسلام هم څوک نه مجبور وي
غويي دايمان نه درلودلو په صورت کي
هرورمويي دقناعت ورکولو او سپي
استدلال نه په منلو مجبور کړي ، موږ نه
غواړود دين په هکله هره خبره دغل فطلي
نه محوله کړو لکه موږ خپله په دين او ديني
په بحثه او پي چي هغه ټول دانسان
او جهان لپاره يي دکوي نه زيان بللري ،
خو چا چي په هروخت کي دخپل شک او ترديد
په اساس دين خپل عقل او استدلال ته
وپاندي کړي او بيا يي دنورونه دهغه په
هکله دا استدلال غوښته کړي چا وروپي
پيداشي او اقرا يي کړي چي ددي شريعت
لها قادر خدای کار کوي هغه دهرڅه په گټه
اوزيان پوه دي او دخپل قدر ته رحمت ،
صنع ، حکمت او علم ټول مفتونه يي دي
شريعت په ښودلو کي کارندوي دي لکه بيا د
اعتقاد وني چي دا د خدای لار يودني اوله
اوله تر آخره دانسان او کائناتولپاره په
کټه دي .

اوس که موږ ټولوا ښو و غور وړي د فرضيت
لپاره دموه منانوزيونه وغوړواو ودرتدد
لرونکواو انکار کونکولپاره دروړي حکمت ،
اسرا راؤ فلسفه ثابت کړي اوشودا به لا
کټي خبره وي .
دروړي گټي اول فلسفه :

موږ دلته دروړي هنو گټونه اوشاره نکوو
کومي گټي چي په صحنې اړخ کي دانسان يي
جسم لپاره لري "لکه پدي اړخ کي د بحث
کولپاره په هڅه يي چي سلان -
داکتران بحث وکړي او هغه به تراکولاي

شي دروړي گټي په بنه توگه او مفعل ټول
بيان کړي اودوي ددي اړخ اصلې متخص
پوهان دي کله چي موږ دروړي دمچي اړخ
په هکله بحث کول دمسلمانوا اکثرانو
کاروباله غوهغه دخپل توان ، پوهي او
نسنو علوموپه رڼا کي بحث وړيا نه وي وکړي
نوسنا : " پکار ده موږ دلته دروړي فلسفي ،
روحي او اخلاقي گټونه بيا دونه وکړي او اودي
اړخ کي هم ډير براج واپن او ميدان
ده چي نشي کيداي په تفصيلي توگه يي
بيا دونه وکړو بوازي هنو گټونه يي په
استدلال اوشاره کوي چي زمونږ شي ټولني
اوافرادوته راج کيوي .
دروړي دډيرو مهمو گټونه يودا ده چي د
روژه لرونکو په نفسونو کي په اغراض او
اجتماعي ټول ځانگړي ترتيبه را منځ ته
کوي چي دحق په نسبت دايمان درلودلو
اشارات پيدا کول او په هغه باندني شبات ،
ايمان ته بلنه اودايمان په اخلاقو ځان
متخلق کول دي .

حق په اسلام کي " ځانگړي حيثيت او شان
شوکت او مقام لري دهغو نه يودا چي حق
دخدای داسا وونه يوا سمدي لکه چي خدای
باک فرما يي :
" ذلک بان الله هو الحق " (دج (سوره ۶)
دالدي کبله چي تنها او يوازي خدای حق
دي .

حقه غه دي چي خدای (ج) بي وايي او
دهه ته دما دريږي (قوله الحق وله الملك)
دانعام سوره (۷۲) آيت
خدای وي تاج ده او پادشاه هغه لهرده
" الحق من ربك " (بقري سوره (۱۲۷) -
دحق دهمدي اهميت اولوحي حيثيت لسه
کبله ويلا شوچي دانبيا ورسالت او
مسئوليت هداوچي دحق لورته خلکو کونه
بلنه ورکړي او دخلکو منځ کي دحق دمنلو
په نسبت اقرا رپيداشي لکه چي خدای (ج)
فرما يي :

(كان الناس امة واحدة فبعث الله
النبيين مبشرين ومنذرين ، وانزل معهم
الكتاب بالحق ليحكم بين الناس فيما
اختلفوا فيه) .

خلک يوا مت ورو خدای جل جلا له زيري ور
کوونکي او وپرونکي واستول او ورسره يي
په حق سره کتاب نازل کړو (دهغه په اساس)
دخلکو په اختلافاتو کي ابقلي وکړي .
دبقري سوره (۲۱۳) آيت

لدي کبله چي اسلامي شريعت دنورو
شريعتونولپاره خاتم اوورستني شريعت
دي لکه يي دحق لورته دعوت ورکول او
دحق شتي ښهنگول بنيادي رسالت دي -

خدای جل جلاله فرما يي :
" يا ايها الناس اذعواكم لرسول بالحق
من ربكم " اي خلکو تاسي ته دتاسي دخدای له
لوري په حقه رسول دراستول شوي .
دسوره (۱۶۹) آيت
څرنگه چي حق داسلامي رسالت هدف او
مقصد دي نو تر ټولو اول دحق دي چي ستا
بنديگي ستا دهغه خدای په وړاندي درته
درياده کړي چي ته يي ددي بنديگي يي ، ژوندگي
درېښلي ، ژوند ته ادا مه او اوږدوالي
درېښلي او ورسره ورسره يي راز راز داسي
کي سمونه درېښلي چي گهل يي هم د
امکان نه لري خبره ده اولکه څرنگه چي
دحق مقابل باطل ده نو پدي اساس
ددسيه ريانه باطله خبره هم شته چي ناس
دخدای جل جلاله په وړاندي خپله بنديگي
اودخدای معبوديت او حکومت له نظره
وغورځوي .

ډيرو اساناتودخدای دعوي کړي ،
رياسونيزي کوونکوپاتي سرکني کړي
حوبا پيدوايو : چا چي دخدائي دعوه کړي
با يي ظلم سرکني او دغه تيوري کړي اويا
بي بل ظلم ته لاس اوږدکړي دا ټول دي
کبله چي دخدای جل جلاله په وړاندي
بي خپله بنديگي له نظره ايستلي ، هر
ظالم چي هر ټول ظلم کوي هغه وخت يي
کوي چي خپله بنديگي يي هيره کړي وي ،
پدي وخت کي چي خپله بنديگي يي هيره
کړي او ظلم ته يي لاس اوږدکړي کسان
کوي چي دخدای صفات په ده کي پيداشوي
لکه داخبل حق کټي دنورو ونيوي
دخلکو ژوندپاي دنورو ونيوي
اوسمه يي کړي په ځمکه کي دتکبر
او غرور دعوه کوي اودقاسعا مل
کرزي ، نور دځان غلامان او بنده گان خوږول
غوازي اودوسته گهي دخلونفسي غوښت
ډېره کولو لپاره رهنور دږلي اوکرامت يي
له منځ يوسي .

فرعون هدارازيوانان و ، غوښتل
بي په ځمکه کي ځان لوي ، بسراف واور د
حان بنده گان مريسمونه او دځان نه
ډير دليل او ټيټ معرفي کړي لدي کبله
خپل قوم ته وایي : " ما علمت لكم من اله

دیگرو برای خدا انتخاب و ازین تخلص فعلی که سابقه طولانی آن بنا موالد، جدم در مطبوعات کشور ثبت است صرف نظر فرمایند، این بیت از جانب سردار "حیرت" مرحوم است:

جان من اینجا طلسمات جهان حیرت است
هر چه می بینی زمین و آسمان حیرت است
(رجوع بوده شماره ۲) سال دوم تاریخی ۱۵ جوزای ۱۳۱۲ ش مجله ادبی هرات (زیر همین شخصیت ادبی وقت رئیس احسن ادبی هرات هم بودند، تا محبت دیگر خدا حافظ، منتظر نامه و پیام های ادبی شما.

احمد صدیق "حیا"
برادر محترم احمد صدیق "حیا"!

السلام علیکم ورحمت اللہ وبرکاتہ۔
بهر روزی دارین شما از جمله خواسته های ما است، خداوند شما را در صراط مستقیم توفیق بیشتر کار عطا فرماید.
محترماً!

نامه شما به اداره مجله شفق موافقت ورزید، ولی نذر و قش، زیرا شما باید تا رابا تاریخ ۱۵/توی ۱۳۶۷ ارسال داشته بودید، و بعد اداره مجله بتاریخ ۲۰ توی ۱۳۶۷ موافقت ورزید، اینک احتراماً به پاسخ اعتراض برادرانه تان پرداخت میشود:

یک: میگویند: "سنگ درجای خودش خوب میماند" برادر عزیز بطوری که شما صاحب دروا ندیشه هستی می باید که نظر به دروا اندیشه خویش حال زار و نزار افغانستان بخون خفته را در نظر گرفته، اگر چه بیوی دیگر اذیت تان بپورده نیست "قلا" چنانکه راجوگان دی این دشمن طراز اول است مسلمة ماخری کند و درجای که برادران مجاهدان معروف کار هستند، در یکی از سنگرهای فرهنگی رسالت تان را ایفا نمایند، فکر میکنم اکنون وقت آن رسیده است که تشنه سخن نمیتوانند در دملیت بیست میلیونی ما را درمان کند...

دو: اگر تاریخ اسلام را خوانده باشید شما معلوم شده خواهد بود که انتخاب نام ویا تخلص کسی دیگر جرم نبوده و بسیار کسانی را خوانده اید یا فکته که دارای یک نام اند، به عقیده من چون درین مورد ممانعت شرعی وجود ندارد.

قوانین موضوعی جهان کفر و استکبار ارچندان اهمیت برخوردار نیست و نه آن قدر قابل تشویش است که خدا نا خواسته شخصیت نامی قبله گاه امجدان را جریحه دار سازد. اگر بجای این اعتراض وضع افشار و مسلمانان هند را در رشته نوشته انباشته می ساختید و قسم مضمونی جهت تخریب می فرستید قدر خوب میبود، که ازین طریق میتوانستید مسئولیت تان را درقبال انقلاب اسلامی نجا مدهید. حیرتوقع ما از شما جوانان با دردمین است که اکنون نیز سرفقت است، بهتر است که به عوض اوارگی اسم هجرت را تفهیم بخشد در جنب برادران ما جریب مجاهدان قرار یگیرید. کا مگار باشد.

محترم و رور دوست محمد شرافت!
السلام علیکم ورحمت اللہ وبرکاتہ۔
له خدای ندرته دلایر با لیتویونه هیله کوو، به خیلوچاروکی، بر لاسی، و سی ستا لیک دشتق مجلی ادار ی نه ورسید، لسه نیک نظره منونه.
وروره! دشترا تودنه رسید لویه هکله تول خلک شکایت لری، زه هم مطمئن بدمحرم نشرات له شما پند که یونه بهر نه وحی او هغه ستاسی خبره، به بخار یوکی دسونگ دموا دویه حیث کارتری اخيستل کیری مور بوجل بیادی تکی ته دمسئولو مو فاما تو پام را آروو هیله من بوجی ز مور خبره برمحکه ونه لویری.

"اداره"

برادر مبارک زه هغه فمنده میر مجله شفق! السلام علیکم ورحمت اللہ وبرکاتہ۔
امید است فروغ تان در جهان اسلام فرورنده تری باشد.
مجله شفق که آرمائهای شهدا را با عکس هایشان به خواننده گان تقدیم میکند، بهترین ارگان انعکاس دهنده افکار حزب اسلامی افغانستان در صحنه سیاست و مجاهدات اسلامی است.

مواقدات های مزید شما و سایر برادران مبارک را همکار مجله شفق از خداوند لایزال خواهانم.
برادر ما جدو محترم!
اینک مکتوب مختصر درباره اوضاع افغان نشوینده به خصوصاً آن تقدیم داشتم. اگر لازم می بینید به نشر بناباید.

در خاتمه با تکرار احترام مجدد شما را به خداوند توانا می سپارم.
برادر ارادتمند شما ابواسمعیل
۱۴۰۹/۹/۱۲ ه ق

نگاه کردن قدرت مشکل تر از بدست آوردن آنست...
بطور مثال ایران برای بدست آوردن یک حکومت اسلامی در آخرین مرحله هیچ تلفاتی نداد بلکه از طرف اکثریت قاطع مردم استقبال شد. لکن بعد از بدست آوردن قدرت، تلفات آن به میلیون نفر رسید، جنگ با لایش محصل شد، خسارات بزرگی بینا آورد.

استکبار جهانی شرق و یا غرب هیچکدام دست از زمین ملت های مظلوم برنمی دارند همیشه میخواندند به نوعی از انواع آنها زیرا استعما رخود بیا و رند.
پس برقراری یک حکومت اسلامی به چنان مبارزه سختی نا پذیر و همه جانبه ضرورت دارد تا ریشه های فساد را از جامعه بکنند خداوند (ج) میفرماید:

تا آنگاه در راه خدا جهاد نکنید که فتنه از پس رسته و دین (آر و ش زندگی) بسرای خدا باشد.

روسیه هم اکنون مثل ما ریت که بعد از زهر پاشی ۱ میلیون نفر عسای محکمی بسر خورده باشد نعم اعلا سلام بدست ما جد، ضربه ای عما بسپار کاری است هیچگاه زوسه این ضربه را فراموش نخواهد کرد. خداوند (ج) در هر عصر و زمان حق را بر باطل پیروز ساخته است.

روسیه مثل ما ریت بود که بدور گنج افغانستان خلق زده بود اکنون با غریب تان بهمی ما جدین که از سرتان زخم برداشته است افغانستان را خالی کرده و مصروف جبران خسارات خویش است لکن نباید اندیشید که بعد از رفتن آرام فی تشبند. بعد از استقرار حکومت اسلامی نباید مجاهدین را خلع سلاح کرد، تا مسدود درای اقل" سه سال با تدا م جاهدین ارگفا عاتی را که بدست دارند ت خلیه نکنند.

و باید بملت مسلمان و بهای را با فتنه تان بعد از آزادی چنان خود را بسج بسازند آماده افکار کاری باشند که هیچ نیروی نتواند این دیوار مصروف را بشکند. و خداوند (ج) به برکت همین اتحاد نا گسستی

شان ملت مسلمان افغانستان را شامل
دریای رحمت خود نموده. حکومت اسلامی
را دوا مدار و با بد را رسا زد. و به سلامت
این امانت عظیم طور مشق و امانت
سپرده شود.

آمین بار باری العالین

ابو اسماعیل از مدینه منوره عربستان
معدودی

برادر ارجمند ما تان را عینا به دست
نشر سپردیم امیدواریم رابطه تان را
با ما قطع نخواهید فرمود ما شاء الله
دارای استعدادی خوبی هستید اگر فرصت
داشته باشید ما مینی جهت نشر به اداره
مجله بفرستید مگا را بشید.

بک داستان واقعی : " اداره "

خاطره یکی از بهار روغین سال ۱۳۵۹ که بل
آنروز همه در انتظار زنگ مکتب بودند :
زندگی که طبعش همه را به اجتماع فرا
می خواند تا مادی اعتراض خود را بلند
کنند ...

معلم در بر را گردان سرگرم تدریس
بود که بهرام از اجلا بلند شد و گفت :

استاد جا زبانت
معلم گفت سرگرم تدریس بود متوجه
بهرام نشد و بهرام مادی بلند تر تکرار
کرد :

استاد جا زه میدهید ؟

معلم با اشاره سر به او جا زده داد تا از
صف خارج شود. مدتی سیری نشده بود
که مادی بر طنین زنگ مکتب بلند شد از
آنجا که زنگ بدون موقع و غلاف قاعده
بعدا در توده بود شاگردان بشکل غیر
عادی به صحن مکتب شتاب کردند ...

مرد تنومندی با نکتانی نازک و کوتاه
زنگ سبزی را به دادرآورد مستخدم
فورا داخل اطاق شد و گفت :

اگر کنید مدیر ما حبس

ببین کی زنگ زد و چه کپاس
ملازم به سرعت بیرون رفت و بعد از چند
لحظه با زنگت تا خبر بدهد که

مدیر ما حبس ... نه فایده ای که زنگ زد ...
شاگردا پیش دروازه جمع شده اند ...

مدیر به سرعت بسوی در خروجی لبه شتاب
و رو به جوانک شیک پوئی که تفنگ بدست
از در خروجی پا داری می کردند و
گفت :

یکی شانه نه ماشی ... فایده ای و عصب
مجدداً راه دفتر خویش را در پیش گرفت
جوانک در حالیکه لبه تفنگ را رو بسوی
متعلمین گرفته بود با مادی بلند فریاد
زد :

شاید بکنه مدیر ما حبس چه گفت ؟

بهرام با مادی بلند فریاد زد :

رو در ایش کنید
شاگردان به سرعت جوانک تفنگ بدست را

خلع سلاح کردند و بیچاره حتی قدرت فشردن
ماشه را نبافت و زیر مشت ولگد قسار
گرفت .

در مکتب با زدن متعلمین راه غیسان
های شهر را در پیش گرفتند .

مدیر که موقع را خطرناک یافت گوشه
تبلتون را برداشت تا دیگر محفل را ن
خویش را در جریان بگذارد .

بلی ... بلی ... منشی صاحب ناحیه چهار

بلی بفرماید
من مدیر لبه ناحیه هفتم شاگردا ....

شاگردا ...
مدیر ما حبس لطفاً واضح تر بفرماید

شاگردا را چه شده ؟
اونا به سرگرم برآمده اند ...

چه ؟
صاحب ... صاحب اونا بر ضد دولت مظاهره

برآه انداخته اند
تو فکر نکو، همین حالا درسی به اونا میتونه

که مظاهره را فراموش کنند !!
" درازاد " منشی مکتب که در بین بچه ها به

(به داد) معروف بود با چندتن از مزدوران
وابسته به ما زمان نوجو متعلمین ایستاد
و گفت .

به مکتب برگردین و گرنه ...
هنوز حرف آخر را ادا نکرده بود که با وانی

از مشت ولگد متعلمین خشکین بر سر
رویش حواله شد بهرام فریاد زد :

مرگ بر رویه
همه او را همراش کردند مرگ ... مرگ

فریاد از سو فریاد زد
زنده با دالام ... زنده با دالام ...

زنده با دالام ... زنده با دالام ...
جوان دیگر شعار داد :

مرگ بر رویه ... مرگ بر رویه ...
و مظاهره کنندگان یکجا بر مادی زدند ،

مرگ ... مرگ

جوانی دیگری از میان نظر هر کنندگان
این شعرا با مادی رسا خواند :

ای مسلمان شیوه پیکار گیر
در کف خود تیغ زبهار گیر

انتقام از بهر کج خوفا بگیر
حق خود از چنگ این غدار گیر

لالا فرمان آزادی ما
جان ما قربان آزادی ما

همه به یک چیزی اندیشیدند آزادی ...
آنوقت یکی از مظاهره کنندگان گفت :

به آنها توجه نکنید ... آنها در بر ما
کاهی بیش نیستند .

جوانی که تفنگ بدست در جلو شاگردان
ایستاده بودند با شاگردان طوری به

پیشروی ادامه دادند که گوشه
بینندگان را از طریق بلندگو گوش رسید :

شاگردان باز گردید ...
یکی از شاگردان فریاد زد :

مرگ بر رویه ... مرگ ... مرگ
ما آزادی می خواهیم ... و دیگران تکرار

کردند ... می خواهیم ...
ما روس و نوکرانش را می خواهیم .

نمی خواهیم ... نمی خواهیم ...
روها خاک ما را ترک کنید

تفنگداران انگشت به ما نشاندند
صف کشیده بودند یکی از آنان فریاد زد :

برگردین و گرنه فیر می کنیم !
مادی بلند شد سلام زنده با د روس مرده

باشد .
مادی مرکب را کلاشیکوف صاف اول متعلمین

را با خاک و خون کشید عده ای به شهادت
رسیدند جمعی مجروح و تعداد زیادی نیز

بوسیله مزدوران روس دستگیر شدند .
جوان هفده ساله ای که لباسش گواهی

می داد از طبقه فقیر جامعه است لنگ
لنگان راه می رفت و در حالیکه خون از

پیش جاری بود فریاد زد .
ما آزادی می خواهیم

و این آخرین سخن وی بود مرکب را گلوله
شی او را نقش بر زمین ساخت و مرده نام

شهادت نوشید .
بزودی مردم به محل واقعه شتاب کردند و

همه با دیدگان اشکبار بسوی شهدا می
نگریستند یکی از آنان که هنوز زخمی در

تن داشت در آخرین دم حیات با خون خود
بر آس آن لبش تیره به تن داشت و می غزید

گویا می خواست در فریاد دیر فست و میداد

از جوانان درخون تشیده عقب نمائند .
 مردی میان تقدردمیان انبوه مردم آهسته
 گفت :
 این آغا زکراست ...
 ساعتی بعدا برها پا به فرارها دندو
 آفتاب نورش را سخا وتمندانه نشان زمین
 کردگوشی می خواست بگوید هرنیرگی
 روشنی را دنبال دارد .
 پایان

دلوی خدای پهلاری

په حق سر هجها دو کری

لیکونی مولوی اخلاص الدین "سرخودی"

XX

په هندی قول دخدای (ج) لوی پیغمبر
 اودغا زبانا ورجا هدیستور علمبر دار
 حضرت رسول الله (ص) فرمایلی دی چه
 جاهدوا اهاؤکم کما تهادون اعداء کم
 یعنی دخیلوئیسوئونا درواؤغوتینو او
 خواشا توره داسی جها دوکری لکه چه
 له همدی اوعقیدوی دیمنا توره شی
 کوی .
 اوداهم بکاره اوخرگنده حقیقت دی چه د
 خدای په لاره کی دغه مها هدت هم به مال هم
 به خان هم به زبه و هم به قلم و داسی
 نور و ممکنو و سا یلوسره ممکن کیدای شی .
 (ص) په یوحیدیت کی داسی فرمائی چه
 جاهدوا الکفار یا بدیکم و استنکم .
 یعنی دخدای (ج) په لاره کی به خیلو
 لاونوا و زبوسره جها دوکری ، مطلب داچه
 خدای تعالی په لاره کی دحق جها دلله
 کولوخه دالله تعالی دپولوا و امیرو
 امثال اودنوا هیوخه منع کیدل مطلب
 ردی . یعنی الله (ج) خیلو مخلصون دکانو
 ته هدایت ورکوی چه دخدای تعالی د
 اطاعت او پوره عبادت به منظور دالله
 تعالی په لاره کی دخیلوئیسوئوسره جها د
 وکری او هغه له نارواؤ غوتینو خه منع
 کوی ، دشیطان سره جها دوکری اود هغه
 وسوسه رد کوی دظالماتو دظلم و دکافرا

غیبتی علماؤ و بیلی دی چه جها دپه دری
 هوله دی .
 ۱- دتکاره دینم سره جها د .
 ۲- دشیطان سره جها د .
 ۳- دنفس سره جها دچه البته دغه دری -
 هوله جها دونه دالله تعالی او حضرت
 رسول الله (ص) به اقولالو وینا وکی
 ذکرشودی ، مثلاً "دحج په سورت کس
 را غلی دی چه و جاهدوا فی الله حق جها د
 یعنی دخدای تعالی (ج) په لاره کی په حق
 سره جها دوکری ! و یا لکه چه دتوبی په
 سورت کی را غلی دی چه و جاهدوا یا مولکم
 و انفسکم فی سبیل الله یعنی دپاک
 خدای (ج) په لاره کی به خیلو مالونوا و
 نفوسوئوسره جها دوکری .
 په هندی توکه دافعال په مبارک سوره
 کی را غلی دی چه " ان الذین آمنوا و
 هاجرنا و جاهدوا با موالهم و انفسهم فی
 سبیل الله و الذین ووا و انصر واولئک
 بعضهم اولیاء بعضط "
 یعنی په تحقیق سره ههکسان چه ایمان
 راوی دخدای (ج) په لاره کی هجرت کړی
 اودخیلوما لوسوا و نفوسونو به نریمده د
 خدای تعالی په لاره کی جها دکری او هغه
 کسان چه دوی ته یی خای او پنا و ورکړی او
 ددوی هراؤنصرت او مرسته شی کوی همدوی
 به خیلو میثونوکی دوبدل دوستان دی .

لحمد لله رب العالمین
 والصلوة والسلام علی سیدنا محمد سید
 المجاهدین و آله و الصالحین و آله و الصالحین
 محبتین و علی و آله و الصالحین و آله و الصالحین
 فی سبیل شریعتہ الی یوم الدین .
 لکه چه گرانوا و محترمولوستونکو تها
 معلومه ده جها دپه لغت کی دقدرت اوتوان
 معروفولوا و په کارا و عمل کی به یلوسره
 مبالغی سره جها د اوکوشی کولو تها و شی
 او په هندی قول دلسان العربی لیکوال
 لیکلی دی چه جاهدوا لعدوالمعوجها د و جها د
 یعنی له دینم سره په یلوسره مها دده او
 کوشی سره جها دا و قتال و کوی چه البته
 دغه جها ددینم په مقابل کی دقتل توان
 اوقوت له معروفولوخه عیارت دی اوداهم
 وپیل شوبدی چه جها د معدردی او په یو
 عربی مثل کی وپیل شوبدی چه جها د هدت
 العدو اذا قاتلته یعنی له دینم سره شی
 جها دکری دی چه کله ورسره مخاغ شوبدی
 اوهم دغه مبارکه کلمه په اسلامنی
 شریعت کی دکافرانو دقتال په منظور
 استعمال شوی دم اوراغب به مقررات
 القرآن کی و بیلی دی چه جها دا و مها هدت
 ددینم دفع کولو به منظور دقدرت اوتوان
 معروفولو تها وپل کیری ، نولوا مطلب
 دا شوجه جها دپه اصطلاحی معنی سهره د
 متجاوزکا فربه مقابل کی قضا و مت کولو تها
 وپل کیری .

نود کفر به مقابل کی اودهنوی دهر را زوزور
 سره جها دوکی، خُکِه چه حضرت رسول الله
 (ص) به یویل حدیث کی داسی فرمایلی
 دی چه جها هدوا لکفاراو لکشرکین با موا
 لکم وانفسکم والسنتکم . یعنی د
 کفاراو مشرکینویه مقابل کی دخیلو
 مالونو نسوزا و زبویه وسیله سره جها د
 وکی اوبه ییل خای کی بیفرمایلی دی چه
 الجهاد بالقلم غیر من الجهاد بالسيف
 یعنی دقلم به وسیله سره دخدای (ج) به
 لزه کی جها دکول دتوری به واسطه
 سره له جها دکول خوخه غوره اوبه تری.
 همدارنگه دمنکوبت به مبارک سورت
 کی دپاک الله (ج) قول داسی اوردشودی
 چه ووصینا الانسان بوالديه حسنا وان
 تطعما ... الی وجعکم فانیکم بما
 کنتم تعملون . یعنی مونراسان تسه
 امرا و توصیه کی دی چه له خیل مورا و پلار
 سره نیکی و کوه اوای انسانه کستا
 مورا و پلار داکوش وکی چه ته ما ته هغه
 چیز شریک و گروخی چه ته دهغه به حقیقت
 با ندی علم نه لری نوبه به دهغه برخه کی
 دهنوی اطاعت مکهوه ... ما ته تاسی
 رجوع اویا زگشت دی زه به تاسو تسه
 ستا سودا عما لویه نسبت خبر درکیم (تاسو
 ته به تاسو دا عما لوله کبله جزا درکیم)
 اولکه چه به همدغه مبارک سورت کی

را غلی دی چه والذین جاهدوا فیننا
 لنهذبهم سبلنا وان الله لمح المحسنین
 یعنی هغه کسان چه مونری به لاره کی جها د
 کوی مونری به ورته ددغه لاری دپاره هدایت
 اولار بونه وکشیو.
 اوبیشکه چه الله تعالی دپوا عما لودتر
 سره کونکوسره دی مطلب دا چه هغه کسان
 چه مونری ددین نعت کوی اوبه مطلقه
 توکه دهغه دشان دا اعتلا لپاره همد او
 کوش گوی ، مونری به مطلب ته درسد لوسو
 لپاره ورسره مرسته وکوی اوالله تعالی
 دنیکی خلکوسره مرسته کونکی دی .
 همدارا زپاک خدای (ج) دعظیم الشان
 قرآن به یویل مبارک آیت کی داسی
 ارشاد اولار بونده کوی، چه با اهل النبی
 جها د لکفاراو المنا فقین واغلظ علیهم
 وما واهم جهنم وبش الصیر .
 یعنی ای پیغمبره له کفاراو منافقینو
 سره جها دوکی به دوی سختی راوله او -
 غلظت ورسره وکوه ددوی خای دوزخ دی
 اودوزخ لیرید خای دی .
 همدارا زدج به مبارک سورت کی د
 پاک الله (ج) قول اووینا دارنگه ذکر
 شوبدی چه وجاهدوا فی الله حق جهاده
 هوا جتیا کم وما جعل علیکم فی الدین
 من حرج .
 یعنی دخدای (ج) به لاره کی به هغه سره
 جها دوکی هغه تاسی غوره کوی باستی

اوبه دین کی به تاسو کم تکلیف نه دی
 نا کلی .
 له پورتنیو غرکند و خوخه معلومه شه
 چه دهجا د مبارک لفظ بوعمومی اعوام
 نا مله کلمه ده چه توبی زبسی ، قلبی ، خانی
 و احربی و نظامی عیلمیا توحده و همراز
 بدل اوجه دیکشی به مطلقه توکه سره
 نا ملیدای شی، اویا بددغه تبول و سایل
 اوامکانات دپاک خدای (ج) ددین
 نعت اولو و لویم منظور سرت و رسول
 شی اویکا و اچول شی دنفش و شیطان
 سره جها دکول چه انسان اوانسانیت
 لیرستردنمان دی دهجا ددعومی لفظ
 خخه غرکندیدی شی در رسول الله (ص) به
 یو حدیث کی را غلی دی چه له مجاهد من
 جاهد نفسه لله عزوجل . یعنی حقیقی
 مجاهد هغه شخص دی چه دخیل نفس سره
 دخدای (ج) درغا دجمول به منظور جها د
 وکی .
 والسلام

مسئله ملح را با آنها در میان گذاشته و برای شان گفته بود که ما همه این جزای ها را را می کنیم و شما هم بجای خود بنشینید. این دوشنرموی سفید آمدند و چیزی نگفتند اما برادران پرسیدند که شما را چه گفت؟ گفتند که چنین گفت، دیگر مجلس دوام داشت و دولت از ترس یکتا از آن برادران را را کرده نزد ما آمد و دیگران را تبدیل ساخته بخاطر انتقال کالا های شان چندتن عساکر آمدند، برادران کالا های آنها را ندادند، اعتماد بشکل درست و معقول اش عملی شد بعد ازما ز پیشین تعدادی از دولتیا ن آمد تا موضوع را خاموش سازند و بخاطر ایجا درعب و خوف می پرسید که نام تو چیست؟ نام تو چیست؟ اکثریت نام خود را غلط می گفتند این تا شیری نکرد دولتیا ن رفتند. اعتماد بر جریا ن دارد در وقت نماز دیگر با ز آمدند و چنند تن برادران را بردند. با ز هم اعتماد بر جریا ن داشت. آنها نشو ناستند که اعتماد یک اطاق را از بین ببرند جز آنکه تعدادی از برادران را به اطاق های مختلف تبدیل نمایند.

درین اعتماد ۴ تن از برادران مدت ۱۵ روز در نشنا ب های بلاک پنج با پای برهنه بدون کلاه جزیره امن و تنبان " سپری نمودند..

باکان جوزمانه بیشتر خورند گندم چوپاک گردد خور دجور آسیاب

ادامه دارد

د شفق مجلی درنو لوستونکو!
دوسایلو او امکاناتو د نشتوالی او همدارنگه د
پرسونل د کمینیت یا نشتوالی له امله نشو کولای
مجله پر خپل وخت له چاپه وباسو او ستاسی
خدمت ته یی وړاندې کړو زموږ معذرت ومنی .
په درنښت .

(اداره)

ای وطن

از فراز قلعه بابای تو
از شکوه پامیر زیبا تو
از صفا یی سرخی محرای تو
از خروش موج هردریای تو
از شکست پیغم اهریمنان
از امید کودک و برنای تو
از تلاش و کوشش امروز ما
از فروغ روزن فردای تو
هر دمی آید بسوی ما ندا
می دمد خورشید استیلای تو
محمد صالح " گردش "

برجه او تر تبت : محمد ميم " ثابت "

دمولانا سيدا سدك يلاي دليكه ديوته
الف: رسول الله صلى الله عليه وسلم به
يوه وينا گي و فرمايل :

تر خرغه دبا وړو د نيو غبره دي .

تر ټولو غوره دا برايم (ع) ملت دي .

تر ټولو غوره د ژوند لار محمد (ص) لاره دي .

تر ټولو ښه خبره دخداي يادونه (ذکر) دي .

تر ټولو ښه کيسه قرآن دي .

تر ټولو بهتر کار هغه دي چي به نص ثابت

سوي وي .

تر ټولو بدکار به دين کي نوي نيو

(بدعات) دي .

تر ټولو ښه طريقه داسيا وودي .

تر ټولو د عزت مرگ شهادت دي .

تر ټولو ناوړه وړندوالی د خدايت نه وروسته

بي لاري ده .

تر ټولو بهترين عمل هغه دي چي کيسه سوي .

تر ټولو بهترينه لارچور دنه هغه دي چي علمي

کپاي نسي .

تر ټولو بد وړندوالی د زړه وړندوالی دي .

لوړ (ورکوټکي) لا سدپکته " احسنوکي "

لار نه نه دي .

ليکفايت کوونکي شي دهنه پير نه دي چي

غفلت پيدا کوي .

تر ټولو بد مرگ به وخت کي غدر دي .

تر ټولو اوږه دقيقايت بيخيماي ده .

خيبي کسان جمعي نه و اوخته راخيبي او

زړه يي وروسته لگيدلي وي .

تر ټولو ښه گنا دروغنه زبه ده .

تر ټولو غوره د زړه موړوالی دي .

تر ټولو ښه دايمي تقوي ده .

دهوښا رتوب سينا د خداي (ج) نه ويري دل

دي .

زړه منونکو خبرو کي تر ټولو ښه غوره ده .

شک او ترديد دکفر يو څانگه ده .

په غم او ستونځو زړيد د جاهليت کار دي .

د غنيمت نه غلاکول د جهنم زوغه ده .

د شرا يومستي د گنا هونوز خيره ده .

(ناوړه) شرع د ايلي سرخه ده .

بدنه غذا د يتيم مال ده .

سعيد هغه دي چي بڼدواخلي .

بدبخت هغه دي چي غاړه وغړوي .

مومن نه سکځل فسق اوله هغه سره قسا

(مرگ را منځ نه کوونکي جنگ) کنراو د

هغه عيبت کول غاړه غړول دي .

د مسلمان د مال حراموالي دهنه دويني د

حراموالي په خيروي څوک چي دچا نيمگري

شبا (عيب) پتوي خداي دهنه عيب پتوي

څوک چي ښه (غوه) کوي هغه ته ښه

" غوه " کولان نسي .

څوک چي غمه ځمي خداي نيکه بدله ور

کوي .

څوک چي خبري گرروي نولوته يي خداي

رسواکوي .

څوک چي د ځم " صبر " کوي خداي يي لويوي .

څوک چي يي ضرورته قسمونه خوري خداي يي

دروغچ کوي .

او څوک چي ښه غواړي خداي (ج) ورته

ښه کوي .

ب : عمر بن عتيه در رسول الله صلى الله

عليه وسلم نه پوښتي کوي اور رسول الله

ځواب ورکوي :

پوښتنه : پدي کار (اسلام) کي تر ټولو

لمړي څوک درسره ملگري و ؟

ځواب : يو حرس (اوبوگر) " زئي " او بل

مريي: بلال (رض) .

پوښتنه : اسلام څه وايي ؟

ځواب : رښيني وينا او وړو ځلکوته څه

د خوراک ورخول .

پوښتنه : دچا اسلام غوره دي ؟

ځواب : دهنه چي د ژبي اولس د ضرر نه يي

مسلمانان په امن وي .

پوښتنه : څه ډول ايمان افضل دي ؟

ځواب : دکوم سره چي غوره اخلاق پيداي

پوښتنه : څه ډول لمنځ بهنري ؟

ځواب : په کوم کي چي تر ډيرو په عاجزي

سره ولاړه (قيام) وي

پوښتنه : څه ډول هجرت افضل دي ؟

ځواب : چي دهنه څه ځان وساتي چي

خداي پري خفه کړي .

پوښتنه : دچا جهاد غوره دي ؟

ځواب : دهنه چا چي دسړي آس يي هم د

جنگ ميدان کي وويشل شي . او خپله هم

شهيد شي .

پوښتنه : کوم وخت دعبادت لپاره افضل

دي ؟

ځواب : دشپي وروستي برخه .

" در رسول الله د انقلاب حکمت نومي کتاب

نه " ص (۲۲۹) ص (۲۲۸)

غیري د دُځان نه پرته ستاسې لپاره په بل خدای علم نلرم. (قصه سوره ۲۲۷) ت) دهمدی ادعي له کبله فرعون پيرنارینه ووژل او ينيځي يې پر پيتودی دسلگونو قبيلو په پرمالځ اودحق لورته بيلونکي خلک يې ووژل خپل دغه ډول تيری، ظلم اود معبوديت دعوی ته يې رښه دواوږوکې "حتی" ادرکه اکثری قال آمنت ان الله لا اله الا الله امنت به بنوا اسرائيل و انا من المسلمين "یونس سوره ۹۰" آيت "خودسمندر غرقيدلو وموند (په همدی غرقوونکي وخت کې يې) وويل ايمان می راوړی چې هيڅ دعبادت يو (معبود) نشته مگر زوی زه هغه ذات چې بني اسرائيلو ورباندی ايمان راوړی اوزه دمسلمانانو دجملی نه يم.

روژه انسان ته وربادوی چې ته يېو انسان يې، بې توانه يې احتياج لرونکي بنده يې، چې خوراک اوڅښاک او... تله ضرورت يې، هيڅ توان درسره نشته، د ضرورتونو لپاره دنورو په څير يېو شان خوراک، څښاک، بېونځک اوداوسيدلو ځای نه ضرورت لری.

دروژی په ميارکه مياشت کې لوی خدای جل جلاله بادشاهانو، رشيانو، قائدينو، قوی او شته منو خلکو ته وربادوی چې دوی هم دعام ملت په توگه دخوراک اوڅښاک لپاره احتياج لری او ددی احتياج دپوره کولو لپاره خدای ته نيا زمنندی، اوددوی اضعيفو، فقير او ونشتمنو خلکو ترمنځ خوراک اوڅښاک ترمنځ بنديز لگول شی هيڅ توپير نشته بلکې يونان ناتوان انسانان دی.

کله چې ددوی او عام ملت ترمنځ هيڅ توپير نه ليدل کېږي بيا څه دليل او عامل دی چې ملت باندی خپل خوراک اوڅښاک منع کوی؟ ولې خپل حق ورته نه سپاری او که ددی قوی او شته منو خلکو نه هم خدای جل جلاله دقوت او شته منی وسايل واخلی دوی به هم ضعيف، ناتوان او کمزوری شي؟ دا دروژی ليری يا دونه، که کله بېود قدرت څښتن، پادشاه امير او طاغی انسان دحق دمعنا څخه دروژی نه مخکښوږوږوکی غافل وی او بيا يې هيره کې وی کله چې په روزوکی دروژی دفاطر په وخت دادعاولو لې چې "اللهمک صمت وعلی رزقک

افطرت" خدا په ستا لپاره می روژه وښووه اوستا په روزی می بيرته ما تکه په بيرته وربادوی او بيهیږی چې روژی يوازی د خدای له لوری ورکول کېږی او انسان خپله ځانونه لری مال دخدای له خوا ورکول کېږی انسان خپله دشته من توباهل ندي، ورکه دخدای ورکه ده انسان د ورکړی نه ضعيف دی ددی ښوونډه بيهیږی څښتن هم ندي مگر چې خدای ورسره احسان وکړی اوداشان دضعف اونا توانی مفات درلودل دغلامي اوبندگي تر ټولو ټيټ او دليل مفتونه دی چې طاغی انسان بيرته دپته متوجه کوی چې دی هم دخدای له لوری ضرورتونه پوره کوی خپله هيڅ توان نلری اودخدای په وړاندی دده اونا دارا وضعيف انسان هيڅ فرق نشته دواو په يونان دخدای بنديگان او يونان خدای دا احتياج لری بيرته يې دی ته متوجه کوی چې دی بايد دعام ملت سره خپلی ددوستی اوپکې بېوسته کړی دهغونه ځان لومړنه بولي او... کله چې دا ضعف اونا توانی دنيطاغی اوسرکش انسان نه هيره شي، نو فکر کړی د ټول ملت منځ زورا وقوت کې يوازی دایال او قهرمان شخصيت دی.

يوازی دده سره دده شهادت شخصيت څښتن دی، څه چې خلکو ته وايي بايد هغوی يې منلو ته سر نه ټيټې کړی، دده په وړاندی خپل ددعز اعتراف وکړی خپل نظراو رايه دده نه لومړنه بولي، کله چې څوک دده د خبری مقابل کې (نه) ووايي دده مغرور او متکبر نفس سمدستی دده په هکله دژولو ټکولواو... امرضادروی پداسی حال کې چې پکارخوداسی وی چې ده خپل اپکې له ملت سره نېلولی وی هر وخت يې ددوی سره ژوندوی، په بلقيی اوروحي ډول ورسره يوځای وای، دملت اضعفا نوبه خوښی خوشاله کېدل اوپه مصيبت او غم يې غمجن کېدای.

هروخت چې شتمن خلک نيښتمنوتسه دورکړی اوزه دسوی لاس ورټولوی او بيا لسته خپلو خپلواکو څخه ځان بېلولی او خپل پيوستون ورسره ختموی، يا گارونښی د کار ونيی دحق نه لږکارکوی دا ټول پښه داسی وخت کې صورت نیسي چې په خپل منځ کې يې ټولنيزی اپکې هيری کړای شی، يوازې همداخل منځی اړيکې دی چې دخلکو ترمنځ دورورگلو، مرستی

باديول په خوښی خوښېدل او په غم غمجن کېدل رامنځ ته کوی کله چې داخپل منځی ټولنيزی اپکې له منځه ولاړی شي په هغه صورت کې هريوزددخپل ځان په غم يوازی دردمن وی اوپه خوشحالی يوازی خوشحاله وی نور يې نه په غم ځان ورکړاوشريکوی اونه په خوشحالی، ټول ژوند يېوازی د خپل ځان لپاره وی، نه دخلکو اوټولنی لپاره، دخپل ځان، دخپتی، نفسی او جنسی غوښتنوداشباع لپاره هڅه کوی نه دامت او ملت دضرورتونواو احتياجاتسو درفع کولو لپاره او... خو روزه انسان دتوره په کوته کوی چې دی دټولنی دافرادو نه يوفرداودټولنی جز دی، دی بايد د ټولنی سره وی، دټولنی لپاره وی، لنه ټولنی سره وی اودټولنی په څنگ کې ژوند تيرکړی، دټولنی په لور هڅه کې بايی او هم ورسره وړی وی اودټولنی لنه مووالی سره دی هم مووړی له هغوسره يوځای (روژه) په لوره وخت اووړی، په يوځای ورسره خوراک (افطار) پيل کړی او په يوځای دټولو سره يوځای د خوشحالی (عيد) منظر وړاي.

پدی وخت کې کېدای شي دټولنی افراد اودهغو ضرورتونواو احتياجونه ورباندی غريبان او نيښتمن وپيژنی اودخپل توان په اندازه يې ضرورتونه او احتياجات وورفع کړای شي او که روژه ونی اويا روژه دځای احسان ورسره بېدکې روژه څوک دټولنی اودټولنی دافرادو ضرورتونه وپيژنی اونه بې ضرورتونو په رفع کولو کې هڅه وکړی، رسول الله صلی الله عليه وسلم دللمو داسی منځ ته کړه څه هم دټولنه لپاره چرچا دانسان د خوړو په مياشت کې يې جودات تورهم زيا تيده او پدی مياشت کې به يې سخاو الله چنهغه خا، پيښه دگوا په توگه را نقل کولو چې گروزی په وخت کې يې په يوه ورځ کې يوزر درهم چې په هغه وخت کې يې لږ زيات چينيت درلود دخپل ملت په غريبو بچوو وپيلی او دی خپله هم روژه درلوده زړی بېوښتو شوی جامی يې په هڅه وی خپلی خادمی ورته وويل: که لږ هدی زموږ

لپاره بری ایپی وای ټپه یوچی نن مو
روژه ورباندی ماته کی وای ،حضرت
عاشی رضی الله عنهما په غوا بکي ورته
و فرمایل : که مخکي دی راته یا دونه کی
وای غبه می ستاسی دروژی دافطار
لپاره هم بری ایپی وو!
دهغنی نفس ترکومی اندازی تصفیه د ن
تردی چی دنورودا احتیاج په مقابل کی
خیل ضرور شونه او احتیاجات ورته هیرو
یوازی دخپل ملت ضرور شونه او احتیاج
ورته یا دوو خویدی هم با ورپکارده چی د
نوروا احتیاج پوره کول ددی لامل او دلیل
گړزی چی د ضرورت رفع کوونکی ضرورتو
نه هم رفع کسپی ځکه چی خدای جل جلاله
د ضرورتونو رفع کوونکو مرسته نه پرېږدی.
دروژی ددرس ورکولونه په استفادی
سره دملت مشرانو ، قاضیانو و دسیاسی
مشرتابه ، غځېتنا نوته پکارده چی نه
د شهرت لپاره اونه ددی لپاره چی په
ټولنه کی ددوی ستاینه وشي بلکی یوازی
خدای جل جلا له او د هغه درغا دانسته راوړلو
لپاره کاروکی او پدی دی پوهیږی چی
که ملت ددوی د غوره والی او بهتری نه
انکارو کددی ناوړی اغیزی بیا نشی
ورکیدلای .

او که می خپل قدر وړ و ښود بیا بی کله هم
ددوی نه د سرغړونی امکان نه را منځ ته
کیږی اونه بیا ددوی دغوښتنی نه پرته
په بله خوا حرکت وکړی او بیا زی مده اهنه
لارده چی دروغی اومنجمی ټولنی دجوړولو
لپاره چی لویان او کشران پکی معلوم
اود بیل په قدر او حیثیت قائل وی ټول
موا له منځه وړی اوله دینه پرته دی
هدف ته رسیدلو امکان هیڅ نه لیدل
کیږی اودارمزمه روژه را په گوته کوی.
روژه هغه پټ عبادت دی چی یوازی -
خدای او د هغه بنده سره خبروی ، دانسان او
دهغه د خدای په منځ کی پورا زدی چی نه
ریا ځای پکی پیدا کولای شی اونه فزیر
اودوکه ، نه دنور و صفت کول پکی ځا ټیږی
اونه بدی ویل ، لورده اوتنده تیروی نور
بی هیڅ څوک په حال نه پوهیږی یوازی
خدای ورباندی علم لری ، یوازی خدای
ته بی نیت او تکلیف معلوموی اودی هم
یوازی دشواب او دخدای درغا دلا ستنه
راوړلو لپاره ځان دریا ، اوفریب نه
ژغوری او هغه کوی څو خپله له ریښتوالی
او وفا سره ځان ملازم کړی .
روژه بیا پدسی دپته را وگرزوی چی د
دروغو ، غیبت ، غلا ، نورو ته د تکلیف

حاکم دچا دیدی غوا په پیدی ورکړی ،
کنځل په ټکنځلو ورځوا بکوی فرمایي:
"فان شاتمه احدا و خاصه فلیقل انسی
ماثم" که روژه لرونکی ته څوک ټکنځل
وکړی او یا ورسره جنګ کول وغواړی دی -
باید دروژی غزور ته وړاندی کړی او
ورته ووا یی چی زه روژه یم ، ددی مطلب
داده چی دی ورته وایي:
زه ځان مالک یم نه غوا یم ټکنځل وکړم
دچا سره جنګ وکړم او یا څه ضرور ته ورسوم .
دروژی ددی ښودلو نه د پندا خستلو دبل
پروخت نه اوس اودبل هرجا نه دقوم او
ملت مشرانو زیات ضرورت ده .

رسولو ، دنورو په مال او آبرو باندی د
تیری کولونه خپل توبیاسی رسول الله
ملی الله علیه وسلم فرمایي: "من لم
یدع قول الزور وال عمل به فليس لله
حاجه فی ان یدع طعامه وشرابه" څوک
چی دظلم او زور خبره او په هغی باندی عمل
کول پرېږندی نو دخوراک او خټاک پرېښود
لوته بی خدای هیڅ اړتیا نلری .

بريالی بهر نی سیاست

درنو لوستو نکو !

د "بريالی بهرنی سیاست" ترسريک لاندی چي کوم مطلب لولي، د پاکستان دناموا وېرلای ژورنالست او ليکوال (ز، الف) "سليري" دهغي مقالې ژباړه ده چي د ژوند قلبي تړونونو تر لاسليک شي دمخه ليکلي وه او د پاکستان په مشهوره ورځپاڼه (جنگ) کي پېر خپريدو سربيره دکتاب په ترڅ کي هم چاپ شوی ده، لدی امله چي پدی مقاله کي دافغانستان دقضي په وړاندی د شهيد جنرال احمدضياالحق د حکومت بهرنی سياست پرما هيت او واقعيت ژور اروپا ته بحث شوی، موثي ژباړه گټوره وگڼله او دادي لدی وضاحت سره ئی چي دمقالی له ټولو برخو سره د مجلې د اداری توافق شرط ندی د "شفق" پرپاڼو ستاښ مخي ته ږدو:

***

بونيم دوه کاله دمخه له مسکو اکايل نه دمجا هدينود خپلوا وختمولو خبری اوریدل کیدی، خوښ نه یواځي به مياشتو کي دروسی بوځوڼودوتو مهالویش تربحث لاندی دی، بلکي اوس ترټولو لویه مسئله د آزاد افغانستان دراتلونکی حکومت ترکیب او تشکیل دی او حقیقت دای چي ددی مسئلې دحل دجوگات دارومدارا غرگندېږي . دټولوروسی لیکورتربستیدو دمخه هر مربوط لوری داملومول غواړی، چي په کابل کي دغه ټول حکومت او اداري نقشه جوړیدونکی ده، دادیراوپدا وکیل کچن واټن دی چي په ۱۹۷۹ کال د روس له یرغل نه تراوسه وهل شوی ده . چيري هغه چي ویل کیدل به چي روس پر کومه سیمه پیل کیدي له هغه ځایه دوتو نوم نه اخلی او وتل شي کیدای شي او چيري دا چي دروس مشرگوربا چووف

افغانستان کچي دخپل سترهيوادلپاره په بيا بهیځ ډاډاوتضمين ورکړشو، ددی دناوړتپ تعبیری او هغه ددی تپ خبری په منلو کي هیڅ ډول درنگ کول دتداوی دومره غوښتونکی دی، غومره ندی پکار چي د امریکا ویوشمیرا سلامی چي موږ اوتورخیلواک ملتونه دی پوښته هیوادونوپه تیره سعودی عربستان مرستو داده چي دومره ستری مغرکی سرنوشت پاکستان اودمجا هدينومفکام ته تدیره څنگه داسي شو؟ اودا معجزه څه ډول پیښه پیاوړتیا ورپه برخه کړه خودسربیندنی ددی شوه، ددی پوښتونخوا بونه ددی وهل داستان اصلی ټکي دای چي که پرځپله شوی واټن په غیبر او پدیدای هم شي، خو موقع پاکستان قاطع اومطبوط دریځ نه به دوو ټکيو کي هم غواښدونکی دی او وای غوره کړی نودنی غوږووته به ددی هغه دی دافغان مجاهدینو قربانسی او څو قدری هم نه ورسیدی، لری هیوادونه سربیندنی او دپاکستان پرمقامست او خو پریږده زموږ پدی ختیځ کا ونوی لاتر استقامت ولاړیږی که مجاهدینو او اوسه هم دروس "خاوری وږی" پراختیا پاکستان دروسی لیکروپه وړاندی چا نکه غوښتونکی سیاست وسترانیزی نشی درک مقاومت نه وي غوره کړی، نونه به کولای، هغه سترانیزی چي یواځي نیوال طاقتونه دخپلواکي ددی جگړی پاکستان نه بلکي هندشې هم په کړاځي پهمتوریکي راپکاره شوی وواونه به داتاریځ درس دی چي کله له شال نه ملگری ملتونه ددالول نیوالی داعمی یرغل راځی نو پړسند، جلم، اوراوی نه دپری بلکې غږه ئی د "کنکا"، "جنما" او "برهم پتر" اوبوته هم سروهی. اوس پرافغانستان وروستی خبره کول پانی ده او هیڅو نشی کولای چي هغه پراوړه پرسیدو غومره وخت لگيږي، یواځي څرگندی چي دروسی بوځوڼودوتو مهالویش داروډاړه کابل کي دراتلونکی حکومت دپنی اوترکیب پڅرغونوالی باندی په افهام وتفهم پوری تړلی دی ښکاره ده چي روس په افغانستان کسي داسی حکومت نه زغمی چي دهمن ئی وی، مسکوپه خپله امپراتوری پوری تړلی داسیمه "ترمه گولي" بولی، یعنی پدی برخه کي په اسانی سره فکری اوعسکری درواچولی شي او هغه یقینا دهغسی د ساتنی ضمانت غواړی امریکاهم له افغانستان سره ژوره دلچسپی لری او دروس دنفوذ په کړی کي ئی دلویدو د مخنیوی نوی هلې ځلې کوی ددی دواړو لویوظاقتونوداندینسولعلاج دافغانستان ناپیلی حیثیت دی، او هغه دناپیلیو هیوادونودغورځنگ اساسی غړی دی خود مجاهدینو دپدا ونظر چي دخپلواکي دتر لاسه کولو لپاره ئی پرسرونولوی وکړی څڼول له پامه غورځیدای شي؟

هغوی غولاله ولایت نه برخمن دی، اودخود ازادیت دحق له استعمال نه ئی هیڅو نشی منع کولای، بیادپی رابطله د پاکستان دلچسپی هم غریبطعی نشی گڼل